003376

CORREO Argentino Central (Bs. As.)
FRANQUEO PAGADO Concesión Nro. 1585
TARIFA REDUCIDA Concesión Nro. 216

SEMANARIO LITUANO, FUNDADO EN 1927.
DIRECCIÓN, REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN: Avenida Boedo 737, Buenos Aires
DIRECCIÓN POSTAL: Casilla de Correo 303, Bs. Aires

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

"LA VOZ DE LOS LITUANOS EN LA ARGENTINA"

ATSKIRO NUMERIO KAINA 1 PEZAS
PRENUMERATA: Argentinoje ir Pietų Amerikoj 20 pezų metams; 12 pezų pusmečiui.
UŽSIENĮ kitur 30 argentiniškų pezų arba 3 am. dol.
ADRESO pakeitimas veltui. RAŠTUS ir prenumeratas siųsti:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires
ASMENIŠKAI KREIPTIS:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 316340

Nr. 912 * BS. AIRES, KETVIRTADIENIS, LAPKRITIS 2 D., 1950 METAI. Año del Libertador General San Martín 1950 * METAI (AÑO) XXII

PELIGROS DE LA "PAZ ARMADA"

El triunfo de las Naciones Unidas en Corea es, indudablemente, la mayor satisfacción que el mundo ha recibido desde la victoria aliada sobre el Eje Roma - Berlín - Tokio. Decimos el mundo, porque la nueva habrá llegado también, en una ú otra forma, hasta los pueblos que viven hoy oprimidos por la dictadura soviética, infundiéndoles una nueva esperanza en la lucha por su liberación.

Considerando las acciones en Corea exclusivamente desde el punto de vista militar, cabe consignar la neta superioridad puesta de manifiesto por las fuerzas de las Naciones Unidas. En efecto, la invasión de Corea Meridional, preparada cuidadosamente y en el mayor secreto por los gobernantes soviéticos, terminó, a pesar de la sorpresa y de la superioridad numérica de los rojos, en una verdadera catástrofe para los invasores. Esta victoria se constituye asi en una prueba mas de la capacidad de los pueblos libres para organizarse ante un peligro y conjurarlo mediante el esfuerzo común. Observamos también que los soviets, siguiendo su política acostumbrada en casos análogos, optaron por desentenderse de sus "protegidos" nordcoreanos, dejándolos para que se las arreglen como puedan.

Asi, la III Guerra Mundial no llegó a materializarse en Corea. El choque, sin embargo, tuvo el efecto de despertar definitivamente la conciencia del Mundo Occidental ante la realidad del comunismo. Tanto los EE. UU. como las patencias occidentales europeas emprendieron un rearme general para colocarse a la par y eventualmente superar a la Unión Soviética. Es indudable que a pesar del revés sufrido en Corea, y no obstante la demostración de fuerza de las Naciones Unidas, la URSS no dejará de aprovechar cuanta ocasión se le presente para atacar en algún punto débil, ya sea directamente o por medio de sus satélites, como está ocurriendo en Indo - China, como tampoco dejará de minar a las naciones libres mediante fomento de actividades subversivas internas,según se observó recientemente en Austria. Es ésta una política activa de agresión, ya característica del imperialismo soviético. Sería, indudablemente, un error fatal para el mundo libre seguir armándose y esperar pasivamente lo que los gobernantes del Kremlin decidan hacer, en la creencia de que su presunta superioridad militar intimidará a los soviets. La debilidad de esta política de "paz armada" y pasividad expectante ya ha sido comprendida y señalada por algunos estadístas destacados. Como toda potencia de imperialismo beligerante, la Unión Soviética no se conformará con las conquistas logradas, y si la iniciativa se dejara en sus manos indefinitivamente, tarde o temprano los paises occidentales se verían obligados a defenderse de un ataque total en condiciones de manifiesta inferioridad. Es de esperar, pués, que en un futuro próximo los estadistas de las naciones libres se decidirán a enfrentar al comunismo internacional en el mismo terreno en que éste actúa. El repudio y rectificación de las traicioneras decisiones de las conferencias de Teheran, Yalta y Postdam, apoyo efectivo a los paises esclavizados por el regimen bolchevique y la consagración ilimitada de los principios de libertad y auto - determinación para todos los pueblos de la tierra, permitirán lograr la desintegración del imperio rojo sin necesidad de una nueva conflagración mundial. En efecto, ¿con que armas contaría el comunismo, cuya existencia se basa en terror, opresión, violencia y genocidio, para defenderse contra una acción resuelta de liberación, justicia y civilización, respaldada por los recursos militares y económicos de los pueblos libres del mundo?

Indija Smerkia Komunistinės Kinijos Keslus

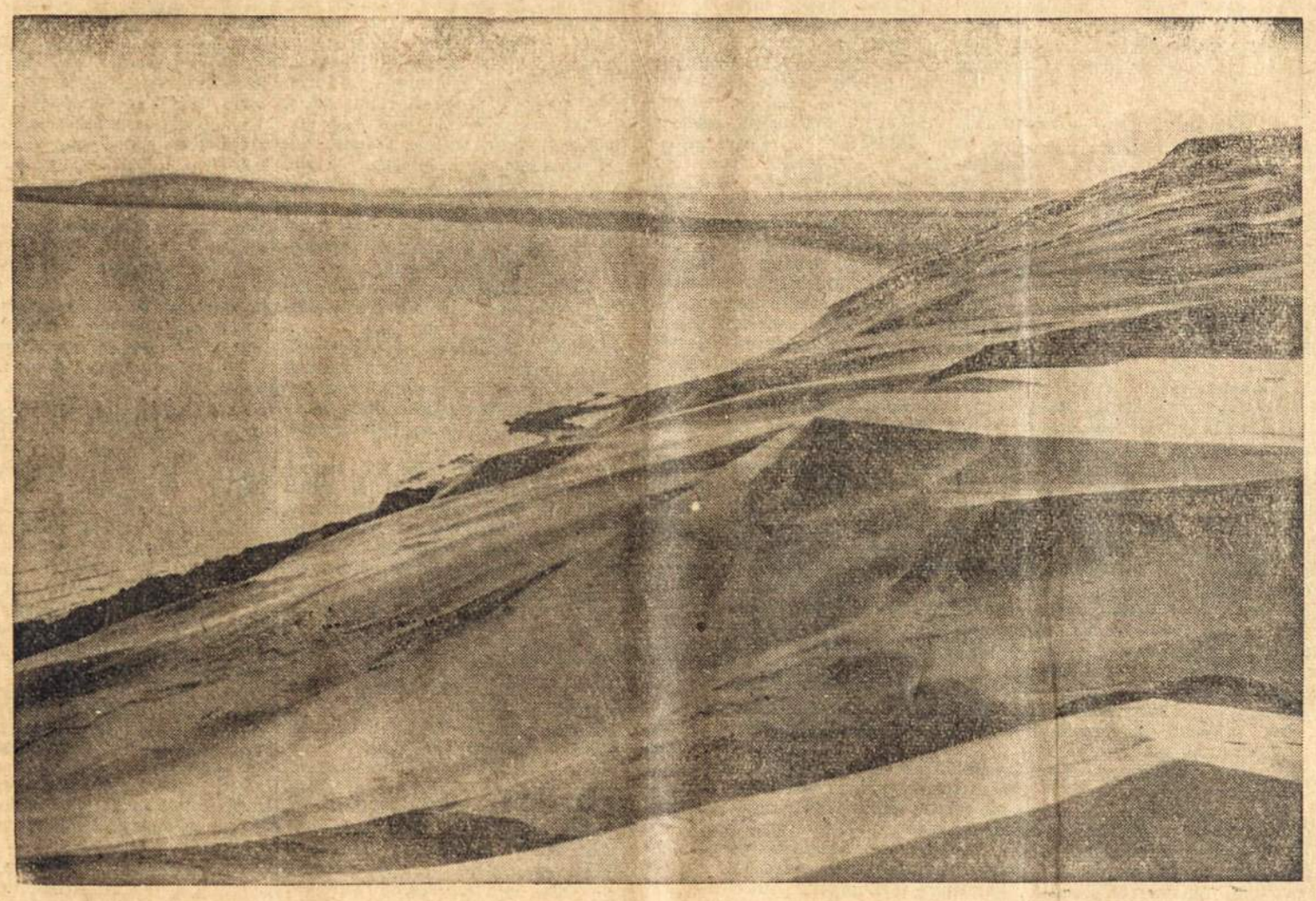

Lietuvos „Sachara" vadinamos Nydos kopos, — žavėtinas mūsų pajūrys, kurį amžinai plauna kristolinės Baltijos jūrų bangos.

INDIJA PROTESTUOJA PRIEŠ BOLŠEVIKUS

Indijos premjeras Nehru pataikavo bolševikams, kaip savu laiku čamberlainas naciams. Bet bolševikiškoji Kinijos Pekino vyriausybė nusitarė pagrobti Tibetą. Tatai atvėrė akis Indijos vyriausybei ir ji pasiuntė griežtą protestą komunistinei Pekino vyriausybei, pareikšdama, kad netoleruos Tibeto užgrobimo ir bolševikiško imperializmo bendrai.

Kiniečiai skverbiasi Tibetan.

KINIJOJ SUIMTA 20.000 „AMERIKOS ŠNIPŲ"

Komunistinė Kinijos vyriausybė likvidavo 20.000 kiniečių, įtartų šnipinėjime Amerikos naudai.

Taipgi konfiskuota 2.000 radio aparatų, dirbtų Amerikoje ir paimta 9.000 instrukcijų lapų, kaip vartoti tuos aparatus.

Einant diktatorių patvarkymu eiliniai darbininkai laikomi šnipais, jei gu jie turi radio aparatą. Šnipu palaikomas ir tas pilietis, pas kurį randama rašomoji „amžina" plunksna ar paišelis. Mat „mužikui" turi pakakti to, ką už jį parašo komisaras.

PRIPAŽĮSTA SAVO PLANŲ GRIUVIMĄ

Maskvos radio skelbia, kad šio penkmečio plane tik anglies, naftos, vatos ir lengvosios industrijos srity pasiekta pernykščio meto norma. Gi sunkioje industrijoje, elektroj, chemijoj, namų ir kelių statyboj pasireiškė baisus apsileidimas. Net metalų industrijos srity nepasiekta pernykščio meto norma. Mėsos ir pieno srity taipgi pastebimas griuvimas.

Sovietų ponai bara savo baudžiauninkus, kad jie permažai dirba. Bet ponai nutylį, kad jie tik lėbauja ir mužikus smaugia. Ivanams nusibodo auksu apsikarsčiusius maršalus ir komisarus penėti.

TRIMS GYDYTOJAMS PASKIRTOS NOBELIO PREMIJOS

Nobelio premijų fondas Stockholme 26. X. 50 paskyrė 164.303 švedų kronas, padalinti lygiomis dalimis, kaipo 1950 metų medicinos ir fiziologijos premijas.

Dr. Edward C. Kendall, 64 m. amžiaus ir Dr. Philip S. Hench, 54 m. amžiaus, abu amerikiečiai ir Dr. Tadeus Reichstein, 53 m. amžiaus, šveicarietis. Visi šie trys mokslo vyrai tuo pačiu laiku atrado „cortisona" vaistus išgydymui reumatizmo ir kitų skausmingų ligų. Pirmieji du dirbo institute Mayo, Rochester, Minnesota, o trečiasis Bazelio universitete, nuolat susirašinėdami.

Pirmieji du yra gimę Amerikoje, o trečiasis Lenkijoje, vėliau tapęs šveicarijos piliečiu.

Dr. Hench jau visa metų eilė yra nariu Argentinos Lygos Kovai su Reumatizmu.

NUSKENDO BANGINIŲ LAIVAS „ERNESTO TORNQUIST"

Banginių medžiojimo laivas „Ernesto Tornquist", 7.040 tonų, statytas Anglijoje 1897 metais, priklausantis Argentinos žuvininkystės Bendrovei, audros pasekmėje 15. X. 50 nuskendo prie Argentinos salos South Georgia.

Kapitonas Augustin Ferro praneša, kad visi jūrininkai ir banginių medžiotojai išgelbėti. Argentinos Jūrų Ministerija pasiuntė karo laivą reikiamai pagelbai suteikti.

Kaip žinoma, „Ernesto Tornquist" laive dirba keli lietuviai, baiginių medžiotojai.

JUGOSLAVIJA GAUNA DIDELĘ PASKOLĄ

Iš Belgrado į New Yorką atvyko Jugoslavijos prekybos viceministeris, Vladimir Velebit. Jo atvykimas turi ryšio su 200.000.000 dolerių paskola, Tarptautinio Banko teikiama Jugoslavijai.

— NEW YORKO valstybės vasariniame raštytojų kurorte, Catskill Mountains, 25. 9. 50 nusižudė raštytojas Eugene O'Neil, 40 m .amžiaus. Jis buvo sūnus garsaus raštytojo tuo pačiu vardu.

SUIMTI KOMUNISTŲ VADAI AMERIKOJE

United Press praneša iš Vašingtono, kad tapo suareštuota 10 svetimšalių komunistų vadų ir kiti 76 svetimšaliai bolševikai gaudomi.

JAV teisingumo ministeris turi teisę suimtuosius laikyti 6 mėnesius areš te ir paskui išgabenti iš Amerikos.

— AUSTRALIJOJE 22. X. 50. pradėjo veiktį įstatymas prieš ekstremistus. Komunistai ir jų sėbrai deportuojami, jų turtai konfiskuojami.

JUNGTINIŲ TAUTŲ VEIKLA ir MES

ŠEŠI METAI JUNGTINIŲ TAUTŲ VEIKLAI

Spalių 24, 1950 sukako lygiai 5 metai nuo patvirtinimo Jungtinių Tautų susitarimo, San Francisco mieste, JAV. Dabar Jungtinių Tautų organicijai priklauso 60 valstybių.

Per 5 veikimo metus JT (United Nations) tikrai daug darbo nudirbo, gindamos tautų ir žmonių teises, siekdamos lygybės principų įgyvendinimo.

Mums lietuviams bene svarbiausias JT aktas bus tas, kuriuo Jungtinės Tautos pasmerkė genocidą, t.y. tautų naikinimą.

Per savo trumpą gyvavimo laiką JT sukūrė Nepriklausomą Izraelio valstybę, sutaikė Indoneziją su Olandija ir t. t.

Kaip visuomet, taip ir dabar reakcionieriai kliudo tautų bendradarbiavimo darnumui. Visi pamename, kaip demokratija patikėjo reakcionieriui Hitleriui Miunchene ir taikos dėlei aukojo jo politikai vienos ir kitos tautos teritorijos dalis. Hitlerio pėdomis einantis Stalinas inscenizavo Miuncheną Korėjoje. Vienok dabar, nepaisant po kelioliką nedemokratiškų rusų „veto" kas mėnesis, demokratija nepatikėjo agresoriams, bet JT ginklu atsakė Pietų Korėjos užpuolikams. Užpuolikai, nesusilaukę kito Miuncheno, apsivylė. Rusai bijo netekt Mandžiūrijos ir viso Sibiro, kazokų Jermako jiems užkariauto...

Jungtinėms Tautoms yra daug darbo, kad apvaldyti imperialistus. Vienok atrodo, kad imperialistų „žvaigždės" visiškai nubluko ir JT Organizacijos pagrinde įrašyti obalsiai triumfuos.

Visi turime kovoti prieš genocidą — prieš tautų naikinimą ir už Atlanto susitarime įrašytą Pabaltijo tautų nepriklausomybės atkūromą.

KARO GALIMA IŠVENGTI — SAKO TRUMANAS

Minint JT Organizacijos 5 metų sukaktį, JAV prezidentas Trumanas pareiškė, kad pasaulis gali išvengti karo tik tuo atveju, jeigu Jungtinės Tautos griežtai ir energingai atsispirs prieš užpuolikus.

Kada pusgalvis Hitleris grobė ramias kaimynines tautas vieną po kitos, demokratija laukė, kol jis pasisotins ir sustos plėšikavęs.

Lygiai taip dabar elgiasi Stalinas, grobdamas svetimas šalis. Jau seniai laikas sudrausti Hitlerio rolės lošėją Staliną, paliuosuojant jo pagrobtas tautas ir tada kalbėti apie taiką.

JAV RAUDONODŽIAI PASVEIKINO VIŠINSKĮ

Jungtinių Tautų rūmų koridoriuje, Lake Success, 23. X. 50 septyni Amerikos indėnai pasisveikino su Sovietų u. r. ministeriu Andrium Višinskiu. Apsirengę indėnų rūbais raudonodžiai nusiskundė, kad JAV federaliné valdžia ir New Yorko provincija laužo indėnų teises.

Višinskis visiems paspaudė dešinę ir pasakė, kad turės omeny jų prašymą. Vienok pabrėžė, kad jis negalįs kištis į Amerikos vidaus reikalus.

JT rateliuose pastebima, kad jau tik raudonskūriai indėnai tiki bolševikų skelbiamai lygybei.

KARO GAISRAS KORĖJOJE EINA DIDYN

Paliuosavusi Pietų Korėją ir išvijusi užpuolikus iš didesnės dalies šiaurinės Korėjos, Jungtinių Tautų kariuomenė priėjo visiškai arti Mandžiūrijos sienos, prie Sibiro.

Pabėgusi Šiaurinės Korėjos bolševikiškoji valdžia skelbia, kad ji nenustos kariavusi. Taipgi skelbiama, kad 400.000 komunistinės Kinijos kariuomenės varomi Korėjos frontan.

Jungtinių Tautų karo vadovybė savo karo aviacijai įsakė tuo tarpu neliesti nei Kinijos, nei rusų teritorijos.

— KORĖJOS kalnuose Jungtinių Tautų kariai rado žemėmis pridengtas kanuoles, bolševikų paruoštas savo partizanams, pulti JT kariuomenę.

NUSIMINĖ SOVIETŲ IMPERIALISTAI

RUSAI IEŠKO KAPITALISTŲ DRAUGINGUMO

Sovietų [illegible] pakartotinai pareiškė JT posėdžiuose, kad Rusija norinti draugingai sugyventi su kapitalistiniu pasauliu.

Tik rusai nenori jokių draugingumo ryšių su tomis tautomis, kurias yra pasivergę. Jie nenori nei girdėti apie jų paliuosavimą.

Darbo žmogui vienodai skauda kada jį badu marina ir išnaudoja privatus kapitalizmas ar valstybinis kapitalizmas. Rusų ponai mano, kad jie jau ganėtinai įsistiprinę savo kėdėse, dėl to ir ieško draugystės su kapitalistais, kaip kad ją buvo krauju sucementavę su Hitleriu.

PRIVALO BŪTI PAKELTA GELEŽINĖ UŽDANGA

Grįžęs iš salos Wake, JAV prezidentas Trumanas, 17. X. 50, savo kalboje San Francisco, Cal., pareiškė, kad pasitarimas su gen. Mac Arthur buvo dideliai svarbus.

Pasekoje to pasitarimo prezidentas Trumanas reikalauja, kad rusai pakeltų geležinę uždangą, idant demokratinis pasaulis galėtų matyti Sovietų ribose vykinamą darbo žmonių priespaudą ir tautų naikinimą.

Be to, Trumanas reikalauja, kad rusai ne vien deklamuotų apie taiką, bet kad rimtai sykiu su visu pasauliu dirbtų taikos labui Jungtinėse Tautose.

Kiti pranešimai sako, kad iš JAV bus deportuojami visi komunistai ir naciai.

GYVENO 24 METUS SU KULKA KRUTINĖJE

James Barrow, 56 metų amžiaus, 28. 9. 50 mirė Londone po operacijos. Nuo 1916 metų karo jis išnešiojo kulką krutinėje. Gydytojai pripažino operacijos reikalingumą, nuo kurios jis ir mirė.

— ANGLIJOS atominės energijos mokslininkas, italų kilmės Bruno Pontecorvo, pabėgo Rusijon. Jis tampriai bendradarbiavo su vokiečių kilmės anglo - amerikiečių mokslininku, šnipinėjusiu Rusijos naudai, daktaru Klaus Fuchs.

„IZVESTIJA" IR „PRAVDA" APIE TAIKĄ

Kompartijos organas „Izvestija" ir Sovietų vyriausybės organas „Pravda" pašventė ilgus straipsnius Jungtinių Tautų Organizacijos minėjimui. Šį kartą susilaikydami nuo keiksmų abu organai pabrėžia, kad Stalinas pasakė jogei taika bus garantuota, jeigu Jungtinių Tautų Organizacija vienodai gerbs visų tautų teises.

Kazioni Maskvos organai pamiršta, kad vienodam tautų traktavimui pirmiausia reikia išvyti okupantus iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Per amžius taip jau buvo: Juo žiauresnė valdymo sistema, tuo daugiau plotų ginklu užgrobia. Užgrobtiems užčiaupia burnas ir veidmainingai kalba apie lygybę.

SUSKAMBĖJO LAISVĖS VARPAS DEMOKRATINIAME PASAULY

Dešimties tonų bronzinis „Laisvės Varpas", slaptai atgabentas per Sovietų zoną amerikiečių zonon Berlynan, vienoje pusėje turi Linkolno frazės įrašą: „Kad šiame pasaulyje, po Dievo globa, atgimtų laisvė".

Generolas Lucius D. Clay, buvusis amerikiečių zonos gubernatorius, elektros prietaisų pagelba, paskambino juo pirmą kartą pereitą savaitę, simbolizuojant demokratijos laimėjimo, laisvės ir lygybės triumfą.

Tuo pačiu metu suskambėjo bažnyčių, mokyklų ir karo įstaigų varpai Anglijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Olandijoje, Skandinavijos valstybėse ir Amerikoje. Tik Rusijoje ir jos pavergtose šalyse buvo uždrausta skambint, nes laisvės ir taikos sąvoka ten yra sukarikatūrinta.

Gen. Clay savo kalboje pabrėžė, kad demokratinis pasaulis džiaugiasi nugalėjęs nacius ir fašistus, kaipo žmonijos laisvės priešus. Dėl to nesidžiaugia ir prie bendro laisvės šaukimo neprisideda tik rusų imperialistai, tebevergianti okupuotas tautas.

Varpas iškeltas 50 metrų aukštumoj. Šiose reikšmingose ceremonijose dalyvavo 400.000 berlyniečių, kurių didžiuma slaptai buvo atvykę iš sovietinės zonos.

PRANCŪZIJA DIDINA SAVO KARIUOMENĘ

Karinės tarnybos laikas Prancūzijoje prailgintas iki 18 mėnesių, vieton 12.

Taipgi šaukiama kariuomenėn 72 tūkstančiai jaunuolių, kurie dėl mokslo ėjimo ar kitų priežasčių dar neatliko savo karinės tarnybos prievolės.

— VOKIETIJOS Bonn vyriausybei suteikta teisė išdavinėti diplomatinius pasus. Vėliau vokiečiams leis davinėti ir paprastus užsienių pasus savo piliečiams, kuriems iki šiol pasus duodavo Sąjungininkų Važiuoties Tarnyba.

Lietuvių Centras Mini 24 m. SUKAKTĮ

PAGERBIMAS ORGANIZACIJOS VETERANŲ — KŪRĖJŲ ŠEŠTADIENĮ, LAPKRIČIO — NOVIEMBRE 11, 1950 „VERMOUTH" PRIE BENDRO STALO $ 5 ASMENIUI. Užsisakykite vietas. Pradžia 19 val. Po to tęsis bendri publikos šokiai. Visus širdingai kviečia. Rengėjai.

Susivienijimo PIKNIKAS Quilmes

LAPKRIČIO — NOVIEMBRE 19, 1950 NUO PAT RYTO, žinomame darže (recreo) „LOS ROBLES" visa visuomenė prašoma skaitlingai dalyvauti. Visą šio pirmutinio pikniko tvarką ves penktasis skyrius.
Rengėjai.

ARGENTINOS LIETUVIŲ
BALSAS

Nepartinis, seniausias ir plačiausia skaitomas lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje
Spausdinamas savoje spaustuvėje
Prenumerata Metams:
Visoj Pietų Amerikoj 20 Arg. pezų. Kitur 3 doleriai
Redakcija ir Administracija:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires. Tel. 97 - Loria, 4444

Lietuviai Penkiuose Kontinentuose

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATGAVIMO VILTIS DIDĖJA

Apie tai, kaip Jungtinių Tautų Organizacijos pagelba Lietuva ir kitos pavergtos tautos gali atgauti laisvę, VLIK'o pirmininkas sako:

„Atlanto Charta, Jungtinių Tautų Charta, viena pažadėdama atstatyti nepriklausomybes tų kraštų, kurie jas turėjo prieš karą, kita deklaruodama žmogaus teises, pažadino pavergtųjų viltis ir jomis pakurstė rezistenciją. Bet savo veikla skaudžiai pavergtuosius apgavo, savo žodžių nepaversdama darbais, dažnai net nesiteikdamos iškausyti pavergtųjų balso. Jungtinėse Tautose buvo keliamas balsas prieš kelių dešimtų moterų negražinimą iš Sovietų Sąjungos jų tikriesiems vyrams Britanijoje ar Jungtinėse Valstybėse. Bet kada beveik kiekvienai Jungtinių Tautų sesijai įteikiamas skundas dėl milijoninio skaičiaus deportuotųjų, nužudytųjų, suardytų šeimų iš Baltijos kraštų, tam balsui neduodama jokios eigos. Kol Jungtinių Tautų eilėse yra jos narys, kuris grobia tautoms laisvę ir vykdo genocido nuodėmę, kol jie turi veto teisę ir kol kiti nariai pirmuoju savo rūpesčiu stato ne savo deklaracijų realizavimą, o modus vivendi su genocidą vykdančiu savo kolega, tol pavergtosioms tautoms viltis daug netenka. Bet reikia viltis, kad pasikeis JTO sudėtis ir narių tarpusavio santykiai. Tada ir JTO įgytų praktinės reikšmės gražinti laisvę tautoms ir žmonėms.''

Nepriklausomybės atgavimo užtikrinimui reikalinga stiprinti bendras lietuvių frontas visame pasaulyje. Ne vienos kurios partijos frontas, bet koalicijos. Ta prasme jau ir Argentinos lietuviai rado bendrą kalbą.

BIJO ANTRO FRONTO, KAIP KOKIOS UGNIES

Sumušus bolševikus Korėjoje Jungtinių Tautų kariuomenė priėjo prie Mandžūrijos. Bolševikai bijo antro fronto (Europoje). Žodžiu, jie įsiklampojo Korėjoje taip, kad gali netekti ir Sibiro, kur laiko milijonus vergų. O dar taip neseniai bolševikai patys svajojo apie antrojo fronto išprovokavimą. „Naujienose'' skaitome:

„Daug buvo kalbama apie tai, kad bolševikai, sukurstę karą Korėjoje, pradės tokią pat avantūrą kurioje nors kitoje vietoje, o paskui, kai Jungtinės Valstybės, kovodamos prieš agresorius įvairiose pasaulio dalyse, savo ginkluotas jėgas išblaškys, tai Maskvos satelitai Europoje pradės žygį į vakarus. Berlynas, vakarinė Vokietija, Prancūzija ir kitos laisvos šalys, nepajėgdamos atsiginti, žlugs.

Buv. Britanijos premjeras Winston Churchill pranašavo, kad nauja „Korėja'' tikrai įvyks ir tai, greičiausia, Irane (Persijoje).

Kitokią nuomonę turi žinomas rašytojas ir žurnalistas David J. Dallin (Dalinas), kelių knygų apie Sovietų Rusiją autorius. Jisai sako, kad naujos avantiūros Stalinas nepradės bent tol, kol nepasibaigs Korėjos karas, nes jau ir šitas „mažas karas'' uždėjo Rusijai labai sunkią naštą.

Didelė dalis rusų karo aviacijos yra perkelta į rytinio Sibiro oro bazes. Sovietų Azijos srityse yra stiprinamos artilerijos atsargos. Pėstininkų divizijos vyksta į Vladivostoką, Aleksandrovską, Čitą ir Irkutską. Ginklai ir visokios reikmenys tomis karo jėgoms aprūpinti yra gabenamos Sibiro geležinkeliais, kurie jau ir pirmiau būdavo perdaug apsunkinti.

O tuo tarpu Korėjos karas kasdien praryja begales amunicijos, mašinų, ginklų ir kitokių daiktų. Jeigu Rusija šitų nuostolių diena iš dienos nepapildytų naujais transportais, tai po dviejų mėnesių karo šiaurinės Korėjos atsargos būtų išsisėmusios. Tvirtas Jungtinių Valstybių pasipriešinimas verčia Rusiją siųsti savo medžiagas į Korėją, kol šis konfliktas nepasibaigs.

Įtempusi visas jėgas, Rusija gali šitą uždavinį atlikti, bet jai nelengva, nes, kaip Dalinas primena:

Rusija dar tebėra labai neturtinga šalis, kurios įsipareigojimai užsieniuose toli praneša jos pajėgumą.''

Toliau rašytojas nurodo, kad nauja Maskvos satelitų agresija Persijoje, Balkanuose arba Vakarų Europoje reikštų „antrąjį frontą'', ko Stalinas bijo, kaip ugnies.

Žodžiu, Kremlius nepradėsiąs naujos avantiūros, kol jam nepasiseks išsikapanoti iš Korėjos pelkės, kurioje jisai netikėtai įklimpo. Ir čia jam gresia pralaimėjimas.''

PRIVATI INICIATYVA LIETUVYBĖS DARBE

Trečias dešimtmetis susipratę Argentinos lietuviai įvairiausiomis progomis gražiai garsina lietuvių vardą. Vienok tą darbą ignoruoja „oficialistai''. Panašiai yra ir JAV, kur veikia Amerikos Lietuvių Taryba ir Informacijos Biuras. „Lietuvių Kelias'' patiekia du pavyzdžius:

„The New York Times'' liepos 9 dieną įdėjo straipsnį, kurį pavadino: 46 valstybės remia U. N. akciją Korėjoje''. Ponia Bronė Pilypaitis — Cleveland, Baltic Society pirmininkė tuoj parašė The New York Times redakcijai laišką, kuris tilpo to dienraščio liepos 22 d. laidoj. Savo laiške amerikiečių plačiajai visuomenei p. Bronė Pilypaitis rašo: „Greta šių 46 valstybių, remiančių akciją Korėjoje, yra mažos laisvę mylinčios tautos, kurios tikrai panašiai ir mielai prisidėtų prie akcijos prieš agresiją. Deja, jos yra pavergtos anapus geležinės uždangos. Nors tose tautose vyksta visa galima rezistencija, jos negali padaryti, kad jų balsas būtų išgirstas. Tačiau mes, baltų kilmės amerikiečiai, turime daryti, kad mūsų žodis būtų išgirstas Estijos, Latvijos ir Lietuvos vardu. Mes norime, kad Jungtinių Tautų Organizacija ir visas pasaulis žinotų, kad tos trys mažos valstybės kasdien aukoja gyvybes už laisvę ir iš niekur negauna jokios paramos. Tad prašome jas įtraukti į sąrašą mažiausiai nors kaip visa širdimi pritariančias Jungtinių Tautų akcijai Korėjoje.''

Čia privati iniciatyva, bet laiku pareikšta ir The New York Times išspausdinta ji yra ne mažiau reikšminga už bendrinių organizacijų pareiškimus.

Kitas pavyzdys, tai p. V. Sidzikausko atvykimas Amerikon ir jo asmens panaudojimas Lietuvos laisvinimo reikalų propagandai. Ir čia pirmieji iniciatyvos ėmėsi ne bendrinės mūsų organizacijos, bet privatūs asmens, kurie suorganizavo V. Sidzikausko pasikalbėjimą su New York didžiųjų laikraščių atstovais ir sudarė progą jam kalbėti rugpiūčio 2 d. vakare per New Yorko radio stotį WOR, kurios klausosi keli milijonai žmonių. Privačių asmenų iniciatyva ir pastangos, o taip pat ir V. Sidzikausko pasiaukojimas, atvykus į šį kraštą pirmoje eilėje rūpintis Lietuvos reikalais ir tik vėliau savo asmeniškais, sudaro jiems tik garbę ir turi būti tinkamai vertinama. Bet keista, kad tas vertinimas iš bendrinių organizacijų (čia turima galvoje Informacinis Biuras) yra kiek savotiškas.''

VOKIETIJOS LIETUVIŲ GIMNAZIJA IR NAMAI

Tremtis rašo, kad dar likę Vokietijoje lietuviai tremtiniai tebesirūpina savo kultūriniai — tautiniais raikalais, PLB padedami:

„Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdybos atstovai deda pastangų gauti iš atitinkamų vokiečių įstaigų leidimą Vokietijoje veikti lietuvių gimnazijai. Eilė vokiečių pareigūnų lietuvių gimnazijos išlaikymui pritaria. Tačiau tuo tarpu dar neaišku, kokia tuo reikalu bus Bonnos vyriausybės pažiūra. Vis dėl to tikimasi, kad bent vienos lietuviškos gimnazijos išlaikymas Vokietijoje yra beveik užtikrintas. Gimnazija greičiausiai veiks Britų Zonoje.

P. Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto pastangomis iš Schleswig-Holšteino vokiečių vyriausybės gantas sutikimas vykdyti baltų kolonijų namų statybai. Tokią statybą vokiečių valdinės įstaigos rems tokiu mastu, kaip kad remia ir vokiečių pabėgėlių vykdomas statybas.

Artimiausiu metu paaiškės, kuriose vietose lietuviai imsis vykdyti statybą. Tokia statyba bus atliekamo savomis darbo jėgomis''.

Geriausia Dovana Gera Knyga!

UŽSIRAŠYKIT „KELEIVĮ''

„Keleivis'' yra įdomiausias ir plačiausia skaitomas lietuvių savaitraštis; jis yra skaitomas po visą pasaulį, kur tik yra lietuvių. Gausiai iliustruotas, gerai vedamas, pažangios dvasios. Kaina Pietų Amerikoje 3 USA doleriai metams.

Adresas toks:

„KELEIVIS'',
636 Broadway, So., Boston, Mass.
U. S. A.

Pinigus iš Argentinos galima siųsti banko čekiais, laiškuose arba per „A. L. Balso'' Administraciją

ŠIMKUS VERTINA BOLŠEVIKINĘ LIETUVIŲ LITERATŪRĄ

Žinomas Lietuvos okupantų tarnas ir dabartinis komunistinių Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas Jonas Šimkus 1950 liepos 16 d. „Tiesoje'' paskelbė straipsnį apie pokarinę lietuvių literatūrą. J. Šimkus šį kartą mini tik „geruosius'' rašytojus, kurie savo raštais yra nusipelnę Lietuvos pavergėjams. J. Šimkus rašo, kad be P. Cvirkos, S. Neries ir L. Giros, kurių jau rebėra gyvųjų tarpe, kaip beletristai pirmoje vietoje stovi A. Guzevičius, parašęs bolševikinį romaną „Kalvio Ignoto teisybė'', J. Dovydaitis, parašęs romaną „Po audros'', J. Avyžius, išleidęs komunistinės dvasios apysakų rinkinį „Garbė'' ir Antanas Vienuolis - Žukauskas, sukūręs apysaką „Išdukterė'' ir romaną „Puodžiūnkiemis''. Vienuolis ypač „su meistriškumu pavaizduoja žvėrišką buožių prigimtį ir demaskuoja buržuazinės reakcijos laikotarpį Lietuvoje''. Vertingų apsakymų ir apybraižų davę J. Baltūšis, A. Gricius, A. Bauža, K. Korsakas, M. Sluckis, K. Marukas ir V. Sirijos Gira. Kiti beletristai neminimi. Poezijos bare pirmoje vietoje stovįs T. Tilvytis su savo bolševikine poema „Usnynė'' ir ilgu antireliginiu eilėraščiu „Šikšnosparniai'', kur, J. Šimkaus žodžiais tariant, „poetas kovingai demaskavo reakcingąją katalikų kunigiją, parodė jos niekšišką veidą''. Šitas antireliginis eilėraštis išleistas specialiu leidiniu ir platinamas visose mokyklose. Poezijoj daug nusipelnęs Antanas Venclova, K. Korsakas, Vl. Mozuriūnas, Vacys Reimeris, A. Jonynas ir J. Mackevičius. A. Venclova parašęs libreto operai „Marytė Melninkaitė''. Dramos srityje laimėjimai esą mažesni. Pradininkas buvęs B. Dauguvietis.

— Ds.

KARINĖ TARNYBA KENKIA ORGANIZACIJOMS

Per 15 savaičių Korėjos kare žuvo keli tūkstančiai amerikiečių, jų tarpe keletas desėtkų lietuvių JAV karių.

JAV kariuomenėn imami ir po antrojo pasaulinio karo į tą šalį atvykę tremtiniai iš Europos. Amerikos Lietuvio laidoje iš 16. 9. 50 rašoma:

„Lietuvių Tremtinių Meno Ratelis (Worcester, Mass.) susirūpinęs dėl savo ateities, nes vieni vaikinai laukia pašaukimo į karinę tarnybą, o kiti jau tapo pašaukti ir išvyko''.

Pranešama iš Japonijos, kad bolševikai Korėjos kare neteko 250.000 savo karių, kurių didžiuma pateko nelaisvėn, o apie 25.000 žuvo kovose, kaipo rusų pastumdeliai.

— LIETUVIŲ Even. Bažnyčios vyriausioji taryba nutarė Vokietijoj palikti šiuos lietuvius dvasininkus: Urdzę, Geležinį, Šimūkėną, Jurkaitį, Reizgį, Klumbį; į Amer. J. Valstybes siunčiamas Trakis, o į Kanadą — Keleris. Pagal surinktus davinius Vokietijoj liksią apie 18.000 lietuvių evangelikų.

— PROF. J. MATULIS, LTSR mokslų akademijos pirmininkas, šiuo metu yra užkinkytas agitacijos „už taikos akciją'' darbams. Jis, drauge su kitais savo kolegomis, turi juodinti anglo - saksų kraštus.

— AUSTRALIJOJE įvyko Lietuvių Kultūros Fondo apygardos suvažiavimas. Apygardos valdybon išrinkti: Dr. V. Raulinaitis, D. Bortkevičiūtė, J. Kalpokas, Dr. Kaunas ir dail. V. Simankevičius.

— BOGOTOJE, Kolumbijoje, rugpiūčio 10 d. miré inž. Vytautas Rimgaila. Jis į Kolumbiją atvyko 1948 m. rudenį ir dirbo savo specialybės srity.

— P. KURYS vadovauja Lietuvoje miško ir popieriaus ministerijai. Tai greičiausia bus koks nors maskolius, pasisavinęs lietuvišką pavardę.

— DARŽININKYSTĖS KOLCHOZAI įruošti netoli Kauno ir kitų Lietuvos miestų.

AR TAI BALTŲ KULTŪRINIO BENDRADARBIAVIMO UŽUOMAZGA

Apreiškimo parap. salėj Brooklyne buvo susirinkę pabaltiečiai menininkai aptarti bendro veikimo gairių. Žymus latvių jaunosios muzikų kartos atstovas Bruno Skulte, prof Vitolio mokinys, buvęs Rygos radiofono dirigentas ir parašęs kelias gerai įvertintas simfonijas bei muziką filmoms, labai aktingai remiant medicinos daktarui Jonui Kregždei, bando suvesti trijų tautų menininkus į bendrą darbą, ateičiai užsibrėžęs tikrai drąsius planus. Į susirinkimą atsilankė 10 muzikantų, kurie bandymui buvo pasirinkę švelnią ir melodingą A. Kalninš „Elegiją''. Organizatoriai tikisi pradžiai sudarysią nors orkestrą planuojamam Baltų Operos teatrui, kuriam branduolį parūpinsiąs komp. Skulte, jau repetuojąs su buvusiais Vokietijoj anglų zonoje latvių operos dainininkais. Į šią trupę mielai kviečiami ir lietuvių bei estų dainininkai.

Komp Br. Skulte, energingas ir stiprus muzikas, šiuo metu repetuoja „Bėgimą iš Savalgo'' ir „Cavaleria Rusticana''.

Lietuviai dainininkai daugiausia iš lietuvių pusės prie šio baltų kultūrinio darbo ir galėtų prisidėti, nes instrumentalistų New Yorke, kaip parodė praėjęs susirinkimas, nedaug teturime.

Lietuviai kompozitoriai ir senieji muzikai, kaip teko patirti, šį sąjūdį sveikina ir linki jam pasisekimo, džiaugdamiesi Br. Skultes nusistatymu, kad orkestras ateityje kviestų kaip svečius broliškųjų tautų dirigentus, kurie vadovautų kitų dviejų tautų kompozitorių veikalų išpildymui bendruose visų trijų Pabaltijo tautų parengimuose.

Alm.

IR JIE NEIŠTIKIMI

Švenčionių apskr. tarybinio ūkio direktorium paskirtas atėjūnas Pogrebniakas. Tačiau jo darbu netgi pati „Tiesa'', kuri šiaip jau giria atėjūnus, nėra patenkinta. Jis visiškai nesirūpinąs kolchozų inventoriaus remonto darbais, juos palikdamas savieigai. Dėl šios priežasties pernai tebuvę aparta vos 79% kolchozinio minkštojo arimo. Traktorinių darbų planas esąs visiškai sužlugdytas. (T., 1950. III. 28).

— LIKVIDUOTA didžiausia lietuvių tremtinių stovykla, Schw. Gmuende, kurioje gyveno apie 900 lietuvių. 130 senelių perkelta į gretimą latvių stovyklą, 650 žmonių, kurie pasiruošę emigracijai nukelta į Heilbrono stovyklą, o likutis — į Ludwigsburgo stovyklą.

Išsklaidžius šią lietuvių stovyklą, užsidarė ir ten veikusi gimnazija, kuriai paskutiniu metu vadovavo Dr. J. Grinius.

BAIGĖ UNIVERSITETO MOKSLĄ KANADOJE

Albertos universiteto pienininkystės skyrių baigė lietuvis tremtinys P. Kadziliauskas, laimėdamas „Walker Wallace'' bendrovės premiją.

Tame pat universitete stud. Jonas Kunigiškis šiemet baigė elektros inžinerijos fakultetą ir Česlovas Zaleckis — komercijos fakultetą. Abu pastarieji gimę Lietuvoj, augę Kanadoje.

N. L.

— ŠVENČIONIŲ apskrities Vilėkų, Smilgiškių ir Kurciškės kaimai sujungti į kolchozą, kuris pavadintas „Dobilo'' vardu. Tokiu būdu Tverečiaus valsčius yra visas ištisai sukolchozintas.

— 3,257 LIETUVOS MOKYTOJAI šią vasarą buvo suvaryti į visokius kursus, kuriuose jie buvo mokomi „politinio lavinimo'' dalykų.

— KAUNO AUDINIŲ fabrikas pradėjo gaminti lietuvių tautiškiems rūbams medžiagą. Greičiausia ir ši medžiaga būsianti išgabenama į „brolišką respublikas''.

VISKĄ ATĖMĘ IŠ ŪKININKŲ BAUDŽIA UŽ „GROBSTYMĄ''

Okupuotos Lietuvos prokuratūra ėmėsi griežtų priemonių kovai su vadinamais „kenkėjais'' kolchozuose. Kaišiadorių, Trakų, Širvintų, Vievio ir kitų vietų kolchozuose susekti kolchozinės žemės gyvo ir negyvo inventoriaus grobstymo ir turto švaistymo pasireiškimai. Su jais griežtai kovojama, ieškomi nusikaltę, paskui perduodami teismui ir teisiami. Kaišiadorių rajono Šorkiškių kolchozinikai K. Malaišauskas, K. Cvilikas, M. Naudžiūnas, B. Žiugžda ir S. Stankevičius „pagrobė'' 2 tonas kolchozui priklausančio šieno. Visi jie, pasirėmus SSSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo 1947 m. birželio 4 d. įsaku „Dėl baudžiamos atsakomybės už valstybės turto grobstymą'' nuteisti: Malaišauskas ir Cvilikas 18 metų kalėti, konfiskuojant turtą, Žiugžda ir Stankevičius — 10 metų kalėti, konfiskuojant turtą, Naudžiūnas — 8 metus kalėti.

Klaipėdos rajono „Jaunosios Gvardijos'' kolchozo revizijos komisijos pirmininkas M. Klinkaitis ir jo sūnus pasisavinę 100 klgr. kolchozo grūdų. Už tai liaudies teismas Klinkaitį nuteisė 15 metų kalėti, o jo sūnų 8 metams.

Už kolchozinių žemių grobimą nuteisti 6 mėnesiais pataisos darbų Širvintų rajono kolchozininkai: A. Modkevičius, S. Sovlevičius ir Kaišedorių rajone — Nuktelenis.

Pažymėtieji faktai rodo baisų dalyką, būtent, kad į kolchozus suvaryti ūkininkai yra apgrobti, palikti be pašaro paliktam gyvuliui ir be maisto. Ir jei kuris jų paima kuokštelę šieno karvei, ar javų saują sau ar savo šeimai, galimas dalykas seniai badaujančiai, iš to okupantų daromas didelis dalykas, baisus „kolchozinio turto grobstymas'', gresiąs visą kolchozinę sistemą sugriauti, už kurį baudžiama kuone mirties bausme.

Šitie faktai rodo, kad okupuotoje ir rusų sukolchozintoje Lietuvoje yra baisus ir tamsus gyvenimas.

NEUŽMIRŠTA VYSKUPO PALTAROKO

„New Yorker Stats - Zeitung'', didžiausias krašto laikraštis vokiečių kalba, 1950. IX. 6 d. numeryje pirmame puslapyje paskelbė iš Vatikano miesto gautą žinią apie galimą iš bolševikų pusės 75 metų amžiaus senelio vyskupo K. Paltaroko nužudymą. Laikraštis šia proga priduria, kad ir kiti Lietuvos dvasininkai buvę arba nužudyti, arba deportuoti.

— AGR. A. MUSTEIKIS, Lietuvoje organizavęs pievų ir pelkių pagerinimą, o tremtyje buvęs vienas „Mūsų Kelio'' redaktorių, iš Philadelphijos persikėlė gyventi į Detroitą. Gavo darbą automobilių fabrike.

— VILNIUJE statomas šokolado fabrikas, kuris būsiąs didžiausias visoje Lietuvoje. Tiktai galime būti tikri, kad to fabriko šokolado neragaus Lietuvos žmonės.

— ADV. F. J. BAGOČIUS, žinomas Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas, buvęs SLA prezidentas, kaip pranešama iš Bostono ,sunkiai serga.

MGB - istas GUZEVIČIUS SCENOJE

Į „rašytojus'' išvirtęs politinis komisaras Guzevičius, paskutiniu laiku pasidaré ir dramaturgu. Jo „Kalvio Ignoto teisybė'' suvaidinta scenoje. Pastatymui vadovavo K. Kymantaitė ir A. Kernagis. Dailininkas — J. Surkevičius.

— KAUNE pastatyta J. Gustaičio pjesė „Į šviesią ateitį'', vaizduojanti kolchozų augimą Lietuvoje. Pastatymą režisavo pats autorius, dekoratorius — jaunas dailininkas V. Banaitis.

(Eltos Biuletenis).

AMERIKON ATVYKĘ LIETUVIAI TREMTINIAI

Sausio 30 d., 1950 m., laivu „General Hersey'' į New Yorką atvyko 18 lietuvių šeimų:

Antanas Adomaitis, Petras Andriuška, Viktoras Arlauskas, Jonas Barniškis, Antonina Bednarskis, Ona Glazė, Kurtas Graudušius, Mikas Jankus, Vincas Karalius, Wladislaw Kosmolski, Juozas Meškys, Magdalena Milerienė, Martynas Pavels, Eizelis Poliakas, Sofija Pomeringienė, Kazimieras Ramanauskas, Augustas Rutkauskas ir Stasys Stagniunas.

Vasario 16 d., 1950 m., laivu „General Sturgis'' į New Yorką atvyko 40 lietuvių šeimų:

Dora Anulytė, Mykolas Bychnevičius, Fricis Bintakys, Juozas Cibulskas, Jonas Čiurlionis, Antanas Gerulaitis, Antanina Gintautas, Jonas Galockins, Juozas Gražys, Jonas Grigaliūnas, Jonas Jonikas, Viktorija Jonikas, Juozas Judošius, Marija Jurstas, Henrikas Kazakaitis, Irena Kernauskaitė, Vytautas Keršulis, Jonas Kučinskas, Petras Lengvinas, Jonas Maliska, Stasys Misiūnas, Česlovas Mikuckis, Jonas Naujokas, Baltrus Požera, Jonas Puškorius, Marijona Račkauskas, Balys Raugas, Pranas Rimša, Bronius Sakalauskas, Pranas Slatkevičius, Kazys Slavinskas, Vosylius Stašas, Romualdas Steponaitis, Stasys Tamulis, Aleksandras Tarasevičius, Jonas Tricas, Marijona Vaitiekaitis, Juozas Valaitis, Juozas Valickas ir Apolonija Žukauskas, Bronė Šeškevičius, Vitoldas Balčiūnas, Pranas Dimavičius, Richardas Gelžaitis, Juozas Marcinkevičius ir A. Fidleris,

Vasario 16 d., 1950 m., laivu „General Black'' į New Yorką atvyko 45 lietuvių šeimos:

Pijus Alysis, Jonas Ašmaitis, Petras Aušiura, Agota Barikus, Marija Betkauskas, Gustavas Bolcas, Genė Buivydas, Algimantas Dailidė, Jurgis Daugvila, Roman Januškevičius, Bronius Jaras, Jonas Jodelis, Stasys Jonavičius, Jonas Kalpokas, Silvestras Karkelis, Julius Kaupas, Anna Lenewsky, Jonas Laurinaitis, Jonas Lazutka, Alfonsas Leparskas, Jonina Mačiulis, Feliksas Mockaitis, Ipolitas Račys, Mykolas Ramanauskas, Juozas Rasimas, Antanina Reivytienė,, Juozas Repečka, Stasys Sakalauskas, Ignas Saldukas, Jonas Slavinskas, Stasys Stasenis, Jackus Sondeckas, Petras Špukas, Antanas Tamulevičius, Leonas Tompauskas, Stasys Trepenskis, Boris Udalovas, Jadvyga Užguraitienė, Gediminas Večerauskas, Teresė Lusas, Vladas Zajančkauskas, Vilius Zaikauskas, Vincentas Žiobrys, Znotinas ir Jonas Žukauskas.

Vasario 1 d., 1950 m., laivu „General Howtze'' į New Yorką atvyko 68 lietuvių šeimos iš Vokietijos:

Petronėlė Anceravičius, Juozas Aniukštis, Antanas Azelis, Vytautas Bajelis, Magdalena Bakšys, Kazys Barauskas, Pranas Budrys, Jurgis Cekevičius, Kazys Dauginis, Hermanas Brochneris, Jonas Dyra, Veronika Dzigienė, Juozas Eidulis, Bronė Gaižauskytė, Gražina Gerardienė, Stepas Geštautas, Balys Ginkus, Grabliauskas, Igoris Itomelenskis, Jadvyga Jankauskaitė, Juozas Jasinskas,, Jonas Juodvalkis, Alfonsas Jurkūnas, Vincas Kačinskas, Ona Karnickaitė, Aleksandras Karaliunas, Stefanija Kaserauskienė, Modestas Kevalaitis, Julija Krygeris, Antanas Lukačauskas, Richardas Lalas, Pranas Liauba, Regina Latoza, Jonas Lenkevičius, Janina Losys, Vladas Macutkevičius, Vincas Marčius, Joana Montrimas, Juozas Meškys, Aleksas Mikalauskas, Vladas Numgaudis, Marija Nemanius, Morta Olauskas, Fidelijus Penčyla, Kazimieras Pocius, Viktoras Pavilonis, Vladas Radavičius, Simas Radzys, Zenonas Rekašius, Mykolas Remys, Aleksas Sadauskas, Albinas Sakalauskas, Adolfas Šarka, Antanas Sepka, Stasė Silkas, Leona Sinkevičius, Stasys Slivinskas, Jonas Šumakeris, Marijonas Stikliorius, Albertas Taraškevičius, Ieva Ugianskas, Jonas Urbosevičius, Vincas Valiūnas, Konstantinas Vambutas, Algirdas Vasiukevičius, Antanina Vasiukevičius, Elena Vengras ir Petras Žukas.

Vasario 21 d., 1950 m., laivu „General McRae'', į New Yorką atvyko 5 lietuvių šeimos, o tuo pačiu laivu vasario 26 d., į New Orleans, La., atvyko 19 lietuvių šeimų. Į New Yorką atvyko:

Augustas Andriulaitis, Juozas Duoba, Antonina Michoraitė, Mockaičių šeima ir Jonas Puceta.

Į New Orleans atvyko:

Broné Bajoriūnas, Jonas Barodica, Albinas Bepirštis, Juozas Bosas, Vincas Brokas, Antanas Buskus, Fricis, Dauguvietis, Petras, Druseikis, Julius Geležinis, Tomas Jurgelaitis, Marija Karalius, Jonas Kernagis, Antanas Laukutis, Pranas Mackevičius, Helena Naujokaitis, Kazys Ramanauskas, Vladas Širvinskas, Stasys Šmaižys ir Elena Urgaitytė.

Nepaprastas
Labai Įdomus
Naudingas
ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSO
KALENDORIUS 1951 METAMS
Spausdinamas Savoje Spaustuvėje

Lietuviai Pramonininkai ir Prekybininkai jau dabar prašomi paduoti savo skelbimus, tuo paremiant Lietuviškojo Kalendoriaus — Metraščio išleidimą.

INŽ. PIJUS BIELSKUS

Sudaro planus ir vykdo
Namų Statybą

TUYŪ 3055 — VAL. ALSINA

BR. ZUMERIS.

Tautiniai Tremties Uždaviniai

(Tęsinys iš praeito Nr.)

Užakcentuodami tautinį sąmoningumą, kaip mūsų veiklos ir pastangų išeities taišką, tuo pačiu pabrėžiame tautinį uždarumą. Šitas tautinis uždarumas — neperdėtas — reikalingas išvengimui jį demoralizuojančių svetimų įtakų, t. y. tautiniam sąmoningumui kenkia bet koks svetimų vertybių suabsoliutinimas, tuo pačiu savąsias pastatant į sureletyvinimo pavojų. Norėtume pabrėžti, kad mes savųjų vertybių sureletyvinimo ir perdėtu svetimųjų suabsolutinimo atžvilgiu, tarp kitų tautybių, užimame pirmąsias vietas. Pilypas II, Aleksandro Didžiojo tėvas, yra pasakęs: „Nėra tokių mūrų, kuriuos neperliptų auksu apkrautas asilas.“ Mūsų atžvilgiu šitas blizgantis auksas su asilo galva yra svetimos vertybės, kurias dažnai įsileidžiame į savo tarpą mirti nai sužalodami žymiai aukštesnio mąs to savąsias vertybes.

Mišrios Vedybos

Nesileisdami svildenti, kiek kartais žalingos ir kokinis būdais ateina svetimos įtakos į mūsų tarpą, apsiribosime viena ryškiausia tremties gyvenime svetimų vertybių nešėja — būtent, mišrios vedybos. Gal nei viena tautybė prie svetimo židinio taip greit nenutausta, kaip lietuviai. Tai liūdija skaudžiais faktais mūsų tautos istorija. Lietuviai sugebėjo laimėti karo metu, bet pralaimėjo taikos metu. Mūsų didvyriai nesudrebėjo karo laukuose prieš gausingus priešus, bet padėjo ginklus ir principus prieš gražų veidelį! Ir štai liūdniausias mūsų istorijos faktas: — prie svetimo židinio, svetimose pastogėse užgęso daugiau, kaip pusė lietuviškosios nacijos.

Kitas nemažiau svarbus gyvenamojo momento uždavinys yra jaunosios kartos tautinis ugdymas. Jeigu mokslo ir civilizacijos patogumų bei priemonių gali gauti aplinkumoje, tai tautinio peno ir tautinės kultūros tegali rasti tik tautinėje mūsų bendruomenėje. Todėl šia kryptimi turėtų būti stipriai atkreiptos mūsų bendruomenės, spaudos ir organizacijų akys.

Jaunas frizų tautos vadas (dabartinė Olandija) nusprendė apsikrikštyti. Jau stovėdamas vandenyje paklausė: „Kur nuėjo mano protėviai po mirties?“ — „Į pragarą, kaip ir visi pagonys“, atsakė vyskupas. Tada frizų vadas išlipo iš vandens ir taré: „Kur eina mano tauta, ten ir aš einu“. Niekas nereikalauja keisti religines vertybes į tautines, bet mums yra tautos reikalavimas, kad ant svetimos žemės užaugtų jaunoji karta, kuri ne tik vadintųsi lietuviais, bet kad jie girdėtų ir suprastų Nemuno šalies skundą ir reikale nedvejodami stotų jos reikalų sargybon. Šitokia jaunoji karta sugebės nešti sekantiems amžiams lietuvių tautos tęstinumą. Šia prasme, ne naikinančio barbaro rankose, bet sekančios kartos tautiniame sąmoningume glūdi mūsų tautos likimas — gyventi ar mirti...

Moralinė Kova

Sekantis dalykas reikalaujantis mūsų atsakingumo yra kova už savąjį kraštą. Šita kova nėra fiziné divizijų ataka, bet ji yra moralinė kova. Kas mes esame? Ko mes norime? Šitie klausimai yra moralinės kovos pag rinde. Teisingas atsakymas į šituos klausimus aplinkai, kurioje mes gyvename, yra moralinės kovos vedimas. Kiekvienas doras lietuvis privalo savo vietoje, pilkoje kasdienybėje, būti savo tautos ambasadorius, savo tautos tragedijos liūdytojas. Šito reikalauja ne tuščia savigarba, bet būtinumas, kuriame visur ir visada, visokiais būdais ir priemonėmis, galime įkūnyti savo asmeniškas pastangas — tautos laisvės atžvilgiu. Tačiau dažnai ši pareiga praleidžiama lengvabūdiškai. Neseniai „Mūsų Pastogėje“ buvo straipsnelis „Likimo Ironija“, kuriame buvo kalbama apie trijų mūsų generolų pareiškimus amerikiečių spaudai apie savo laimę, kurią jie jau čia darbininko rūbuose. Nejaugi šitie generolai savo autoritetu neturėjo nieko geresnio pareikšti Lietuvos nelaimės atžvilgiu milijoninių tiražų laikraščių žurnalistams, kaip tik vien konstatuoti, kad jie yra nepaprastai laimingi degraduoti ligi eilinio darbininko lygio?

Mes Vyresni

Tačiau iš kitos pusės, norėdami tinkamai apie save kalbėti, turime žinoti, kas mes patys esame? Istorija byloja, kad mes, kaip tauta, nesame vargšai; o kaip asmenys — šiandienių „bosų“ pastumdėliai; bet esame garbingos, kilnios ir kultūringos tautos vaikai. Lietuvių tauta yra viena seniausiųjų Europos tautų. Mūsų archeologai tvirtina, kad lietuvių tauta gyvena Baltijos pajūryje apie 2000 metų pr. Kristų. Tokiu būdu dauguma šiandieninių Europos tautų yra kūdikiai jos akyse. Mūsų kalba rišdamasi su indo-europiečių prokalbės priešistorine senove, matė gimimą vokiečių, prancūzų, anglų kalbų Lietuviai jau dirbo žemę, audė drobes, turėjo aukštą kultūrą ir kilnią gamtos jėgų garbinimo religiją, kada šiandieninių moderniųjų Europos valstybių plotuose slankiojo atskiros kiltys ir giminės.

Istoriniai laikai liūdija tai, ką rami žemdirbių tauta pajėgė per ilgus šimtmečius sukurti. Vakarų Europos Universitete — tai kartoja dar šiandien rusų ir lenkų „šaltinius“, jog lietuviai pelkių ir miškų glūdumoje gyveno kaip laukiniai. Kryžuočiai ir kalavijininkai nešė šitiems užkietėjusiems pagonims Kristaus šviesą. Tik lenkų skverno įsikabinę išėjome iš tamsos ir akmenų gadynės. Faktai gali būti iškraipyti, bet tautos atlikti žygiai liūdija patys už save. Tautos atlikti žygiai ir darbai istorijoje kalba, kokia ta tauta yra. Mūsų istorinio saulėtekio politiniuose verpetuose ir karo audrose matome lietuvių tautą subren dusią, aukštos kultūros ir civilizacijos. Tik tokia būdama ji galėjo išsilaikyti; ir ne tik išsilaikyti, bet ir tapti vienintele efektyvia viduramžių Rytų Europos erdvės politine ir militarine jėga, kuri ilgiems amžiams nulėmė šito regijono tautų likimą. Atėmus iš viduramžių lietuvių tautos vaidmenį, šiandieninės Rytų Europos nebepažintume. Niekas kitas, o tik lietuvių tautos aštuonios generacijos sulaikė ištisiems amžiams vokiečių ekspanciją ant Nemuno krantų; gi ties Juodąja jūra — plūstančius į Europą totorius. Lietuviai pajėgė kontroliuoti plačias slavų mases ir sucementuoti jas į „Pax Lituania“ vienetą, ne barbariškais metodais, bet teisės ir sugyvenimo principu. Jeigu rusai ir lenkai gudų bei ukrainiečių tautosakoje nusipelnė prispaudėjų „titulą“, tai lietuviai minimi, kaip žmoniškiausi valdovai ukrainiečių tautos gyvenime. Gudai nuėjo taip toli, kad tautos herbu priėmė mūsų apsuktą Vytį, o mūsų kunigaikščius laiko net savais.

Kiti Apie Mus

Leiskime apie mus trumpai pakalbėti svetimiesiems. Objektyvūs istoriniai šaltiniai sako, kad iš visų Rytinio Pabaltijo tautų tik vieni lietuviai turėjo tokią didžiulę istoriją ir sukūrė Rytų Europos teisinės kultūros šulą — Lietuvos Statutą. Jeigu lietuviai ir nieko daugiau neturėtų, o vien tik savo istoriją, tai jau pakanka įrodymo, kad pasaulio tautų tarpe turi teisę gyventi, kaip savita tauta. Vokiečių genijus Goethe pripažįsta, kad sėmėsi įkvėpimo iš lietuviškų liaudies dainų. Herderis savo kūriniuose iškelia lietuviškos dainos vertę ir grožį. Pasaulinio masto filosofas Emanuelis Kantas savo įvade į lietuvių gramatiką rašo, jog lietuviai turi karališką charakterį. Jų kalba yra raktas ne tik į filologijos, bet ir į istorijos mįsles. Garsus vokiečių filologas Schleicher'is didžiausiame savo veikale „Visuotinė Geografija“ (Geographie Universelle) sako, kad jeigu tautos vertė būtų matuojama atsižvelgiant į jos kalbos grožį, tai lietuviams tektų pirmoji vieta Europos tautų tarpe.

Bendrais bruožais apžvelgę tautinius tremties reikalavimus suglaustai štai ką norėtume pasakyti:

a) Tremtis yra išvarymas iš namų į svetimą ir šaltą pasaulį.

b) Tremtinys yra amžinasis benamis keleivis, kuris nedėkingame pasaulyje ieško kelio į namus.

c) Mūsų tremtis yra su gimtosios žemės palikimo kalte.

d) Tautiniu atžvilgiu mes išteisinami tiktai nenuilstama kova už tautos laisvę.

e) Tautinės sąmonės gyvybės išlaikymas yra svarbiausias tremties uždavinys.

f) Tautinio sąmoningumo išlaikymo atžvilgiu mes esame įpareigoti išlikti svetimoje aplinkoje tokie, kokie į ją atkeliavome.

g) Tautos gyvybės atžvilgiu nešame atsakomybę už jaunosios kartos tautinį sąmoningumą.

h) Lietuvos laisvės atžvilgiu vedama moralinė kova yra ne tik mūsų tremties esminis reikalavimas, bet ir Lietuvoje vedamos kruvinos kovos nepermaldaujamas įpareigojimas.

Gi visų mūsų reikalavimų, pareigų ir tikslų atžvilgiu turime kiekvienas žinoti — iš kur mes ir kur mes buvome; kai žinosime, iš kur mes esame ir kur mes buvome, tai žinosime, kur mes turime eiti.

Pabaigai randame geriausia pakartoti Balio Sruogos mintis koncentracijos stovykloje Stutthofe: „Aš esu įkaitas už mūsų tautą ir ši auka palengvina man gyvenimą. Kokia didelė garbė kentėti už savo tautą. Ir kaip tik čia aš išmokau branginti mūsų tūkstantmetinės kultūros didybę, mūsų tautos kultūros laimėjimus. Vargšė nelaiminga mano tauta gali didžiuotis savo tūkstantmečių kultūra. Ji yra sukūrusi visai kitas garbės, išminties, kvailystės, teisės sąvokas. Tradicinės lietuvių estetinės ir etinės sąvokos man yra tapusios visko mąstu. Aš didžiuojuosi kentėdamas už tokią didelę vidinę kultūrą... Mums svarbiausia: išlaikyti žmogiską vertę, išlaikyti mūsų tradicinę, etinę ir estetinę kultūrą.... Likimo kvailystes mes pergyvensime“.

„Australijos Lietuvis“

STALINO KANTATOJE PALAIDOTAS POETAS

V. Mykolaičio - Putino kūrybinė tragedija.

Kai laisvoji pasaulio lietuvių bendruomenė su didžiausia širdgėla penkiuose žemyno kontinentuose atžymėjo protesto šauksmu Lietuvos pavergimo dešimtmetį, pačioje pavergtoje Tėvynėje raudonasis demonas tuo metu iškėlė budeliškos savo pergalės puotą. Moralinio teroro verčiami, dėl vienokių ar kitokių priežasčių pasilikę bolševizmo vergijoje mūsų kultūrininkai buvo įtraukti užpildyti Kremliaus puotos programą.

Štai žymusis Lietuvos poetas V. Mykolaitis - Putinas paraše „Kantatą Tarybų Lietuvos Dešimtmečiui.“ Ji atspausta „Tėvynės Balso“ kovo mėnesio 31 d. numeryje.

Kantatą perskaičius neišvengiamai tenka krūptelti ir sušukti:

— Viešpatie, ką padarė bolševikinis teroras iš mūsų poeto!...

Kantatoje — jokios poezijos, jokio žodžio grožio. Tai vien tik vargnų agitacinių žodžių mišrainė. Putino — poeto nerasi toje kantatoje nė krislelio. Pateiksiu čia vieną - antrą tos kantatos posmą:

„Mūsų amžiaus laimingą gyvenimą stato
Sutriuškinęs priespaudą darbo žmogus.
Prie kirvio, kastuvo ar fabriko rato
Jis čia šeimininkas, ne vergas blankus.
Užgrūdintas darbo kietos ištvermės,
Jis Lietuvai saulėtą būvį laimės“...
„Vyriausybė ir Partija veda budriai
Tarybų tautas į rytojų laimingą.
Mes esam taikos, esam darbo kariai, —
Mūs žemei ryžtumo nei galios nestinga.
Nors priešų klastingas urzgimas nerimstą,
Jų užmačios veikiai į pražūtį grimsta.“...

Gi didžiausias šios kantatos poezijos nuskurimas pastebimas paskutiniame posme:

„Šeimoj gimininių tautų
Su Stalino brangiu vardu
Žygiuosim, kur Lenino kviečia
Aukštai vėliava suplasnojus, —
Kur sielą žavėdamas šviečia
Skaistus komunizmo rytojus.“

Pažinodami Putino poeziją, nenorėtume tikėti, kad jis būtų taip suvargęs savo kūryboje. Tokia poezija galėtų būti priskiriama tik durtuvu ginkluotam eiliniui raudonarmiečiui ar bolševikų saugumui tarnaujančiam kiemsargiui. Greičiausiai ir yra taip, kad šios kantatos tikrasis autorius yra nežinomas bolševikinis žvalgybininkas, o Putino vardas prie jos bus prikergtas tik etiketės vietoje. Gi tuo atveju, jei tą kantatą ir tikrai būtų parašęs žymusis mūsų Mykolaitis — Putinas, tai turėtumeme progos konstatuoti tik akivaizdų faktą, kaip bolševikinio durtuvo sargyboje miršta poeto kūryba.

„M. P.“ — J. Konteika.

RUSIJOS ISTORIJA

"Senosios Rusijos istoriją sudaro nuolatiniai pralaimėjimai. Ji buvo sumušta mongolų chanų. Ji buvo sumušta turkų bejų. Ji buvo sumušta lenkų-lietuvių didikų. Ji buvo sumušta japonų baronų. Ji buvo visų sumušta dėl savo atsilikimo."

Stalinas, KPdSU (B) ISTORIJA

Petrui Kriaučiūnui 100 Metų

(16. 9. 1850 — 20. 1. 1916)
(Specialiai „A. L. Balsui).

Prieš 34 metus, nebaigęs rašyti straipsnio apie Tėvynės meilę, tremtyje (Jaroslavlyje) mirė didis mokytojas, lietuvybės atgaivintojas liaudyje ir inteligentijoje, aušrininkas ir varpininkas Petras Kriaučiūnas. Viename savo kūrinyje Motiejus Gustaitis ta proga, tarp kita. parašė:

Už laisvę Tėvynės be baimės kovodams,
Jos laimei darbuotis sau tikslą matei.
Ir apie tautos atgimimą svajodams,
Sunkiausiu metu jos gyvybę jautei...

Prisimindami Petrą Kriaučiūną, tą mūsų tautos dvasios milžiną, turime pripažinti, kad jo pasišventimu ir pasiaukojimu gražinti Lietuvai okupantų nutautinti inteligentai ir mūsų kalba su pasididžiavimu ėmė kalbėti moksleiviai ir mokytojai bei liaudis.

Gimė Petras Kriaučiūnas rugsėjo 16, 1850 metais Suvalkijoje. Mokėsi Vištytyje, Marijampolėje, Seiniuos, Mogileve ir Varšuvoje, kur baigė universitetą.

Caro valdžios mėtomas iš mokyklų, dirba teismuose, by tik gyventi Lietuvoje. Redaguoja prašymus caro valdžiai, kad leistų lietuvių kalbos pamokas. Pats dėsto lietuvių kalbą Marijampolės gimnazijoje, kur iš 700 mokinių 80% buvo lietuviai. Kriaučiūno įkvepiami visi didžiuojasi lietuvybe. Dėl to ir Rygiečių Jonas — Jablonskis yra parašęs

„Didesnio lietuvio, kito žymesnio už Petrą Kriaučiūną žmogaus tuometė nebuvo Suvalkų žemėje...“

Caro valdžios pašalintas iš mokytojo vietos Kriaučiūnas dirbo kaipo Plokščių miestelio teisėjas. Čia jis gyveno apie 10 metų. Pas jį nuolat lankydavosi tartis apie lietuvių tautos atgaivinimą Dr. Vincas Kudirka. Ir iš užsienių atvažiuodavo pas Kriaučiūną garsūs kitų tautų mokslininkai: Aleksandrovas, Boduen - de - Courtene, Volteris, Benediksenas, Mikkola, Niemi.

Kriaučiūnas puikiai mokėjo 7 kalbas: lietuvių, graikų, prancūzų, rusų, lenkų, latvių ir vokiečių.

Vežamas Rusijon 1915 m. Kriaučiūnas kurį laiką gyveno pas Dr. J. Basanavičių, Vilniuje.

Mirė Petras Kriaučiūnas pirmojo pasaulinio karo metu tremtyje, Jaroslavlio mieste, sausio 20, 1916. Ant jo kapo Jaroslavlio kapinėse pastatytas medinis kryžius ir pažymėta lietuviškai vardas, pavardė, amžius, profesija.

Palaidotas toli nuo šalelės gimtinės
Gulės tavo kūnas kapuos svetimuos,
Dvasia gi tavoji šileliuos Tėvynės,
Raiba gegutė pasivertus kukuos...

Poetas Motiejus Gustaitis savo monografiją apie Petrą Kriaučiūną baigė tomis Turčiniškio eilėmis, pridėdamas savąsias:

Mėgome Tavo klausyti
Žodžių liepsnotų, griausmingų
Apie Tėvynės meilę ir Vytį...
Jie visą eilę tebekelia
Viešojo Rūmo Kūrėjų
Ir iš aukštybių sviedina kelią.
Pūskite, pūskite vėjai:
Tegu nevystami lapai
Amžiną giesmę šlama jo kapui!

Vienas Petro Kriaučiūno brolis mirė Pskove. Jis buvo generolas. Kitas brolis, Kazys, baigė advokato mokslą JAV ir buvo emigracijos inspektorius Aliaskoje, o paskui Vašingtono valstybės teismo pirmininku. Pastarojo našlė su šešiais vaikais liko Seattle, Wash.

Pereitojo šimtmečio antroje pusėje, kada rusiška letena žiauriai smaugė Lietuvą, Petro Kriaučiūno prikelti iš miego lietuviai jaunuoliai Senapilėje (Marijampolėje) slaptai dainuodavo:

Vivat Kriaučiūns, mokytojas,
Nes per jo kaltybę stojos,
Kad lietuviai Senapilės
Tur šviesybės kiek! A.

New York, 1. X. 50.

LIETUVIŲ ARCHYVAS SPAUSDINAMAS

Įvairiuose kraštuose gyvenantiems lietuviams pranešama, kad vėl tęsiamas LIETUVIŲ ARCHYVO spausdinimas.

LIETUVIŲ ARCHYVĄ įsteigė lietuviai laikraštininkai Lietuvoje 1941 metais. Jo Kaune ir Vilniuje pasirodžiusiuose keturiuose tomuose buvo aprašyta pirmoji bolševikų okupacija. Penktam tomui vokiečiai jau nebedavė leidimo.

Tremtyje spausdinti LIETUVIŲ ARCHYVĄ buvo neįmanoma.

Dabar LIETUVIŲ ARCHYVAS, Lietuvos Istorijos Metraštis, apimąs bolševizmo, nacionalsocializmo ir tremties metus, spausdinamas Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Bus paskelbta dar niekur nespausdintos medžiagos.

LIETUVIŲ ARCHYVAS tęsiniais bus spausdinamas mano gyvenamoje vietovėje einančiame lietuviškame laikraštyje DIRVOJE. Adresas yra toks:

LIETUVIŲ ARCHYVAS
6820 Superior Avenue,
Cleveland, Osio, USA.
Jonas Leonas.
LIETUVIŲ ARCHYVO red.
Cleveland 3, Ohio, USA.

Spauda

ATSIŲSTA PAMINĖTI

* „AIDAI“ Nr. 1, 1950, mėnesinis kultūros žurnalas (neišeina tik liepos ir rugpiūčio mėn.). Leidžia Tėvų Pranciškonų vienuolynas, Kennebunk Port, Maine, USA. Šio numerio garbės leidėjas Waterburio Lietuvių Parapija, vadovaujama kun. Juozo J. Valantiejaus. Redaktoriaus adresas: Antanas Vaičiulaitis, 2087 N. Maine Ave., Scranton, Pa., USA.

Žurnalas 48 puslapių. Daug teksto ir iliustracijų. Skaitant redaktoriaus adresą, prisimena Dr. J. Šliupo „Laisvoji Mintis“, rašyta ir leista toj pačioj Scrantono gatvėj. Kaip anoji buvo griežtai laisvamaniška, taip šis griežtai katalikiškas. „Aidai“ toli gražu ne vienintėlis JAV lietuvių kalba leidžiamas žurnalas. Ten keletą kartų kas met išeina „Šviesa“, griežtai tarnaujanti Kremliaus internacionalui. Nuo pernai metų eina „Darbas“, socialdemokratų minties. Be to eina „Vytis“, „Margutis“, „Lithuanian Bulletin“, „Nemunas“ ir dar keli žurnalai.

* DR. HORACIO LAFER, parašė Simas Bakšys 1950. „Žinių“ priedas, 16 pusl., Sao Paulo, Brazilija.

Tai propagandinė brošiūra, rinkimams Brazilijoje artėjant. Vienok įdomi tuo, kad Dr. Horacio Lafer, ats tovas Brazilijos federaliniame parlamente ir jo finansų komisijos pirmininkas yra Lietuvos išeivių (izraelitų) sūnus, vedęs katalikę ir savo vaikus katalikiškai krikštinantis. Jo tėvai kilę iš Paželvės. Dr. Lafer visuomet užtaria lietuvių reikalus.

Ten pat minimas p. Arnoldas Felmanas, Sao Paulo seimo narys, gimęs ir augęs Lietuvoje, dargi Gedimino ordino kavalierius.

Taigi du Brazilijos valstybės vyrai nesišalina lietuvių ir didžiuojasi savo lietuviška kilme.

* ŽMOGUS, KURIS AMŽINAI KELIAVO, reportažas iš kelionių Lietuvoje, 2 sąsiuvinys — „čia mūsų žemė“. Parašė A. Vilainis, išleido leidykla Nemunas. Pusl. 56 su viršeliais ir 16 iliustracijų. Galima gauti „A. L. Balse“ arba iš autoriaus: Mr. A. Vilainis — Šidlauskas 5300 W. 23 Place, Cicero 50 Ill., USA.

Kūrinys lengvai skaitomas. Ypač prie paveikslų netrūksta istorinių datų. Išleistas praktiškai, nes paremtas 56 lietuvių firmų skelbimais. Autoriui kūrinį padėjo išleisti jo brolis Antanas ir sesuo Elena vyresnieji Lietuvos išeiviai. Čia mūsų žemė gražus papildimas kiekvieno inteligentiško lietuvio knygynėliui. B. K. A.

* „EGLUTĖ“, mėnesinis, gražiai iliustruotas žurnalas vaikams, leidžia Lietuvių Kultūros Institutas, redaguoja poetas Bernardas Brazdžionis, 107 Concord Street, Lawrence, Mass., USA. Metams $ 3. Pietų Amerikos lietuviai turėtų jį išsirašyti savo vaikučiams.

* „VARPELIS Šv. Pranciškaus“, katalikiškas, mėnesinis, leidžia Lietuviai Pranciškonai, redaguoja kun. Leonardas Andriekus, Kennebunk Port, Maine, USA. Pasižymi švaria lietuvių kalba.

GAUNAMOS „ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSO“ KNYGYNE:

LIETUVOS KELIU, skaitymai lietuviškai ištrėmimo mokyklai, paruošė spaudai B. Babrauskas. Pirmoji dalis 192 puslapiai, antroji 160. Kiekviena dalis po $ 5. Lietuvos Keliu, tai įvairių mūsų poetų ir rašytojų kūrinių rinkiniai, istoriniai, moksliniai pasiskaitymai.

LITUANIA, parašė Petras Babickas. Ispanų kalbon verté Leonardas Sruoga. Gražiai išleista senovės Lietuvos istorija, gausiai iliustruota, didelio formato, 32 puslapiai. Kaina $ 3.

LAPKRIČIO NAKTYS, Henriko Nagio poezijos kūriniai, 112 puslapių. Kaina $ 5.

TILTO SARAS, P. Tulpės novelės, 151 pusl. Povilo Abelkio leidinys. Dail. R. Veselausko iliustracijos. Kaina $ 5.

DAKTARAS KRIPŠTUKAS PRAGARE ir kitos Juliaus Kaupo pasakos, surašytos slaptose Kauno miesto kronikose, Povilo Abelkio leidinys, 190 puslapių. Iliustravo dailininkas Adolfas Vaičaitis. Kaina $ 5.

Šios knygos Argentinoje parduodamos kelis kart pigiau, negu JAV.

Kiekviename Argentinos lietuvių šeimos židiny turėtų rastis lietuviškų knygų rinkiniai.

Siųsdami užsakymus sykiu su pinigais adresuokite:

„A. LIET. BALSAS“
CASILLA DE CORREO 303 —
BUENOS AIRES.

Asmeniškai atvykstant, šias ir kitas knygas galima pasirinkti „A. L. Balso“ Administracijoje:

AVENIDA BOEDO 737 —
Buenos Aires

San Francisco Solano
Geriausi Sklypai Prie Klm. 16

PLANO DE UBICACION

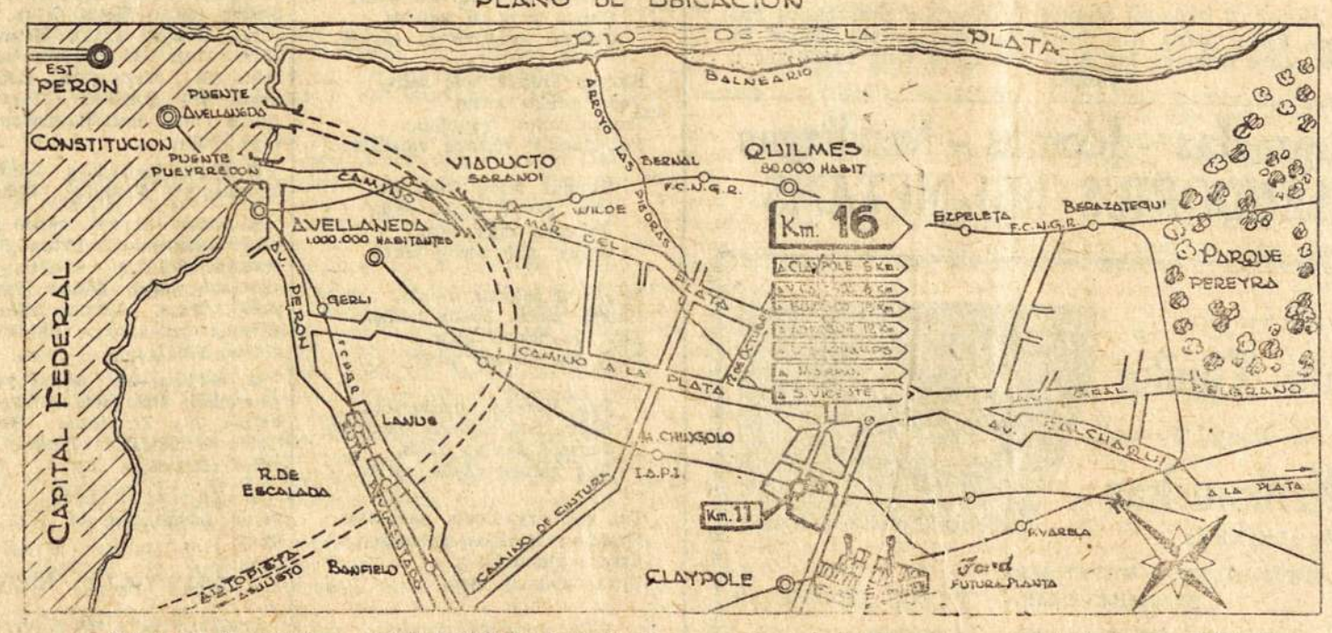

Dėl kainų ir mokėjimo sąlygų kreipkitės laiškais arba asmeniškai darbo dienomis nuo 10 ik 12 ir nuo 17 iki 19 val. į nuosavybių skyriaus vedėją šiuo adresu: SE. ČESLAVAS BUIVIDAS, TULSA, VIAMONTE 190.

Pasiteiraukite ir pirkite dabar!

Pasaulis ir Moteris

ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMAS

Pravartu Pagalvoti Jauniems Ir Seniems

Na, ir ką?... Jaunimas, kaip jaunimas. Nei išgirti, nei papeikti. Vienok pakalbėt galima.

Visokių yra, visokių reikia, — dažnas pasakys. Tik tuo pasakymu dar nepaliečiama šioji svarbi tema, kurią gvildenti reikėtų susirinkimuose ir spaudos puslapiuose.

Viskas gerai, — sakysite. Taigi, pakalbėkime!

Argentinos sostinėje su apylinkėmis, Berisse, Rosario su priemiesčiais, Kordoboje ir Tukumane turime gražaus lietuvių jaunimo. Yra jo ir Chaco ir Misiones ir Comodoro Rivadavia. Bet tarp jonėra reikiamų ryšių. O reikėtų artimiau susipažinti ne vien Argentinos lietuvių jaunimui, bet ir palaikyti ryšius su Urugvajaus lietuvių jaunimu, kurio ten yra gana daug. Nesant reikiamų ryšių, mūsų jaunimas nutolsta nuo savųjų ir kurdamas mišrias šeimas žūsta mūsų tautai.

Dirbtini ryšiai neišriš klausimo. Reikalinga, kad jaunimas susitiktų mūsų spaudos puslapiuose, organizacijose ir bendruose parengimuose. Iki šiol toki bandymai buvo padaryti tarpe Buenos Aires ir Rosario lietuvių. Dar pavyzdingesni bandymai daromi tarpe sostinės lietuvių jaunimo ir berisiečių. Kelių ekskursijų ir menininkų pasikeitimai pradeda užpyldyti spragą, kuri tiek daug žalos darydavo mūsų kolonijai ir tautai.

Ne pamokslų, ne barimų, ne aimanavimų, bet nuoseklaus veikimo mums reikia, kad kolonija ir tauta nenustotų jaunimo, bet rastų jame kultūriniai tautinio darbo talkininkus.

Kultūringų žmonių tarpe negali būti skirtumo tarpe Argentinoje gimusio lietuvių jaunimo, tarpe šioje šalyje augančio ir tarpe to, kuris po antrojo pasaulinio karo šion šalin atvyko. Tik siaurai galvojanti stengiasi tuos skirtumus išrasti ir jų pabrėžimais sulaikyti jaunimą nuo suartėjimo.

Didžiuma Argentinos lietuvių pasiekė šią šalį prieš porą desėtkų metų. Motinos arba tėvo pase įrašyti vaikai ir mergaitės dabar sudaro didžiausią Argentinos lietuvių jaunimo skaičių. Šioje šalyje gimęs lietuvių jaunimas, įskaitant ir pradinių mokyklų mokinius, perviršina savo tėvų šaly gimusį jaunimą. Keletas šimtų jaunuolių atvyko po antrojo pasaulinio karo, iš tremties. Didžiuma greit klimatizavosi, pritapo prie bendrų mūsų organizacijų, tapo bendra visuomenės dalimi ir prisideda prie tautos vieningumo stiprinimo, lietuvybės gaivinimo.

Visų kultūringų tautų išeivijoje kartų kartos tęsia veteranų pradėtąjį darbą. Už metų ir už dešimtmečių įsijungs naujas ateivių elementas. Sykiu vystisis bendras tobulėjimas. Ir nenuosekliai atrodys, jeigu 1960 metais atvykusieji vien smerks veiklą tų, kurie šiandien čia skaitosi noujokais. Tada šie bus „seni amerikonai" pragyvento dešimtmečio užsieny atžvilgiu. Bet vieni, kiti ir treti bus lietuviai ir tik tuomet bus stiprūs, jeigu veiks vieningai, nesišiaušdami vieni prieš kitus ir suprasdami, kad didžiajai lietuvybės gaivinimo idėjai reikalingas visuotinis sutapimas bendron Argentinos lietuvių šeimon.

Kaip seniai gali patraukti jaunimą visuomeninio darbo talkon, taip įvairiose šalyse auklėtas mūsų jaunimas gali sutapti parodydamas savo nuoširdžius ir kulturingus pavyzdžius. Nieko lengvesnio nėra, kaip smerkti kitų veikimą. Bet niekas tiek daug žalos tautai nepadaro, kaip begalinis vertinimas savo piršto pajudinimo ir pasityčiojimas iš kitų prakaito. Vien dėl to susmuko naujos teatralų grupės, vien dėl to trūksta visuomenės pritarimo dažnai gana kilniems jaunimo bandymams dainos ir vaidybos meno srityse.

Teko kalbėti su keliomis Argentinoje gimusiomis lietuvaitėmis. Apie naujai atvykusį lietuvių jaunimą jos išreiškė savo nuomonę:

„Laukėme, kad mums parodytų pavyzdžius, kad padainuotų gražiai lietuviškai, kad savo elgesiu žavėtų ir mūsų tėvus. Tiesa, pavyzdingesnieji čia sukūrė lietuviškas šeimas. Kiti mums davė progos išgirsti tokių dainuškų, kokių mes nebuvome girdėję. Ypatingai vaišių metu. Nedainuoja nieko apie Lietuvą, tik apie išgėrimus ir tam panašiai. Šokių vakaréliuose tol su mumis nekalba, kol neišsigeria. Paskui veda šokti ir mina batelius. Skaudu mums, kad naujokai taip greit suargentinėjo, bet pasirinkdami vien nepagirtinus papročius, o kas yra gero jie visiškai nepastebi," — sako viena studentė ir priduria:

„Dažnai matome Argentinos teatruose dramos veikalus ir operas girdime. Girdėjome ir čia gastroliavusius Lietuvos Valstybės Operos artistus. Jie mus žavėjo ne vien savo meniniu tobulumu, bet ir savo kukliu inteligentiškumu. Nė vienas jų „nerietė nosies", nors buvo pirmaeiliai menininkai. O dabar kai kas nori, kad mums būtų sūru gardu, nesūru gardu..."

Senesnieji mūsų kolonijos veikėjai prisimena, kaip didžiausios krizės metu išeiviai sugebėjo išlaikyt chorus ir vaidintojai labai rūpestingai pastatydavo scenos veikalus. Nulenksime galvas prieš naujus darbuotojus, nors ir lengvesnėse sąlygose dabar galima veikti, bet bi tik tas veikimas reikšis rimtu kūrybiniu darbu, jeigu meno darbas nebus slopinamas siauruose partiniuose varžtuose, — sako senesnieji veteranai.

Kaip scenos meno, taip organizacijų ir spaudos darbe daugiausia rimtumo reikalauja jaunimas. Tūlos mūsų draugijos greit minės pusės šimto metų sukaktį, o jų spaudos organas „Argentinos Lietuvių Balsas" ruošiasi prie sidabrinio jubiliejaus. Daug sezoninių organizacijų ir dar daugiau sektantinių spaudos organų pranyko su savo gudragalviškais eksperimentais ir lėšų dorojimais. Garbingų sukakčių gali sulaukti tik tie, kurie dirba su pasišventimu, nes jiems pritaria jaunimas ir jų tėvai ir taip eina kartų kartomis.

Klysta ponai ir kavalieriai, kurie mano, kad Argentinos lietuvių visuomenė nesiorijentuoja. Ji viską mato ir stebisi, kaip tuli bando dirbtinu mais žavėti, prasilenkiant tikrovei ir tiesai. Ir kiti sektantai čia taip darė, mecenatus mobilizavosi, palikdami savotiškai įtręštą dirvą savo vieninkams, — sako „eilinis" Argentinos lietuvis, skaitlingos šeimos tėvas.

Ne vien čia gimusios lietuvaitės, ne vien šeimų tėvai kalba apie mūsų jaunimą. Apie jį kalba visa mūsų kolonija. Taigi, prasidėjus Argentinos pavasariui, lai visas mūsų jaunimas pasireiškia savo kilnia jaunatviška dvasia, užsitarnaudamas dar daugiau visuotinos pagarbos!

Jaunimas — mūsų tautos ateitis. O savo tautai visi tik skaisčios ateities pageidaujame. Šeiva.

Buenos Aires, 10. X. 50.

KAIP ŽMOGUS IŠMOKO KALBĖTI

Mokslininkai mano, kad prieš 50.000 metų žmogus dar neturėjo kalbos. Jis turėjo balsą, galėjo reikšti juo džiaugsmą ar baimę, tačiau negalėjo pasakyti savo minčių aiškiais žodžiais ir sakiniais. Visi žinom, kad nusigandęs žmogus sušunka, nepasakydamas jokio žodžio. Didelis skausmas priverčia jį suvaitoti. Piktumas ir nepasitenkinimas iššaukia murmėjimą.

Iš šitokių atskirų garsų susidėjo visa pirmykščio žmogaus kalba. Norėdamas išreikšti savo jausmą, jis surikdavo, kaip mes šiandien surinkam nuo skausmo ar išgąsčio. Jis var tojo savo balsą taip, kiap jį vartoja kūdikis. Tik per ilgą laiką ir didelį vargą išsivystė pas jį kalba.

Kalba atsirado negreitai. Ji vystėsi daug lėčiau, negu visas žmonijos progresas. Visų pirma, žmogus vartojo tik žestus, darydavo visokius ženklus rankomis ir pirštais. Paskui pas jį išsidirbo taip vadinama „beždžionkalbė". Tai buvo pamėgdžiojimas visokių žvėrių balsų ir nu girstų gamtos garsų.

Dažnai girdėdamas pelėdos uksėjimą, vilko staugimą ar perkūno dunksėjimą, jis tuos garsus gerai įsidėmėjo ir pradėjo juos pamėgdžioti. Pirma, būdavo, pamatęs artinantis plėšrųjį žvėrį ir norėdamas įspėti nuo pavojaus savo moterį, žmogus susijaudinęs tik rankomis rodė jai į tą pusę, iš kur žvėris ateina. Jo neramus žestas įspėjo ją. Iš jo judėsių ji suprato, kad jau čia kas nors bloga, ir ji smuko urvan. Jeigu meška piktai suraumojo, jis tą raumojimą gerai atsiminė ir tas raumojimas jau visuomet pas jį reiškė tą pat žvėrį. Pamatęs kitą sykį meška jis jau stengėsi imituoti jos balsą.

Bendrai imant, kalbos išsivystimas vis dar yra didelis galvosūkys mokslininkams. K.

SESUTĖS A. G. GERVELYTĖS PAKELIUI ARGENTINON

Argentinos lietuvaitės, sesutės Anelė ir Gladys Gervelytės puspenkto mėnesio viešėjo čikagoje pas savo dėdę, p. Frank Gervelį. Aplankė Lietuvių kultūros ir mokslo įstaigas ir ypač plačiai susipažino su naujieniečiais, mat „Naujienų" redaktorius Martynas Gudelis ir jo žmona (buv. Ispanijos premjero duktė) gerai kalba ispaniškai. Taipgi aplankė Wisconsin, Indiana ir autu vykdamos New Yorkan buvo sustojusios pas Dr. ir ponią Devenius, Watertown, Conn., „Lietuvių Kelio" Redakcijoje.

Laivu „Argentina" išplaukė iš New Yorko 20. X. 50 ir 9. XI. 50, t.y. ketvirtadienį pasieks Buenos Aires, kur jų laukia tėvai, giminės ir draugai.

Pasitarnavę socialinių ryšių sustiprinimui tarpe Argentinos ir JAV lietuvių jaunimo, sesutės Gervelytės par veža daug linkėjimų buenosairiškiams nuo čikagiečių.

ROMA JALOVECKAITĖ, poetė, gimusi Marijampojėj 1928 metais, Vasario 16 d. Mokės Kaune, Vilniuje, o gimnaziją baigė Ravensburge. Tübingene porą metų lankė universitetą, studijuodama humanitarinius mokslus. Dabar gyvena Venezueloje (Apartado 808, Caracas). Ši mūsų bendradarbė rašo: „Tenka dirbti pragyvenimui ir taupyti kelionei į Tėvynę..."

Kasdieniniai Reikalai

JAUNOS MŪSŲ PIANISTĖS BRAZILIJOJE

Mokytojas Simas Bakšys rašo žiniose, kad Brazilijoje gimusios latvių tėvų dukros — Rita Sprogis — vadovaujamoje piano muzikos mokykloje didžiumą gabių mokinių - pianisčių sudaro Sao Paulo lietuvaitės.

Tos muzikos mokyklos mokinių koncertas įvyko 10. 9. 50, Dariaus ir Girėno vardo lietuvių mokyklos salėje, kur už pasižymėjimą tapo apdovanotos gėlėmis šios jaunos lietuvaitės pianistės: N. A. Valiulytė, Rūta Spirgevičiūtė, Marija Vagnerytė, Birutė Genevičiūtė, Aldona Nadolskytė, Irena Adamavičiūtė, Myra Fodanoff, Elena Peršelytė, Valentina Gisaitė ir Olga Kaminskaitė.

MALONI VIEŠNIA ATVYKO IŠ ČILĖS

Ponia Elena Brigis de Štein su savo vyru iš Čilės viešėjo Brazilijoje, o dabar vieši Buenos Aires mieste. Ponia Šteinienė yra kaunietė, o jos vyras yra Čilės alaus pramonės direktorius.

— ROZALIJA MAŽELIENĖ (Rosa Maselis), mirusio žymaus Susivienijimo veikėjo našlė užaugino 4 sūnus. Antanas vedęs, gyvena atskirai, o Liudvikas, Albertas ir Benito gyvena sykiu su motina jų naujuose namuose. Matanza 51, Villa Dominico. Namų statymu jie nesiteisina: Pakeisdami adresą „A. L. Balsui" sumokėjo $ 50.

APSIDRAUDĖ KOJAS 250.000 FRANKŲ

Buvusi pasaulinė dailiojo čiuožimo čempionė Ann Scott greit žada pasirodyti Prancūzijoj viename ledo revue, kur ji savaitei gaus 30.000 frankų. Savo kojas Ann Scott apdraudė 250.000 frankų.

Buenos Aires provincijos miestelyje Temperley (c. San Pedro 467) savo gražiuose namuose ponia S. Gocaitienė (sėdi pryšaky su jaunesniąja pp. Vaišvilų dukra) turi siuvimo - kirpimo akademiją. Baigiant mokslo metus 28. 9. 50 ji suruošė atsisveikinimą su savo mokinėmis ir išvyko mėnesiui laiko poilsiui į Kordobos kalnus. (Foto A. Kirstuko)

BUVO NEPAPRASTAI IŠKILMINGOS P-LĖS ČEKANAUSKAITĖS VESTUVĖS

Buenos Aires Šv. Sakramento bažnyčia, San Martn 1035, 14. X. 50 skendo šimtuose baltų lelijų bukietų. per visą bažnyčią lonkų šonais, skersai visą bažnyčią prie altoriaus ir apie 40 bukietų puošė didyjį altorių.

Smuikui ir vargonams griežiant, gerb. ponia Emilija T. Čekanauskienė pasirodė šale altoriaus su savo vyriausios dukros sužadėtiniu, ponu Samuel D. Acrocca Vaccaro. Raudonu kilimu per bažnyčią artėjo link altoriaus gražioji sužadėtinė, panelė Sofija Čekanauskaitė, savo dėdės, gerb. inž. p. Jono Čekanausko lydima, o jo dukros ir sūnus barstė kelią gėlėmis. Bent 500 kviestų svečių gėrėjosi sužadėtine. Spaudos fotografai darė nuotraukas ir filmavo. Šliubinės suknios puošnumas didino iškilmingumą.

Jaunavedžių specialiai iš Rosario iškviestas kun. K. Vengras palaimino jaunavedžius moterystės ryšiais, porai kitų kunigų asistuojant.

Vestuvių vakarienė įvyko specialiai tokioms iškilmėms trijų aukštų name, Arenales 2277, Buenos Aires. Visose salėse, visuose aukštuose vaišės vyko iki ryto. Keliolika patarnautojų nešiojo svečiams užsieninius gėrimus ir skaniais valgiais buvo apkrauta po keletą stalų visuose aukštuose, vidury sujungtuose puošniais laiptais.

Kelių šimtų svečių tarpe matėsi artimiausi jaunavedžių giminės, lietuviai ir vietiniai. Buvo svečių ir iš toliau: Su pp. C. B. Pellegriniais ir pp. A. E. Barzančiais atvyko pp. Štei nai iš Čilės, su Dr. ir ponia Zotovais iš Kordobos atvyko svečias čikagietis P. Milos, su prof. A. Kuprevičium atvyko jaunas technikas Jonas Šapokas iš Urugvajaus ir daug kitų svečių, kurie gėrėjosi nepaprastai iškilmingomis p-lės S. Čekanauskaitės ir S. D. A. Vaccaro vestuvėmis.

Dvejose salėse buvo sukrautos bran gios dovanos.

Po medaus mėnesio kelionės jaunavedžiai apsigyvena savo gražiuose naujuose namuose Bernalyje, kurių statybą vykino lietuviai inžinieriai A. Dičius ir P. Bielskus.

Gražiai jaunavedžių porai linkėtina laimingo šeimyninio gyvenimo.

N. G.

A. NOREIKAITĖS — K. MISIŪNO VESTUVĖS

Prieš porą metų iš Šveicarijos atvykusi p-lė Antanina Noreikaitė 14. X. 50 ištekėjo už seniau Argentinoje gyvenančio savo sužadėtinio, p. Kastanto Misiūno.

Po šliūbo lietuvių parapijos bažnyčioje, vestuvių vakarienė įvyko parapijos salėje, dalyvaujant abiejų jaunavedžių giminėms ir draugams.

Lietuvišką šeimos židinį sukūrusiai porai linkiu laimingo gyvenimo.

Svečias.

— O. Lingaitytė Nottinghame vadovauja lietuvių tautinių šokių grupei, kuri labai gražiai pasirodo visuose tautiniuose minėjimuose Anglijoje.

— JUZĖ AUGAITYTĖ, buv. Lietuvos Operos solistė, profesoriauja Philadelphijos konservatorijoje.

Patarimai Jaunai Motinai

DEŠIMTS VAIKO AUKLĖJIMO ĮSAKYMŲ

1. Auklėk savo vaiką pati.
2. Užsiiminėk su savo vaiku dažnai. Duok jam darbo ar žaidimų, tik nepalik jo be užsiėmimo, nes tas gadina jo ūpą, jis lieka surūgęs ir nemandagus.
3. Leisk vaikams išsidūkti. Jie turi savyje didelį veržimąsi judėti, nes to reikalauja gamta jų išsivystymui. Leisk kartais jiems šaukti ir rėkti, nes tai geriausia plaučių gimnastika.
4. Palik vaikus vienus, kai apsilanko svečiai. Geriausia jiems yra jų pačių draugystė. Jei jau vaikai turi svečiams pasirodyti, tai tegul jie nebūna svarbiausiu dėmesio centru, kad nekiltų juose egoizmo bei pasididžiavimo jausmai.
5. Negirk ir nepeik vaikų prie svetimų, nes tuo gali pažeisti jų jausmus, arba begirdama skiepysi jiems įsivaizdavimą.
6. Reikalauk iš vaikų paklusnumo, bet būk atsargi duodama jiems įsakymus ar ką uždrausdama. Nuolatinės vaikams duodamos pastabos juos daro išsiblaškiusiais, netikrais ir piktais.
7. Rimtuose dalykuose būk nepalaužiamai griežta ir teisinga.
8. Nepaikink ir nepataikauk vaikui, kad jis nepradėtų tavim viešpatauti.
9. Nepaprasta, dievinama meilė savo vaikui yra — savęs meilė.
10. Vaikas nėra žaislas. Būk atsargi. Neleisk vaikui daryti to, ką tėvas uždraudė ir priešingai.

* Šypsena ir juokas šeimoje — tai saulės spindulys dangaus mėlynėje.

VAIKŲ KAMBARYS

Ruošiant kambarį vaikams, nereikia bijoti būti per daug rūpestingiems. Vaikų kambarys privalo būti didžiausias, labiausiai saulėtas ir dau giausiai talpinąs oro kambarys visame bute. Baldai turi būti paprasti ir praktiški. Lakiruoti baldai šviesios aiškios spalvos yra ir gražūs, ir higieniški, nes juos nesunku plauti ir plovimas jų negadina. Grindys neturi būti vaškuojamos, bet plaunamos.

Vaikų kambario apstatymas priklauso, žinoma, nuo tėvų skonio ir lėšų.

Štai vieno šviesaus ir jaukaus vaikų kambario pavyzdys. Sienos — kreminės spalvos, 2½ m. aukščio su margai tapytu frizu, iliustruojančiu žinomų pasakų turinį. Baldai: lova, stalas, kėdės, atitinkančios, žinoma, vaikų dydį, ir spinta, nudažyta šviesiai žalia spalva. Spintos privalo būti ne peraukštos ir turėti užtektinai ištraukiamų stalčių, lentynų, kad vaikas lengvai galėtų kas vakarą pats sutvarkyti savo žaislus. Užuolaidos ir patalynė siuvama iš plonos medžiagos su gėlėmis. Mažas kilimėlis, kurs be jokio sunkumo gali būti išnešamas ir iškratomas, dedamas ant grindų, kad vaikas neperšaltų, žaizdamas. Ant langų dedama keletas (ne daug) gėlių ar augalų molinių vazonėlių. Jais vaikas ne tik džiaugiasi, bet ir mokosi, prižiūrėdamas jų augimą. Jei vaikas jau paaugęs, galima jam leisti prižiūrėti paukščiuką kanarką ar kt.

Brandaitė - Mironienė.

Danutė Gilvydienė
diplomuota modistė
Rio Cuarto 3244 Buenos Aires

MOTERŲ PLAUKŲ KIRPĖJA IR ŠUKUOTOJA „OLIMPIA"
Moderniškas galvos dabinimas
c. Camacuá 78 (Rivadavia 6600)
Tel. 63-8575 — Bs. Aires
(vyksta į klijiečių namus)

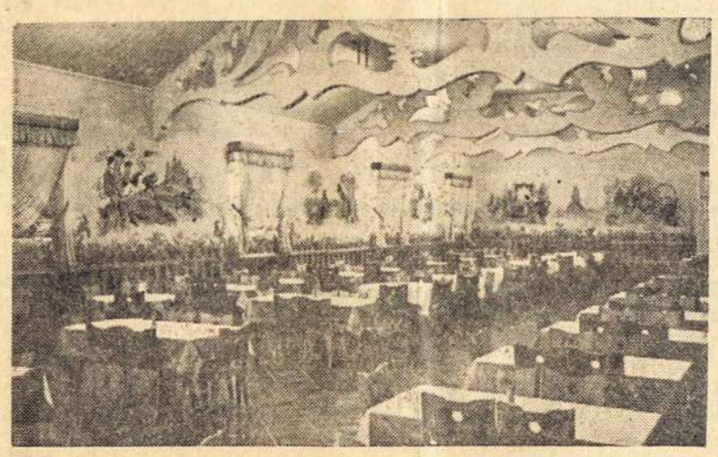

Ciudad Infantil — Vaikučių Miestas, Argentinos Respublikos Prezidentienės, Ponios Maria Eva Duarte de Perón įkurtas, Buenos Aires miesto dalyje Belgrano, kur jiems suteikiama visas išlaikymas ir mokslas.

Nepaprastas - Įdomus - Naudingas
KALENDORIUS 1951 METAMS

Liętuviška
Dantų Klinika
Consultorio Dental 'Pavón'
N. Krukauskas
Savininkas

DIRBTINIAI DANTYS — KARŪNĖLĖS — BLIOMBAVIMAS — DANTŲ TRAUKIMAS
(Dantistai diplomuoti viet. Universitete)
Priimama: Pirmad. — trečiad. — penktad. 14 - 20 val.
Susikalbama įvairiomis kalbomis
PATARIMAI VELTUI DARBAS GARANTUOTAS
Av. Pte. PERÓN (buv. Pavón) 488, — AVELLANEDA.
(Priešais Avellanedos geležinkelio stotį))

Vaikų Kampelis

PAVASARĖLIS

Kai atein pavasarėlis,
Sprogsta medžiai, žydi gėlės.
Vien tik žali žolynai,
Kiek akim beužmatai.

Saulė skleidžia spindulėlius.,
Į padangę pasikėlus;
Glosto pievas ir laukus,
Jūrų vandenis plačius.

Žemę aria artojėlis —
Prunkščia žirgas juodberėlis.
Traukia plūgą sau ramus,
(Negalvoj' apie karus).

Kur ganyklų plotai didi,
Bandos gyvulių ten žydi;
Ganos avys su vaikais,
Jaučiai švaistos su ragais...

Karvės kremta žolę žalią,
Veda avinas avelę,
Pasivaikščiot' paupiais,
Pasidžiaugt' gamtos vaizdais...

Veršiai šoka, bėginėja,
Nor, pavyti laukų vėją;
Uodegas suka ratu,
Ginas' nuo musių piktų.

Mieste ir žaliame kaime,
Vaikai jaučia baisią laimę.
Būt' pavasario glėby,
Žaist per dienas paūpy...

Ten Vytukas meškerioja,
Algis jam sliekus medžioja,
Jonas basas po balas,
Lyg garnys gaudo varles.

Ten pat krykštauja mergaitės,
Skalbia vystyklus, suknaites,
Savo mylimų lėlių,
Upės vandeniu tyru.

Bėga greit pavasarėlis,
Tartum upės vandenelis;
Po savaitės, po kitos,
Vasarėlė atplasnos.

Atsives saulę, karštuolę,
Kuri degins medžius, žolę;
Dieną, ar tai vakare,
Šilta bus lyg pragare.

Pagels lapai, žolynėliai,
Išdžius balų vandenėliai;
Greit subręs javų laukai,
Slėpsis nuo saulės vaikai...

L. Kančauskas.

Bs. Aaires, 22. X. 1950.

TRUPUTIS GEOGRAFIJOS APIE LIETUVOS VANDENIS

● Didžiausia Lietuvos upė yra Nemunas turi 937 km. ilgio. Jo baseino plotas 98.102 kv. km. Kritimas 179 m. Į Nemuną įteka šios upės iš dešinio šono: Bereza (ilgis 190 km), Gauja (94), Dzitva (87), Katra (107), Merkys (198), Verknė (68), Strėva (80), Neris (510), Nevėžis (219), Dubysa (149), Mituva (101), Jūra (170). Iš kairiojo šono: Maučedis (85), Ščera (319), Zelva (149), Rosis (79), Svislotis (115), Juodoji Ančia (130), Baltoji Ančia (54), Šešupė (308).

● Didžiausias Lietuvos upės kritimas yra Širvintos, būtent 221 m.

● Didžiausi ežerai savo plotu yra: Maurai (R. Prūsai, 10450 ha), Narutis (Vileika, 8050), Drūkštai, (Zarasai, 4474), Dysnai (Švenčionys, 2395), Dusia (Alytus, 2333), Svyris (Švenčionys, 2256), Vištytis (Vilkaviškis, 1763).

● Giliausi ežerai yra: Ančia (Suvalkai, 108 metr.), Vygriai (Suvalkai, 73), Tauragnai (Utena, 62), Galvė ir Skaistis (Trakai, 47), Plateliai (Kretinga, 46).

● Susisiekimui Lietuvoje buvo naudojama 481 km Lietuvos upių.

ĮSIGYKIT KNYGŲ!

Prašykite savo tėvus, vyresniuosius brolius ir gimines, kad supažindintų jus su Lietuva. „A. L. Balso" knygyne yra daug lietuviškos literatūros vaikams. Yra paveikslų, žemėlapių, Lietuvos vaizdų albumų ir įvairiausių gražių knygelių: Av. Boedo 737, Bs. Aires.

PROF. JUOZAS ŽILEVIČIUS.

Lietuvių Liaudies Muzikos Instrumentai

Prieš 20 metų pradėjęs tyrinėti lietuvių liaudies muzikos instrumentus, susidariau savotišką išvadą: pasirodo, jog lietuvių įvairių įvairiausių rūšių muzikos instrumentų buvo vartojama nemažiau kaip 26 rūšys. Sunku surasti kitą tautą, kuri, šalia šimtų tūkstančių įvairiausių liaudies dainų, pasakų, padavimų, muzikos garsams išreikšti turėtų tiek daug ir įvairių muzikos instrumentų.

Iš buvusių mano rinkinyje (apie 300 įvairių egz.) galima buvo nustatyti 3 pagrindines grupes: styginių (kankles, boselis su pūsle, „manikarka" ir kt.), pučiamųjų (ragai, birbynės, lumzdis, skudučiai, trimitai ir kt.) ir mušamieji (būgnai, būgneliai barškynės, tarškynės, lentos ir kt.)

Tiesa, nevisi jie yra grynai lietuvių išgalvoti, jų tarpe nemažai yra užneštų iš kitur, pvz., cimbolai, „Labanorų dūda", katilai, psaltirionas ir kt., bet jie visi yra lietuvių liaudies garsų pasaulyje žinomi, vieni tobulinami, kiti atmetami, o dar kiti net gerokai išvystomi. Žinių apie šiuos instrumentus užtinkame tautosakoje: pasakose, dainose ir kt.

Dėl vietos stokos šiuo kartu nėra galimybės kiek plačiau apie juos pakalbėti. Apsistosiu tuo tarpu prie kanklių, skudučių ir trimitų.

Kanklių amžius siekia tų laikų, ka da lietuvių tauta pradėjo savarankiškai reikšti savo mintis. Susitikdami su dar miglotų pradų mūsų tautos kul tūros istorijos užuomazga, jau susitinkame ir su kanklėmis. Mitologijos ir stabmeldystės laikotarpyje susitinkame su deive Ragiene, kuri kanklininkus globoja. Kai degindavo aukas stabams, kanklės dalyvaudavo kai kurių švenčių ar aukojant aukas kaip būtinybė. Kanklės buvo tiek į lietuvio sielą giliai įsėdusios, jog net ir jas gaminant buvo prisilaikoma savotiškų ceremonijų, jei buvo norima, kad kanklių balsas būtų skardus, gyvas, kalbąs į klausytojų sielą, nes senas kanklininkas Zambacevičius (iš I-jų Sirvidų kaimo, Lekėčių valsčiaus, Šakių apskr.) visada sakydavo, jog: „kanklės pakelia širdį prie gerų darbų, širdį nušluosto varge ir melstis lengviau..." Taip jo kank lininkai seneliai kalbėdavę.

Buvo tikima, jog kai lydi numirėlį, reikia skaptuoti ir bendrai kankles dirbti, kad lydinčiųjų širdies skausmai dėl gailesčio pereitų į kanklių garsą. O dar geriau buvę, jei ir medį kirsdavę kanklėms dirbti, kuomet, numirėlis lydimas. Taip teigė minėtas kanklininkas Zambacevičius.

Sena Jokūbo Naktinio žmona iš Virškupienų kaimo, Papilės valsč., Biržų apskr., irgi teigė, jog būtinai reikia kanklėms daryti medį kirsti, kai išgiedama numirėlį iš namų. Panašiai kalba ir senelis Adomas Jakevičius, Budinių k., Biržų aps. Panašių nuomonių užtiko ir kan. Sabaliauskas, kai jis pradėjo rinkti medžiagą apie kankles. Kitur net taip toli nueinama, jog būtinai reikėję tą medį kirsti net tuomet, kai dirbėjo tėvą laidoja.

Pirmiau kanklės buvusios padarotos tokios, kurios kalbėdavusios: nuskendo mergaitė jūroje, sugavo ją žvejas, iš jos kaulo pasidaré kankles, iš plaukų stygas. Skambinant kanklės skųsdavosi, jog mergaitė tyčia buvo nuskandinta. Motina ar tėvas atpažindavę savo dukterų balsą. Net martelė, verkdama po sunkių darbų, pasivertė putinėliu, o kai kankles iš to medžio padaré, ji prakalbėjo, kai medį kirto, net kraujas pasirodė.

Bet būta ir kitokių varijantų. Pvz., sumušama miniklio koja, kaulai sumetami į sodą, iš kurių išauga sadula, iš jos padaromos kanklės, su tom kanklėm einama į karčiamą „senų bobų karšinti, jaunų mergų šonkinti".

Šie keli pavyzdžiai rodo, jog kanklės buvo gerbiamos ir laikomos tokiu padaru, su kuriuo galima buvo pasikalbėti, kaip su gyvu. Todėl suprantama, kodėl kanklėmis kankliuodavo tam tikri burtininkai ir žyniai ir, keliaudami iš namų iki namų, nuo vienos pilies iki kitos, nupasakodami garsius praeities įvykius, savo didvyrių karžygiškumą, lemdami karų žygiuose pasisekimus ar nelaimes kraštui. Visa tai buvo daroma kanklių garsams palydint.

Iki Liublino Unijos visi Lietuvos kunigaikščiai savo pilyse ir karo lauke turėdavo kanklininkų. Yra žinomas net tikras istorinis atsitikimas, kuomet Ulrichas von Jungingen dainiui — kanklininkui Rikseliui už lietuviškai dainuotas heroiškas dainas įteikė, kaip padėką riešutų kevalų lėkštę pažeminimo ženklui. Yra žinoma, kad mūsų kanklininkai nekliudomai su kanklėm keliaudavo visur ir niekas, net svetimtaučiai, nedrįsdavo jų paliesti.

Liublino Unija uždarė duris kanklininkams, nes stipriau įsiveržė svetimi papročiai ir palaipsniui iš didikų pilių stūmė lietuvių kalbą drauge su dainiais kanklininkais. Kaip tik tuo laikotarpiu ir smuikas iš Vakarų Europos atkeliavęs su įvairiais besilankančiais svečiais, mūsų didikų pilyse užėmė kanklių vietą, o kai stabai po krikšto buvo sunaikinti, tai ir apeigose kanklės nebuvo reikalingos. Bet kaimas paliko ilgus amžius su kanklėmis neperskiriamas.

Kaimiečiai vestuves pradėdavo su kanklių muzika ir bendrai visos vestuvinės apeigos buvo kanklių muzikos lydimos, nes dar ne taip seniai, kai Juška aprašė Veliuoniškiuose vestuvių rėdą, ten dar didžiumoje kanklių muzika vyravo. Tik vėliau smuikas užėmė kanklių vietą. Sunku rasti nors kokią grynai lietuvišką apeigą, kurioje nedalyvautų kanklės. Daugiausia kanklės buvo vartojamos sutartinių giesmių kankliavimui, bet jomis daugelyje vietų ir dainoms bei giesmėms pritardavo net keliom kanklėm drauge. Buvo surasta nemaža šeimų, kur tėvas, žmona ir vaikai drauge kankliuodavo.

Pastaraisiais laikais prieš I pas. karą jau jos mažai kur buvo sutinkamos ir tai tik pas senuosius, jaunieji vartodavo smuiką, armošką ar gitarą. Tik Nepriklausomos Lietuvos pradžioje buvo pradėta kelti kanklių atgaivinimo reikalas. Pr. Puskunigis, Sal. Banaitis, naudodami savo koncertėliuose kankles, net Berlyną pasiekė. Véliau atėjo pagalbon Justas Strimaitis, žymiai patobulinęs kankles, Jaskauskas, net pačią garsų skalę išvystęs ir griežimo būdą pakeitęs. Ilgainiui prie Karo Muziejaus buvo įsteigta kanklininkų pirmoji mokykla, kurioje buvo keletas desėtkų mokinių. Daug prie kanklių atgaivinimo prisidėjo ir Jonas Švedas, dabartinis Vilniuje tautinių instrumentų ansamblio vedėjas, ir čiurlionio ansamblio vedėjas Alf. Mikulskis. Nepriklausomybės laikais mokyklose daugelyje vietų buvo organizuoti net kanklininkų orkestrai. Pirmas viešas koncertas, kuris virto istoriniu, įvyko (Sal. Banaičio organizuotas) Kaune 1916 m. sausio 13 d. Kanklių orkestrui vadovavo Pr. Puskunigis (8 kanklininkai), o chorui organizatoriaus sūnus kompozitorius ir profesorius V. Banaitis.

Senoviškos kanklės teturėjo pradžioje tik 5 stygas (buvo užtikta su 3 stygomis) ir tik véliau pradėjo kiek formą keisti, suapvalinant vieną galą, kitame gale gražiai užsukant „ragelį" ir stygų skaičių padidinant iki keliolikos. Šiaip kanklės turėdavo neporinį stygų skaičių. Kanklės nuo senų laikų užtinkamos visame etnografinės Lietuvos krašte. Jų vardas panašiai ir Suomijoj skamba — „kantele", bet jų mokslininkai pasisako, jog šis vardas bent prieš porą tūkstančių metų yra skolintas iš lietuvių. Latviai turi „kokles", estai — „kannel", karelai — „kondola", tik rusai vadina „gusli" arba husli. Rusų „gusli" kilęs iš sanskrito kalbos „gudžati, gudž", Lenkai kankles vadina „gęsli". Pas mus kanklės turi įvairių tarminių vardų: konkles, kunkles, kankliai, konklis, kunkliai, lovelis, tik apvalumas ir užrietimas „ragelio" pas anas tautas nėra žinomas. Pas juos linijos — tiesūs kampai.

Kanklių orkestrų Nepriklausomoje Lietuvoje buvo labai daug ir net didelių, o jau čiurlionio ansamblio dalis, sudaranti kanklininkų moterų orkestrą, yra jau tiek išstobulinta, jog jis nenusileidžia ukrainų kobzuristams ar banduristams, rusų — balalaikininkams ar gitaristams, vengrų — cimbolininkams. Mūsų šis kanklininkų orkestras yra didelė gražna tarptautinių liaudies instrumentų grupėje ir etnografiniuose tarptautiniuose pasirodymuose mūsų kanklės sukėlė nepaprasto susidomėjimo.

Juozas Žilevičius — „V."

ŽAGARĖ

Po Joninių žagarės sodai pasipuošia raudonai. Platūs laukai mažųjų vyšnių medžių, apie kuriuos skraido būriai špokų ir žvirblių. Juos baido įvairiais garsais tratėdami vėjo malūnėliai, linkčiodami galvas baisūs balvonai. Šūkteli ir šeimininkai pereidami savo sodą ir nubaidydami paukščius į kaimynų vyšnyną.

Gražu žagarėj. Vinguriuoja Svetės upė, stukso garsius senovės laikus primenantis žvelgaičio piliakalnis, kur seniau gyvenęs žagarės valdovas kunigaikštis žvelgaitis. Čia daug kartų buvo išaugusios didelės ir stiprios pilys, bet tiek pat kartų buvo priešų negailestingai sudegintos ir sugriautos.

O kiek daug gražių ir įdomių padavimų pasakojama apie šį piliakalnį. Minimi Margio, Mindaugo, Kęstučio laikai.

Nepriklausomos Lietuvos laikais žvelgaičio kalne vykdavo tautinės iškilmės, rinkdavosi jaunimas.

Užsukime į žagarės miestą. Jį pusiau dalina Svetės upė. Tai senoji ir naujoji žagarė. Seniau jos atskirai buvo valdomos. Gatvės kreivos. Jų labai daug ir sudaro lyg labirintus. Miestelio turgavietėje pastatyta įdomūs savotiški prekybos namai (salės).

Žagarė garsi ir savo bažnyčiomis. Katalikų bažnyčia statyta 1712 m. čia rūsyje, stikliniame karste, yra palaimintosios Barboros kūnas, kurį žmonės gausiai lanko. Naujojoj žagarėj yra katalikų, evangelikų, stačiatikių, adventistų, babtistų bažnyčios, biblijos tyrinėtojų maldos namai ir septynios sinagogos. Bet netrūko čia ir laisvamanių.

Nariškinų dvaras su didžiuliu parku šliejasi prie miestelio. Pilies statyba originali, įdomi ir turi per 60 kambarių. Parko šiltadaržiuose puikiai tarpsta vynuogės.

Garsi ir žagarės istorija. Kronikose jos vardą randame XII ir XIII am žiuje. Čia prie Raktės pilies, XIII amž., įvyko aršios lietuvių ir kardininkų kautynės. Tad manoma, kad prie Raktės ir žvelgaičio pilių tais laikais pradėjo kurtis ir pats miestas, nes jau Vytauto laikais čia buvo druskos muitinės, o 1765 - 1796 m. čia būta gana didelio miesto. 1861 m. žagarėje gyveno 4185 gyventojai, o prieš pirmąjį didįjį karą buvo jau 14.000 gyventojų. Tuo metu čia buvo judriausias šiaurės Lietuvos prekybos centras. Kas gi nežinojo garsiųjų

(Nukelta į 7-tą puslapį)

GERIAUSIŲ PASAULIO RŪŠIŲ

PIANAI

Steinway y Sons - Geisler - Zeitz
Ronisch - Sprunck - Kaim, etc.
Parduoda geriausiomis sąlygomis

IGNAS ANDRIJAUSKAS

Atlieka visokius techniškus darbus
ir stygavimą.
c. Juan de Garay 151 — Villa Lynch
T. A. 755 - San Martin - 0163

Poezija

O, TĖVIŠKĖ!

(Specialiai ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSUI

O, tėviške, atsimenu aš tavo vardą, skambantį švelniai,
Kai saulės spinduliai sustingsta didmiesčio bokštų languos.
O, tėviške, girdžiu snaiges, liūliuojant tavo sodžiuj beržą seną,
Gi mano širdį šaldo alėjose pabirę palmių šnabždėsiai.

Matau gatvėj praeivius skubančius pro šalį:
O, tėviške, kokia aš svetima jaučiuos tų nepažįstamų minioj!
Renku žodžius keistus ir vos suprantamus, kaip savo dalį,
Nesurandu, o tėviške, paguodos nei vienoj dainoj.

Tu vieniša, o tėviške, — netekusi sūnų ir laimės trupinio,
Atogražų žiedus siunčiu tik tau melsvais iliūzijų keliais...
O, tėviške, tik nepasmerk manęs išėjusios iš tavo sodų tako,
— Turiu tik menką benamės dalį — nušluostyk ašaras vilties sapnais.

VARPAI MINIOJ

Skamba varpai senam bažnyčios bokšte:
Širdyj prabunda skausmas nedrąsiai, —
Tiek daug žmonių — žmogaus suprasti nebemoka,
Net gėlės vieškelio pakrantėj stebis neramiai.

Gaudžia varpai liūdnam bažnyčios bokšte:
Norėtum jų maldaut teisybės ir aušros, —
Keleiviai pasiklydo didmiestyj juoku užtroškę,
Nebesupranta nei žalia sodyba savų vaikų kalbos.

Varpai pravirksta apmirusiam bažnyčios bokšte:
„Skubėkit, žmonės, sugrąžint ramybę prarastą seniai!"
Bet... minia vis juokias — gyvenimui puotas ji ruošia,
Ir danguje prašvinta saulė taip blankiai...

Varpai dejuoja vienišam bažnyčios bokšte:
Klasta kiekvieną slengstį peržengia lengvai, —
Giliai krūtinėje kančia jausmus priblokšia...
Daina nutyla vakaro glėbyje amžinai...

Jau neskamba varpai anam bažnyčios bokšte:
Širdyj taip tuščia — ieškoti ko nebežinai...
Minia tokia tvirta — galybė jai net pasiduoda, —
Ir dangus beviltišką nubraukia ašarą lėtai.

Caracas, 1949 Roma Jaloveckaitė.

— * —

TĖVIŠKĖS PAPĖDĖJ

Eisim eisim tėviškės papėdėn,
Kur žaliuoja sodas, kur namai.
Toji žemė, ta gimtoji mudu veda,
Mudu šaukiasi namo tėvų tėvai.

Ir nurimsime tik tėviškės papėdėj,
Ten kur dulkėse tėvų tėvai,
Kur iš dulkių keliasi ir žydi
Ir siūbuoja nokstantys javai.

Kazys Bradūnas

Nepaprastas – Įdomus – Naudingas
ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSO
KALENDORIUS 1951 METAMS

STEPAS ZOBARSKAS.

Klarnetistas

(Tęsinys iš pereito Nr.)

Toli, kone kitoje šlaito pusėje, pažinot bėrių ir sarčių prunkštimą. Iš karto jie pastaté ausis, neramiai sutrypė. Bet kai tu prašnekai:

— Ko taip toli nusibastėt? — arkliai ramiai sužvengė ir vėl pradėjo skabyti skanią žolę.

Rytuose jau ėmė švisti. Ramus vėjelis judino medžių lapus. Danguje, kuris tolydžio balsvėjo, sužiburiavo skaisti aušrinė.

— Mūsų ugnakuras jau visiškai baigia užgesti, — prašneko brolis.

— Tegu gęsta.

— O tu nenori miego? Gal nusnūstum susisupęs sermėgon?

— Nenoriu. O tu?

— Ir aš nenoriu.

Tu pavartei ant kelių pasidėjęs klarnetą. Paskui atsargiai apžiojai vamzdelio galą, paspaudei klavišius. Norėjai pūsterėt, bet šventa prieaušrio tyluma užgniaužė kvapą. Šventvagiška būtų suardyti nakties audėjos audeklą, išbaidyti žvaigždes, nusidėt žemės ramybei ir dvasių pasauliui.

Kai patekėjo saulė, pirmuosius spindulius jūs sutikote miegodami, prisišlieję prie ugniakuro, išsižioję ir saldžiai sapnuodami.

Po kelių metų tavo amžiaus vaikinai blaškėsi iš vienos viensėdijos į kitą, vaikštinėjo vienplaukiai arba pakreipę kepures, beveik ant ausies užsmukusias. Už švarko atlapų ir už kepurės dirželio žydėjo jurginų kekės. Dainuodami ir šūkaudami, jie kėlė aukštai blizgančius aulinius batus. Kai miestelyje krautuvininkai pajusdavo, kad šitie jauni vyrai per daug įsilinksmino, dar prieš laiką uždarinė davo krautuvių duris ir geležinėm užuolaidom užleisdavo langines.

— Naujokai eina! — pasigirsdavo miesčionkėlių šauksmas. Umai susi grūsdavo ties pravirais langais krūvos juodų, rudų ir geltonų garbanų. Žvalios akys sekdavo kiekvieną naujokų judesį. Dažytos ir nedažytos lūpos šypsodavosi, rodydavo baltus dantis. Kiekviena sprausdavosi artyn, kad geriau įsižiūrėtų į neramius viensėdijų paauglius, kurie žengdavo plačiais žingsniais, niekeno nesulaikomi ir nevaržomi. Jie juokdavosi balsiai ir šaukdavo:

, — Ei, panelės! Lipkit šen pro langą, saldainių duosime!

— Ir pabučiuosime!

— Na greičiau, varnos! Ko krank sit!

Vienas kitas, pagautas žvalaus žvilgsnio kilpos, jau norėdavo įšokti pro langą, bet draugai nutverdavo jį už kojų ir vėl įtraukdavo į savo pulką.

Kai naujokai praeidavo per miestelį, jaunos miesčionkos dar ilgai sekdavo akimis jų išnykstančias kepures, dar labiau į šoną pakreiptas. Jurginai maskatuodavo visiškai prie apykaklės, tik tik besilaikydami už dirželio, o toliau paėjus, krisdavo į vieškelio dulkes. Tai linksmas gi ir laisvas viensėdijos naujoko gyvenimas! Norėjot atsidainuot ir atsišokt savo tėvų ir senelių papročiu, kuriuos išlydėdavo dešimčiai, penkiolikai metų į Krymą, Sevastopolį ar Kaukazą ir kurie kartais ten amžiams dingdavo. Norėjot atsilinksmint lig apsvaigimo; norėjot pratrypt naujus puspadžius ir prabrist spindinčius aulus, kad ilgai atsimintumėt dienas, kada buvot naujokai.

Subatvakariais išeidavai ir tu, įspraudęs kojas į sudžiūvusius ir sukempėjusius batus. Ilgi raikščiai mas katuoja į visas puses, o milinės, susiraičiusios kelnės ir atsegti marškiniai plaukia per pievas kartu su kitais kaimynijos vaikinais.

Kai man jauną vaiskan ėmė
čiūd — ra — la — la — la...

Tu žengei vidury, šalia žemo, plačiaveidžio kaimyno, per pečius persimetusio armoniką, ir iš visų jėgų pūtei klarnetą. Dainavimo ir muzikos buvo pilni laukai, pilnos pievos ir pilni miškai. Motinos ir seserys kirpo gražiausias drobes, siuvo baltinius, krovė į maišus ar lentines skrynias. Tos, kurių vyrai buvo kariavę rytų ar vakarų frontuose, dabar skuto džio vintus sūrius ir slaptom šluostėsi ašaras. Kareiviui visaip atsitinka: nelengva šautuvo duona.

Bet jūs, naujokai, neliūdėjot.

— Ar nepasuktumėm šiandie į Vait kūnus?

— O gal nukeliautumėm už upės?

— Tu gal jau Karalinos pasiilgai?

— E tu manai, kad tik tau vienam už upės merginos pirštines mezga? Ir man žadėjo padovanoti pirštuotes.

Tik kai visi nutarė keliaut anapus upės už devynių kilometrų, tu nuleidai klarnetą ir paabejojai:

— Ar verta toks ilgas kelias?

— Tai ką: kiaulės neliuobtos? — pasityčiodami nusikvatojo kiti naujokai.

— Ne, turiu kitų rūpesčių.

— Kišk už aulo rūpesčius: tu ne mergaitė. Keliaukim!

Tvirtos rankos nutvėrė tavo pečius ir atatupstą tempė šlapiais papieviais. Saulė jau buvo arti laidos. Ganyklose skambėjo piemenų dūdelės, pliauškėjo virveliniai ir sluoksniniai botagai. Artimiausioj sodyboj merginos melžė karves. Pieno kvepėjimas sklaidėsi vakaro vėsumoje, o gailus kibiro grojimas maišėsi su uodų raudojimu. Bet jūs vis veržėtės tolyn, kaip ir tas jūsų dainavimas.

Išvažiuodamas iš namų, klarnetą palikai seklyčioje. Jaunesnysis brolis užrakino skrynioje, ir niekas jo nepajudino ištisus aštuoniolika mėnesių. Per tą laiką kaimynijoj nebuvo taip linksma. Nestigo čia bernų nei mergų, bet niekas nebesukėlė kluone tiek dulkių, kiek sukeldavo tavo muzika. Nebuvo to žalymo, kad merginos neklausinėtų: kada pareis iš pulko Valentinas ir kokioj dalyj tarnauja. Kavaleristas jis ar pėstininkas?

Kai vieną vakarą netikėtai išlindo iš po liepų šakų keli kavaleristai, jų tarpe ir tu, Valentinai, nustėro šokėjos ir šokėjai:

— O, o, o! Ir mūsų klarnetistas! Vėl pasinėrėte vakaruškių minioje, o bernai be pavydo atidavinėjo jums, svečiams, savo šokėjas. Merginos, rausdamos iš laimės, taisėsi kasas, baltom nosinėm šluostėsi veidus, glaudėsi prie jūsų tvirtų pečių ir šypsojosi. Kai kurios, sėdėdamos ties prieklečiu, kukliai dengė suknele švariai išpraustas basas kojas ir pusbalsiu svajojo: Dieve, kokie jie gražūs!

— O kur klarnetas? Ar tu neatsinešei klarneto? — staiga sujudo visas kluonas.

— Atsinešiau, kaip gi neatsinešiu, — atsakei tu, pabučiuodamas jo vamzdį.

— Tai pagrok mum, pagrok! — nenustygo išraudusi šokėja, ta pati, kurią kadaise lydėjai ligi Pakalninės. Dabar ji tau buvo labai draugiška ir nuoširdi.

— Kažin, kad aš seniai begrojau, — teisinais tu.

Virpančiais pirštais priglaudei muzikos instrumentą prie lūpų. Iš karto susipainiojai, bet paskui įsitraukei skambion virpėjimų srovėn. Vėl pradėjo drebėti mėnulio sidabruojami liepų ir kaštanų lapai, o bernai taip sutrypė čebatais, kad net jurginiai, išsigandę, aukščiau iškėlė kepures, to kias dideles, kaip mėnulio pilnatis.

Vėlai vakare vėl ėjai su mergina staigiais Pakalninės šlaitais. Dabar tau buvo dar mielesnis tamsiame lapų pavėsyje teškenantis upokšnis, kur taip pavojinga leistis gerai nuganytais arkliais pakalnėn. Šalimais tebedunksо tie patys geležinių ašių nubrūžuoti akmenys. Prisiminei anuos metus, kai pralėkei čia, nesukuldamas naujų ašių ir nesulaužydamas saulėje žvilgančio lanko.

— Ir jūs nebijojote? — stebėjosi mergina. — Oi, koks jūs drąsus! Man tik pasižiūrėjus pakalnėn, galva svaigsta.

— E, vieni juokai! Kad gi supilsiu širmokui, kad spustersiu vadeles!

Staiga nutraukei kalbą ir sustojai. Mergina tiriamai pažiūrėjo į akis.

— Klausyk, Vale, ar nenorėtum rytoj su manim važiuot į kermošių? Seniai beprašvilpėm šitom vietom.

— Ar šitom pakalnėm? O jeigu arklys pasibaidys?

— Ką čia dabar niekus! Tik spustersiu širmokui!

— Ne, verčiau mes pėsčios nusileisim pakalnėn su Jokštonio Verute, o tu mus vieškely pavysi ir įsisodinsi. Gerai?

— Gerai.

Rytojaus dieną anksti iššukavai širmį. Pakinkei geriausiais pavalkais ir šlajom; gerai patepei ratus. Suganytas žirgas buvo žvalus kaip jaunikis. Trypė pasagom žemę, muistėsi, žvangino žvilgančio lanko metalinę grandį. Kai įsėdai sėdynėn, iškėlė galvą, skardžiai sužvengė ir išsitiesė dideliais šuoliais.

Ties Pakalninės šlaitais baltavo šviesios skarelės. Merginos viena pas kui kitą šokinėjo nuo akmenio ant akmenio, pabėgom leidosi į slėnį, mosi kuodamos aukštai iškeltom rankom.

Nuo neseniai bėgusio lietaus buvo išgraužtos gilios keliaduobės ir išvartyti mažesnieji akmenys. Iš pačios viršūnės slėnis atrodė nepaprastai didelis. Siauras kelias vingiavosi kaip virvė. Pačioj slėnio gilumoj, tarp juodalksnių ir karklų, vienodai teškėjo upokšnis. Šalimais margavo didžiausi akmenų plotai.

Kelio pradžioje arklys atatupstas metėsi į šalį. Tu atsispyrei kojom vežėčių galo, stipriai įtempei vadžias. Iš po pasagų išsprūdo kelios akmenų skeveldros ir nuriedėjo žemyn.

Mergos jau buvo slėny. Pasistojusios ant iškilaus gauburio, stebėjo tave, nenuoramą važnyčiotoją, nes tu tolumoje atrodei kaip paukštis.

— Na, kad tave kur!

Iš visų jėgų spustelėjai žąslais, kad net širmis pritūpė. Po to paskui žemyn. Arklys, iš karto susiturėdamas, nenorom leidosi keliu. Taikėsi mestis į šalį. Bet kai pradėjo slysti paskutinės kojos ir vežėčių galas pasiekė kulnis, kaip pasiutęs pasileido pakalnėn. Ratai šokinėjo ir tarškė lyg perkūnas. Balnas nuslinko visiškai prie pavalkų. Iš po pasagų ir ratų skilo ugnis. Akyse aptemo. Staiga, baigiant nusileist į slėnį, trenkė vežėčių galas į akmenį, arklys išsinėrė iš jienu ir griuvo. Virsdamos vežėčios supoškėjo kaip šūvis, o tu kulvertom išlėkei iš sėdynės. Akimirksniu širmis pašoko, susipainiojo pakinktuose ir, pasibaidęs, pradėjo tempti žvirgždu vežimą. Tu nepaleidai iš rankų vadžių, šliaužei paskui vežimą, stengdamasis atsispirti ir sulaikyt įsibėgėjusius ratus. Kai pagaliau sustojo, atsikėlei ir svyruodamas prislinkai prie arklio. Širmis drebėjo iš išgasčio. pryšakinės kojos buvo stipriai nu braukytos. Tau pačiam skaudėjo dešinę ranką ir koją, o iš kaktos varvėjo kraujas.

Kai pasigirdo išgąstingas merginų klyksmas, tu nusišluostei nosine kraują ir aukštai iškėlei galvą.

— Ar labai susižeidėt? — šaukė jos, kopdamos į viršų, artyn prie sugriuvusio vežimo.

— Dieve, jis visas kruvinas, — aimanavo vakarykšté tavo mergina, pirma kitų skubėdama, pailsusi ir išsigandusi.

— Ką čia, niekniekis!

Tu vis stengeisi šypsotis. Užtat kai labai pasidarė silpna, atsišliejai arklio peties ir nuleidai akis žemyn.

Valandėlę buvo tylu, tiktai slėnio gilumoj be paliovos teškeno upeliukas, krisdamas nuo vienos akmens krūvos ant kitos, skalaudamas karklu ir žilvičių šaknis, plukdydamas bal tą žvirgždą.

Tai buvo gražiausi tavo metai... Dabar tu nebeturi nei tėvų nei artimųjų. Visi išmirė. Belikai vienas su randu kaktoje, kurio nepajėgia paslėpti nė tavo žilos garbanos. Geri buvo laikai, bet jie tave paliko, Valentinai.

Žiūrėk, ir šiandien, kai nustojai groti, prisigretino prie tavęs mergina ir klausia:

— Kodėl taip ilgai nesirodei? Gal piršliaut važinėji, mus visas iš tolo aplenkdamas?

— Ko važinėsiu, — atsakai jai senu papratimu. — Baigi užaugti, o gražėt vėl kasdien gražėji. Kai visai pasensiu, arba kai tavęs kiti bernai neves, tada ateisiu ir pasipiršiu tau. Gyvensim kaip balandžiai, slėgsim sūrius, gersim pieną.

— Cha! cha! cha! — merginos pra pliumpa juoku. O šeimininkės dukté vėl erzina:

— Bijau, kad gali supykti Jurgelio-

(Nukelta į 7-tą pusl.)

Įvairiai

RUSIJOS ALIEJAUS GAMYBA ATSILIKUS

Sovietų Sąjunga pagamina į metus maždaug 35,000,000 metrinių tonų kerosino, iš kurio daroma gazolinas, alyva, tepalas ir kitokie žemės aliejaus produktai. Tai reiškia, kad kasdien pagaminama žalio (perafinuoto) kerosino 700,000 statinių. Į šitą kiekį įeina tarp 15,000 ir 200,000 statinių iš Sachalino salos Pacifike.

Jungtinės Valstybės dabar pagamina per 300,000,000 metrinių tonų kerosino į metus arba 6,000,000 statinių kasdien — t. y. 9 kartus daugiau, negu Sovietų Sąjunga.

Jeigu kiltų karas tarp Jungtinių Valstybių ir Rusijos, tai Rusijai galėtų pritrūkti skystojo kuro. Pereitame kare tą trūkumą jautė Vokietija, kuri dėl to negalėjo pilnai panaudoti savo oro jėgos.

Rusija ne tiktai turi daug mažiau aliejaus, negu Jungtinės Valstybės, bet jai būtų labai sunku pristatyti jį į karo veiksmų sritį iš Baku ir Kaukazo aliejaus versmių, kur daugiausia jo išsiurbiama. Nežiūrint į tai, kad bolševikai valdo Rusiją daugiau kaip 30 metų ir turėjo penkias industrializacijos piatilietkas, jos susisieki kimo priemonės dar tebėra menkos. Nors Rusijos plotas yra maždaug tris kartus didesnis, negu Jungtinių Valstybių, ji turi tris kartus mažiau geležinkelių. Cementinių vieškelių tink las visai neišvystytas.

Karo atveju Amerikos bombonešiai galėtų sugriauti sovietų aliejaus sandėlius bei rafinerijas (valymo dirbtuves) ir sudaužyti svarbesniąsias geležinkelių linijas, kuriais aliejus yra gabenamas į pramonės centrus ir karo frontą.

Todėl, kaip pareiškė vienas žymus Amerikos strategas, gerai pažįstąs rusus, — Jungtinės Valstybės ir jos sąjungininkai negali prakišti karo su Rusija, jeigu jų apsigynimo priemonės bus kaip reikiant sutvarkytos.

„Sovietų Sąjunga", sako jisai, „galėtų laimėti tiktai dėl neįsivaizduojamo demokratijų apsileidimo ir netikėto nekompetentingumo."

Maskva turėtų tai žinoti.

Bet diktatoriai neretai apsigauna. Jie patiki agentais, kurie bijo gadinti savo pono nuotaiką nemaloniais jam pranešimais, ir padaro fatališką žingsnį. Taip, pvz., anąmet Suomijos komunistinis Kvislingas Kuusinėn įtikinėjo Staliną, būk suomiai puls į glėbį Raudonajai Armijai, kai tik ji ateis juos „išlaisvinti"; o paskui pasirodė, kad suomiai kovoja, kaip liūtai, ir Stalinas neteko pusės milijono vyrų. Dar laimė jo, kad Suomija maža ir nepajėgė ilgai priešintis. Padaręs tokią klaidą su Amerika, Rusijos diktatorius žūtų.

ORIGINALI DOVANA PREZ. TRUMANUI

Kretos salos, Viduržemio jūroj, gyventojas graikas kalnietis Estakios Protopapadakis, norėdamas pareikšti savo gilią padėką Jungtinėms Amerikos Valstybėms ir jų Prezidentui Trumanui už tą didelę visokeriopą pagalbą, kurią Graikija gauna iš JAV nuo pat karo pabaigos, atsiuntė Prez. Trumanui gana originalią dovaną — jo paties sugautą ir jau kiek prijaukintą kalnų ožį. Tas švelniaplaukis simpatiškas ožiukas esąs dviejų metų ir turįs gražų vardą Kri-Kri.

VIEN TIK VĖJELIS...

Pirmojo Pasaulinio karo metu buvęs vyriausias Vakarinių sąjungininkų karo vadas maršalas Fochas su karine misija lankėsi Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Čia per vieną jo garbei surengtą priėmimą vienas, kiek jau įsitraukęs amerikiečių politikas iš Vakarinių valstybių, gavęs progos pasikalbėti su maršalu Fochu, pradėjo kiek niekinti tą pat visur išreklamuotą prancūzų mandagumą.

— Visa tai, maršale, yra ne kas kita, kaip vėjelis, — teigė jis.

— Tai gali būti tiesa, — mandagiai atsakė maršalas. — Bet tamsta turi atsiminti, kad ir automobilių padangose yra ne kas kita, kaip tik vėjelis, bet kaip tik jo dėka mes ir galime taip švelniai ir maloniai važiuoti...

JUAN V. LIMBA
Mekaniška dirbtuvė. Mašinų konstrukcija ir pataisymai.
2 a. Santa Rosa 3565
TE: 740 - Florida - 3663

KODĖL VABZDŽIAI LEKIA Į ŠVIESĄ

Daug vabzdžių vartoja šviesą kompaso vietoje. Jie juda taip, kad šviesos spinduliai apšviestų jų kūno pusę vienodu kampu. Tai galima aiškiai pastebėti uždengus puoduku tam tikra linkme judančią skruzdę ir palaikius ją nelaisvėje valandą. Per tą laiką saulė nueis tam tikrą kelią ir jau švies iš kitos pusės. Išlaisvinta skruzdė bėgs jau kita linkme ir tiek skirtinga, kiek pasikeitė saulės spindulių kryptis. Kadangi skruzdės bendrai neturi reikalo su puodukais nuo kavos, o vabzdžiai su žvakės šviesa, dėl to jie savo instinktu dažniausiai teisingai vadovaujasi. Mūsų dirbtinai šviesai veikiant, kai kurie skraidą vabzdžiai atrodo tiesiog pamišę. Jie vis mažėjančiomis spiralėmis skrenda aplink žmogaus sukurtas mažytes saules, kol, pagaliau „nusvyla sparnus", krenta žemyn. Tai nesunku paaiškinti. Lygiagrečiuose saulės spinduliuose vabzdžiai be jokių sunkumų gali judėti pageidaujama kryptimi, visą laiką laikydami kūną viena kryptim ir vienodu kampu link spindulių. Tuo tarpu kai žvakė skleidžia į visas puses spindulių pluoštą. Pirmasis spindulys apšviečia judantį uodą arba musę tam tikru kampu, bet sekantis juo paliečia jau daug didesniu iš užpakalio. Musė turi pasukti kairėn, kad jos kūnas vėl sudarytų prieš tai būvusį kampą su spinduliu. Ir taip apgautas vabzdys juda spirale vis artėdamas prie šviesos ir tuo pačiu prie pražūties.

RUOŠIA TARYBINTI LENKUS LIETUVOS PAVYZDŽIU

Lenkų Inter-Catholic Press agentūra rugpiūčio mėn. 16 d. praneša iš Varšuvos, kad sovietinės Lenkijos spaudoje pradėta dar nedrąsiai, bet dažniau vedama akcija, vaizduojanti rytinę Lenkiją ir Lietuvą kąip „amžinai rusiškas žemes".

„Ligi šiol komunistai vengė šių temų ,nes tatai provokuoja nuskriaustų lenkų ir pabaltiečių jausmus. Betgi, palaipsniui prislegiant pavergtas tautas, komunistai vis didėjančiu begėdiškumu pradeda judinti ir šias temas."

Akcija pradėta liepos 25 d., kai „Tribuna Ludu" ėmė spausdinti eilę straipsnių apie „Tarybinę Lietuvą". Straipsnis prasideda taip: „Prieš 10 metų, liepos 21 d. Lietuvos Seimas, reikšdamas visos tautos valią, paskelbė Lietuvos tarybinę valdžią. Lietuva kaip lygiateisis narys įėjo į sutariančią sovietinių socialistinių respublikų šeimą."

Begėdiškiausius melagingumus, Sovietai pradėjo Lenkijoje rodyti pagyrų filmą. Ji pavadinta „Žydinti Lietuva" ir yra pagaminta spalvota.

LAIC.

PETELIŠKIŲ DRESIRUOTOJAS

Carl Anderson'as Texase, domisi petelišKėmis. Šį pavasarį jis išperino 700 oranžinių ir rudų peteliškių, vad. Monarchas ir jų sparnus tam tikru būdu paženklino numeriais. Paleidęs į laisvę jis tikisi gauti pranešimų iš visų J. A. V. gamtos mėgėjų. Tuo būdu jis mano susekti šių peteliškių judėjimo savybes, kurios mokslui tebėra paslaptis. Jis tik žino, kad jos skrenda apie 25 mylių greičiu per valandą ir juda tiesia linija.

TAIP KAIP BIBLIJOJ...

Biblija ir komunistai, visgi, netoli vienas kito. Biblijoj Izaokas pagimdė Jokūbą, o pas komunistus Marksas pagimdė Leniną, o Leninas Staliną. Nieko naujo pasaulyje!

Prof. Šaipa.

DOVANA MUZIKOS MĖGĖJAMS
Išmokit gaidas (notas) be kito pagalbos. Dainavimo ir muzikos 8 lekcijų (pamokų) knyga su prisiuntimu pusantro dolerio. Gaunama pas muzikos 11059 Dodge Rd. 2, kompozitorių: Mr. G. A. BARONAS Van Dyke, Michigan, USA

JUSTINO VALAIČIO VIEŠBUTIS
„SAN MIGUEL"
Rio Ceballos-Sierras de Córdoba
Teléfono del Estado 65
27 kambariai, nuo 23 iki 25 pezų su puikiu maistu. Maudymosi pileta, šokių aikštė, baras, kalnų šaltiniai. Darykite rezervacijas telefonu, telegrafu arba laiškais. Veikia vasarą ir žiemą.

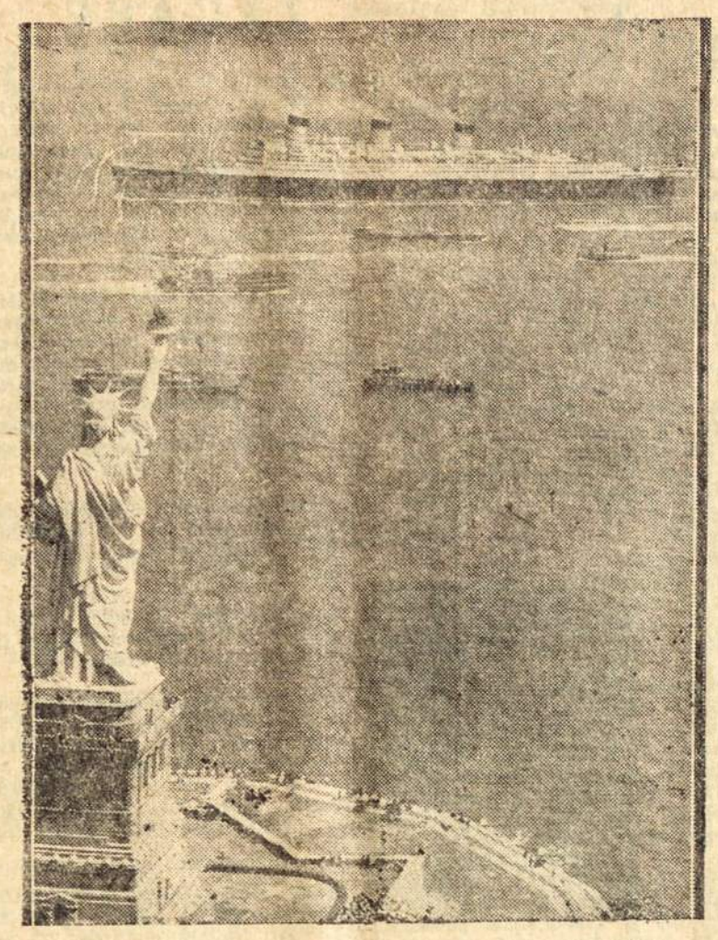

Bronzinė Laisvės stovyla, pagaminta prancūzų skulptoriaus Bartholdi ir 1886 metais Prancūzijos padovanota Amerikai. Stovi Bedloe saloje, 2km. nuo New Yorko. Stovyla 46 m., su papėde 94; vien galva 4 m. 40 cm.

Belgijos Lietuviai

LIETUVIAI IR BELGŲ DARBININKAI

Pagal „planingą" emigraciją Belgijos nepasiekė nė vienas lietuvis, emigravęs iš Lietuvos, nors čia, Belgijoje, yra per 20 senųjų imigrantų lietuvių. Didžiumą jų sudaro politiniai pabėgėliai. Vienas buvo sulaikytas prie demarklinijos ir įtartas teikęs lenkams žinias. Jis pasiekė Belgijos požemius ir dirba anglių kasyklose. Yra vienas kitas vad. plėčkaitininkas, vienas kitas Tauragės pučistas. Vienas Belgijon atkeliavo per Braziliją. Iš Lietuvos emigravęs Brazilijon, pateko į didelius sunkumus ir vargais negalais pasiekė Belgiją, kur ir šiandien tebegyvena.

Antrą lietuvių Belgijon imigrantų bangą sudarė atvykėliai 1945 metais, po karo. Vieni čia atvyko turėdami pažinčių, kiti Vokietijoje buvo suėję į pažines su Belgų belaisviais. Liko Belgijoje keliasdešimt lietuvių, buv. karo belaisvių.

Kai 1947 metais DP stovyklose Vokietijoje vyko akcija, telkusi tremtinius darbams Belgijos anglių kasyklose, tuo metu Belgijoje jau gyveno apie 100 lietuvių, tačiau jie tarpusavyj nepalaikė jokių ryšių. Vėliau iš lengvo vienas kitas įsijungė. Bet dar ir dabar kartais atsiranda „naujokas", užmezgąs ryšius su lietuvių bendruomene.

Anksčiau Belgijon patekusieji lietuviai, ypač atsiradę po karo, nesiskubino į belgų anglių kasyklas. Tačiau iš Vokietijos belgams pasisekė atsivilioti apie 30.000 užsieniečių anglių kasyklų darbams. Lietuvių buvo atvykę apie 1000 angliakasių. Išgirdę pasakojimus apie darbo sąlygas kasyklose, ne visi ryžosi lįsti į požemius. Apie 100 tuojau sutirpo. Kasyklų darbuose pasirodė apie 900 lietuvių. Atvykus angliakasių šeimoms, 1947 metų pabaigoje Belgijoje jau buvo apie 2000 lietuvių.

Pats darbas Belgijos anglies kasyklose, protingai jį atliekant, būtų pakeliamas, jei ne dešimtininkai, kurie dažniausiai apie darbą nieko neišmano, o reikalavimus stato nežmoniškus. Kasyklose, kur man tenka dirbti, dešimtininkai iš gręžėjų reikalauja kuo didesnių normų. Dėl to įvyksta nelaimingų atsitikimų — užgriuvimų. Darbininkas, raginamas prižiūrėtojo, ne visada turi laiko pagalvoti apie galimą pavojų. Dažnai šachtose stinga statybinės medžiagos atramoms padaryti. O tai įvyksta tik dėl to, kad vis norima pasiekti didesnes normas.

Lietuviai, atvykę kasyklų darbams, dažniausiai nebuvo supažindinti su darbo eiga. Dėl to daug kas vietoje reikalingo sumanumo naudojo savo jėgą ir daug kas taip dirbdamas prarado sveikatą.

Sunkiausi darbai tik dėl to, kad jie bėgo nuo komunizmo. Pradžioje lietuviams darbininkams teko dirbti pačius sunkiausius darbus. Prie tokių darbų jie buvo skiriami tik dėl to, kad yra pabėgę nuo komunizmo. Ne maža belgų darbininkų ir prižiūrėtojų komunizmo lauké. Yra ir dabar te belaukiančių. Tokie prižiūrėtojai, bolševizmo simpatikai, tremtiniui darbininkui visada skiria sunkesnį ir pavojingesnį darbą.

Popieriuje, kuris pavadintas mūsų darbo sutartimi, yra įrašyta, jog mes turėsime lygias teises su belgų darbininkais. Bet tik popieriuje. Tikrovėje yra visai kitaip. Svetimtautis ne tik skiriamas prie pavojingesnių ir sunkesnių darbų, kurie yra mažiau apmokami, bet jis negauna ir premijos kurią gauna belgų darbininkai. Kiekvienas belgas, atėjęs dirbti į anglių kasyklas, tuojau gauna 2000 frankų premiją. Tačiau nei lietuviai angliakasiai, nei kitų tautybių nė vienas tokios premijos nėra gavęs.

Belgai angliakasiai, gaudami geriau apmokamus darbus, savaime aišku, daugiau uždirba už užsieniečius darbininkus. Dėl to jie turi progos nueiti į įvairias pramogas, ko užsienietis angliakasys negali sau leisti. Užsienietis darbininkas, dirbąs belgų anglių kasyklose, kiek uždirba, tiek turi išleisti. Kas bando kiek sutaupyti pinigo, tas turi netaupyti savo sveikatos.

Sunkios darbo sąlygos, iš belgų pusės netesėjimas sutarčių ir kuklūs atlyginimai lietuvius, nuvykusius anglių kasyklų darbams, greit pradėjo sklaidyti. Iš buvusių 2000 šiandien Belgijoje tėra palikusių vos 600 asmenų. Ir šių didžiuma laukia progos kaip nors iš Belgijos išvykti. Tik apie 100 lietuvių atrodo, turėtų palikti. Vieni yra susituokę, kitos ištekėjusios už belgų. Kadangi legaliai iš Belgijos yra sunku išvykti, tai daug kas su šiuo kraštu atsisveikina ieškodamas takų per žalią sieną. Iki šiol, daugiausia Australijon, iš Belgijos tepasisekė išemigruoti apie 100 asmenų. Tai iš tų, kurie Belgijon buvo anksčiau atvykę ir nedirbo kasyklose. Pradėjus Belgijoje rastis nedarbui, tie užsieniečiai buvo atleisti iš geresnių darbų, o tuo metu kasyklose taip pat buvo darbininkų perteklius. Tad IRO tuos užsieniečius bedarbius nemokamai perkėlė Australijon. Atvykusiems pagal sutartis IRO kitur emigruoti nepadeda, nors pasitaiko ir išimčių...

Belgų nebojimas su tremtiniais, nuvykusais į anglių kasyklas darbams, sutarčių, jų skyrimas prasčiau apmokamiems darbams, — visa kiekviename lietuvyje paliko kartėlio nuosėdas. Dabar Belgijoje esą lietuviai atsimena Lietuvoje buvusią brangią belgų tiekiamą elektrą, pasakojasi, kaip kauniškiai reiškė protestus, užsidegdami žvakes. Kiti kalba apie belgų tiestą geležinkelio liniją Kretinga — Šiauliai, kurio pylimai greit pradėję linkti ir tiltai krypti. Patyrusieji belgiškų pyragų lietuviai, dirbą belgų anglies kasyklose, sako, kad būsimoje Lietuvoje belgai specialistai neturėtų sąlygų įsikūrti.

Kilus Korėjos konfliktui, lietuvių nuotaikos taip pat pakilo: pagaliau gal bus galas... Bet belgai maža tekreipė dėmesio, nors netrukus pasireiškė trūkumai kai kurių maisto produktų. Jie, belgų darbininkai, taip samprotauja: olandai kariavo Indonezijoje ir tai nebuvo karu laikoma, prancūzai kariavo ir tebekariauja Indokinijoje — ir tai nelaikoma karu, tai kodėl Korėjos įvykius vadinti karu?

„Tremtis" — Stp. Paulauskas.

LIETUVIŠKA STIKLO IŠDIRBINIŲ PARDUCTUVĖ
Gaminama ir parduodama gražiausio stiliaus stiklai. Restoranams, viešbučiams, klūbams, kavinėms, šeimoms pilnus junginius ir atskiroms dalims.
Išnuomuojam piknikams ir didžiuliams pokiliams.
SAVININKAI:
P. VIDŪNAS, Dr. A. MASIULIS ir VL. PALAČIONIS
Gatvė Zavaleta 551, T. E. 61-8765 ir
Dr. Juan Madera 1694, T. E. 61-8690.
BUENOS AIRES

Casa Musketas
Savininkas Adolfas Muškėtas.
Sanabria 2790/92, Buenos Aires.
Telefonas: 50 - 5948.
Parduoda ir išnuomoja pianus. Dirba naujus ir taiso Radio Aparatus. Parduoda lietuviškas ir įvairias plokšteles. Parduoda akordeonus. — Visais muzikos instrumentų reikalais kreipkitės šion lietuvių firmon.

Autorių ir Leidėjų Dėmesiui

Gen. Konsulatas New Yorke turi lietuviškų leidinių ir knygų svetimom kalbom apie Lietuvą bibliotekėlę. Iki Lietuvos okupacijos ton bibliotekėlėn patekdavo daugiausia leidiniai reikalingi Gen. Konsulato darbui, bet pasėkoje Lietuvos okupacijos pradėta rinkti visi lietuviški leidiniai, o taipgi leidiniai visom kalbom apie Lietuvą ir bendrai Baltijos kraštus.

Esamoje padėtyje Generalinis Konsulatas neturi lėšų užsiprenumeruoti laikraščių bei žurnalų, lygiai kaip jis nepajėgtų įsigyti daugelio svarbių leidinių bei knygų. To akyvaizdoje laikraščių bei žurnalų redaktoriai ir knygų autoriai bei leidėjai visose pasaulio šalyse prašomi siuntinėti po vieną egzempliorių savo leidinių Gen. Konsulato New Yorke bibliotekai. Gautos knygos bus įrašytos į Gen. Konsulato inventoriaus knygą ir skaitysis Nepriklausomos Lietuvos Valstybės turtu, o atsiuntusis gaus atitinkamą pakvitavimą. Atsiunčiant knygą taipgi malonėkite nurodyti jos kainą ir kame ją galima įsigyti.

Jau ir dabar ne kartą gauname pasiteiravimų apie vienoje ar kitoje pasaulio dalyje pasirodžiusį laikraštį, žurnalą ar knygą ir kartais negalime duoti tinkamo atsakymo patys tikrai nežinodami, kad toks leidinys egzistuoja.

Vieno egzemplioriaus laikraščio ar žurnalo nemokamai siuntinėjimas Gen. Konsulatui finansinės padėties gal perdaug neapsunkina, o tuo tarpu netiesioginiai gali patarnauti ta prasme, kad suinteresuotiems Gen. Konsulatas galės visada suteikti tikslių žinių apie tą ar kitą leidinį ir kame jis gaunamas. Knygų autoriai ir leidyklos taipgi tą prašomos turėti dėmesyj.

Visus leidinius Gen. Konsulatui prašome adresuoti:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82 Street
New York 24, N. Y. U.S.A.

LIETUVOS GENERALINIS KONSULATAS.

New York, Spalių 9, 1950.

„AUSTRALIJOS LIETUVIS"
35 Cator St., W. Hindmarsh,
Adelaide SA, Australia.
Pirmas nepartinis lietuvių laikraštis Australijoje, išeinąs kas dvi savaitės, teikia plačią vietos lietuvių gyvenimo informaciją. Leidžiamas 30—40 pusl. dydžio.
Prenumerata Argentinoje: metams 15 pezų, pusei metų — 8.
Užsisakyti per „A. L. Balso" Redakciją.

„BRITANIJOS LIETUVIS"
Didžiausias savaitraštis vakarų Europoje, gausiai iliustruotas, 6 pusl. dydžio. Metams 5 doleriai. Susipažinimui 1 num. siunčiamas nemokamai.
„Britanijos Lietuvis"
2, London Mews, London St., London, W. 2. G. Britain.

PAN - AM - TUR
PAKETAI IR LAIVAKORTĖS
Visa kas turi ryšio su KELIONĖMIS ir PARAMA, geriausiomis sąlygomis. Oficialės kainos. Patarnavimas nemokamas. Teiraukitės:
TUCUMAN 646 — Buenos Aires
Atstovai visose pasaulio šalyse.

LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA
„A L S"
Suveda knygas ir prirengia balansus ir inventorius.
Sutvarko mokesčius (Réditos, Ventas, Act. Lucrativas, Ganancias Excesivas, Aprendizaje)
Likviduoja algas, pensijas (jubilaciones) ir kt. įmokėjimus sąryšy su personalu.
Formalizuoja naujų įmonių steigimą, veikiančiųjų praplėtimą ar likvidavimą.
Teikia patarimus organizaciniais, aministraciniais ir legaliais klausimais.
Casilla Coreo 2265 T.E 32 - 3545.
Buenos Aires.

Sportas

STALO TENISININKAI AUSTRALIJOJE

Daugiausia vilčių kelti lietuvio sportininko sugebėjimus teikia lietuviai stalo tenisininkai. Atrodo, kad į Melbourną suvažiavo geriausi šiandie Australijoj esą lietuviai stalo tenisininkai: Krivickas, Zdanavičius, Jeršovas, Sirjatavičius, Juška ir Kuncaitis, Pažymėtina, kad Sirjatavičius ir Kuncaitis tik Vokietijoj iškilę kaip geri stalo teniso žaidėjai, lankydami sąžiningai M. L. S. Klūbo treniruotes, dieną iš dienos gerėja ir sudaro rimtą pavoju mūsų seniesiems, dar Lietuvoj pasižymėjusiems stalo tenisininkams. Rugpj. mėnesio vidury pradėtos Viktorijos stalo teniso pirmenybės, į kurias įsirašė per 200 komandų. Lietuviai šioms pirmenybėms užregistravo dvi komandas. Po patikrinamų rungtynių lietuvių pirmoji komanda pateko į aukščiausią „A" klasę, o antroji — į „A" rezervinę klasę. Tokiu tad būdu iš visų 200 komandų lietuvių abi komandos pateko pirmųjų 16-kos tarpan. — L. B.

KREPŠINIS ADELAIDĖJE

Jau pereitais metais gerai pasirodžiusi Adelaidės lietuvių krepšinio komanda, rūpestingai vadovaujama Stasio Urnevičiaus, teikia šiuo metu labai daug vilčių užimti pirmaujančią vietą rugp. mėn. prasidedančiose krepšinio pirmenybėse. Balandžio 27 d. aštuonios Adelaidės krepšinio komandos, kurios pripažintos rungtis dėl 1950 metų meisterio vardo, sužaidė parodamąsias rungtynes valdžios atstovams. Kiekviena kova truko 20 minučių. Mūsų krepšininkams teko žaisti su viena stipriausių komandų — O. B. I. Šių rungtynių rezultatai, — 22:22, tikrai draugiški, tačiau kartu intriguoją. Mūsų vyrams: St. Urnevičiui, Vyt. Dainiui, A. Ignatavičiui, K. Jačunskiui. J. Sadauskui, V. Gurskiui, A. Sekui, M. Šertvyčiui, St. Tulauskui ir M. Čipliui būsimose rungtynėse linkime kuo gražiausios sėkmės. — ARA.

VILNIAUS FUTBOLININKAI

Viena geriausių futbolo komandų Lietuvoje esanti Vilniaus miesto „Spartakas". Joje žaidžia šie futbolininkai: Stelmokas, Skalskis, Galvičius, Mačiulis, Ganušauskas, P. Liutkevičius, Šusteris, Penkauskas, Jakimavičius, Saunoris, Petraitis, R. Liutkevičius, Rylius, Daukša. Komandos treneris Glazgov.

Ši komanda gegužės mėn. žaidė Gorkio mieste, Čeliabinske ir kt. Rusijos miestuose.

LIETUVIAI SPORTININKAI ĮVAIRIOSE ŠALYSE

— Br. Purvėnas, tenisininkas, eilę metų gyvenęs Švedijoj, kur jis dirbo kaip treneris karališkame teniso klūbe, atvyko į JAV. Dabar Br. Purvėnas verčiasi kaip treneris viename Hollywoodo kino aktorių klūbe. Yra vedęs amerikietę.

— J. Sapočkinas, sporto darbuotojas, vadovauja Toronto Vyties klūbui ir parašo sporto klausimais į spaudą.

— J. Vinča, imtyninkas, atvyko į JAV. Vokietijoj Vinča dalyvavo eilėje rungtynių ir neblogai pasireiškė kaip laisvo stiliaus imtyninikas.

— Andr. Keturakis, sporto darbuotojas, paskutiniais metais pasireiškė kaip neblogas šachmatininkas. Dalyvauja Bostono lietuvių pirmoj komandoj ir pavieniui pasirodo vietos žaidynėse ar pirmenybėse.

— J. Vilkėnas, krepšininkas, Lietuvoje žaidęs studentų komandose ir Grandy, gyvena Stockholme. Dirba inžinieriaus darbą, yra vedęs ir retkarčiais dar paima kamuolį į rankas.

— L. Petrauskas, veteranas krepšininkas, kaip medicinos gydytojas pagaliau išvyko iš Sydney į Naująją Gvinėją.

— Alg. Bagdžiūnas, sporto darbuotojas, atvyko į New Yorką. Vokietijoje Bagdžiūnas darbavosi Wiesbadeno, Kasselio ir Schwaebisch Gmuend Lituanica klūbuose.

— J. Nasvytis, stalo tenisininkas, gyvena Clevelande, darbuojasi kaip braižytojas ir dalyvauja čiurlionio ansamblyje.

— A. Bielskus, Vokietijoje vadovavęs Dariaus ir Girėno vardo sportininkų (lengvatlečių) sambūriui, iš Stamfordo, Conn. persikėlė į Clevelandą, Ohio.

— L. Jarošekas, veteranas krepšininkas, yra atvykęs į JAV. Vokietijoje Jarošekas vadovavo studentų Kvartetui. „Lietuvių Kelias".

— JUGOSLAVIJA pasisiūlė suruošti 1954 m. Europos lengvosios atletikos tarptautines rungtynes.

KILNUS BŪDAS REIŠKIASI KILNIAIS DARBAIS; NIEKAS NEIŠDUODA ŽMOGAUS DAUGIAU, KAIP JO ELGESYS. Spencer.

Korespondentai rašo.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

PENKTOJI KOLONA URUGVAJUJE

Ir Urugvajuje vyksta „taikos kampanija", kurią veda komunis tai ir jų simpatizantai. Bet nelabai sekasi su tokia „taika", kuri provokuoja konfliktus ir veda prie trečiojo karo, jau pradėto Korėjoje, kurioje komunistams, pradžioje geriau sekėsi, negu Urugvajuje, kur „taikos" trokštantieji vieton parašų gauna lupti, ypač kai jie papuola į pažan giųjų ir organizuotų darbininkų kvartalus. Renkančios parašus komunistų mergos, kai jos pradėjo įžeidinėti parašus nededančiuosius, buvo laukan išpraišytos iš Montevideo kavinių „Cosechera", „Tasendi", Barrio Viejo", „Palacios", „Tres Estrellas" ir kitų vietų; gi provincijos miestuose — Salto, Paysandú, Treinta y Tres, Rivera, Melo ir kt., parašų rinkėjus dar bininkai pradėjo lupti, ir policija turėjo komunistus ginti nuo jų „draugų".

Toji „taikos kampanija" yra niekas daugiau, kaip tik organizavimas penktosios kolonos. Stalino pastumdėliai ir šnipai visose pasaulio šalyse dabar renka parašus po vadinamąja „Stockholmo peticija", kuri pasisako prieš atominės bombos vartojimą karo atveju. Bet apie tokius ginklus kurių imperialistinė Rusija turi daugiau už kitas valstybes, nieko peticijoje nesakoma.

„Taikos kampanijos" pradžią davė Stockholme komunistų ir jų šliužų sušauktas „taikos kongresas", įvykęs kovo mėn. 1950 m. Tada Maskvai labiausiai rūpėjo atominė bomba. O tai dėl to, kad atominių bombų gamyboje agresingoji Rusija buvo ir tebėra labai atsilikusi nuo Amerikos. Jei Amerika neviršitų toje srityje, tai nie kas pasaulyje nesulaikytų groboniškos Maskvos nuo pasaulio „išlaisvinimo" ir prijungimo Stalino tironijai.

Kad tie Urugvajaus lietuviai, kurie (tokių yra) pasirašė ant tos „taikos peticijos", žinotų, ant ko jie pasirašė ir kas už tą „geradarystę" kvepia, paduodame ištraukas iš Leonido Sobolevo straipsnio, tilpusio „Pravdoje" ir perspausdinto kelių ispanų kalba einančių Lotynų Amerikos dienraščių.

Štai tos ištraukos:

„Aš balsuoju prieš karą — ir tai nėra vien tik tušti žodžiai. Tai reiškia, jog aš darysiu viską, kad karas neįvyktų. Aš sulaikysiu traukinius (Sabotažą darysiu! — J. E.); aš atsisakysiu iškrauti laivus (Sabotažą darysiu! — J. E.), kurie gabena karo medžiagą; aš nepristatysiu kuro lėktuvams (Sabotažą darysiu! — J. E.); aš apvaldysiu pelnagaudų ginklus (Išplėšiu ginklų sandelius! — J. E.); aš neleisiu, kad mano vyras ar sūnus eitų į karą (Ginti savo kraštą nuo agresingossios Rusijos puolimų! — J. E.); aš atimsiu iš ministerių maistą, gėrimus, telefonus, transportacijos priemones ir anglį (Ir visą tai atiduosiu Rusijai! — J. E.) Tegul tie, kurie tempia mus į karą, patys kariauja (Be kariuomenės ir be nieko, kad Rusijai lengviau būtų užkariauti ir pavergti pasaulį! — J. E.)."

Tai šitaip rusų „Pravda" dabar interpretuoja Stockholmo „taikos peticiją". Po tąja peticija pasirašęs Urugvajaus lietuvis faktiškai pasižadėjo, kad jis yra penktosios kolonos narys, atseit, Urugvajaus ir Lietuvos išdavikas.

Tautiečiai! Kurie jau pasirašėte, tai jau žinote, už ką pasirašėte ir kas už tai laukia greitoje ateityje. Bet kurie dar nepasirašėte, nepasirašykite! Jurgis Erdvilas.

Montevideo, Urugvajus.

MOKYKLOS VAKARAS PUIKIAI PAVYKO

Urugvajaus lietuvių mokyklos vakaras Kultūros Draugijos patalpose 1. X. 50 pavyko visais atžvilgiais. Mokytojos Stanevičienės paruošti mokiniai gražiai išpildė programą, publikos buvo daug ir visi patenkinti.

Napoleono Budreikos orkestrui griežiant vyko jaunimo šokiai, vyresnieji vaišinosi bufete, suteikdami paramos mokyklai.

Publika pageidauja, kad mokykla dažniau rengtų tokius vakarus

Ig. Daunoras.

NERVŲ IR PROTO LIGOS
Liaukų nenormalumai
DR. SANCHEZ AIZCORBE
Paraguay 1365 Tel. 42-8425
Nuo 10 iki 12 ir nuo 15 iki 19 v.

RESTORANAS "DOS AMIGOS'
K. Paulausko ir M. Kamsiuko
PASEO COLON 449, Bs. AIRES
Tel. 33, Avenida 3202
Puikūs valgiai, baras, rezervadai šeimynoms.

BERISSO LIETUVIAI

PASIRODĖ NAUJAS CHORAS IŠ 40 DAININININKŲ

Po trylikos pamokų, 28. X. 50 davė pirmutinį dainų koncertą „Mindaugo" draugijos choras. Koncertas įvyko minėtos draugijos nuosavose patalpose, Napoles 4260, Berisso.

Oi sunku, sunku išlaikyti chorą. Ir dar tokį didelį. Išgirdus jį tenka pakartoti Aklasmatės Magaryčių obalsį:

„Kas šišion eina,
Tepalieka už durų kliumpes".

Chorą sudaro Argentinoje gimęs lietuvių jaunimas, vyresnės ateivių kartos atstovai - dainininkai ir naujokai.

Keletą tūkstančių „Mindaugas" įdėjo savo nuosavybės pertvarkymui. Nauja užuolaida (toldo), naujos grindys, išardoma scena.

Chorui išsirikiavus scenoje, jo pirmininkas Argentinjo gimęs jaunuolis Vincas B. Stundžia (s) perskaitė puikiai paruošta kalbą, kurioje teisingai įvertino sveikintiną jaunimo užsimojimą. Taipgi pareiškė, kad šis choras sutiks padainuoti kiekvienai Argentinos lietuvių draugijai, kuri tik pakvies. Chorą sveikino ir „Mindaugo" pirm. Kaz Paliukas, taipgi Argentinoje gimęs.

Choro mokytojas, buvęs tremtinys Alfonsas D. Petraitis taipgi pasakė kalbą ir p-lė Siminaitė padeklamavo.

Choras išpildė sutartines: „Kur tas šaltinėlis", „Pamyléjau vakar" ir „Iš rytų šalelės". Antroj programos daly — St. Šimkaus „Du broliukai" ir „Saulelė raudona" ir V. Rymavičiaus — „Vai skriskit, skriskit". Skaitlingos publikos plojimams nesiliaujant, paskutinę choras pakartojo.

Maloni staigmena buvo duetas Jakubkienės ir Matukienės, o taipgi mažytės N. Marcinkevičiūtės deklamacijos, kuri, kaip gerai įgriežta plokštelė, pirm. choro dainavimo pasakydavo sekančios dainos žodžius.

Prie visų sąlygų choras galės tobulėti. Bet akordeonas, (nors p. Ignas Valentinavičius juo ir labai gerai lydi), chorui netinka. Reikia pianino.

Viena Berisso lietuvių draugija turi tautinių šokių pildytojų grupę, o kita štai jau turi pagarbos vertą chorą. Bendrai gali sudaryti tikrą dainos ir šokių — ansamblį. Berisso lietuvių jaunimas triumfuoja!

Pirm koncerto pas pp. Trubilus sutikau naujo choro choristę, p-lę Bukauskaitę. Ji gimusi Prancūzijoje, dabar studijuoja La Platos universitete. Gražiai kalbėdama lietuviškai saké „A. L. Balso" korespondentui ir muz. Ignui Andrijauskui, (atvežusiam pianiną ponų Trubilų dukrai): „Į salę nevale neštis pomidorų nei bulvių..." Tikrumoje, tų dalykų, chorą išgirdus, nereikėjo, o reikėjo tik gėlių. Gėlėmis reikėjo apdovanoti ypač pasirįžusį chorvedį Petraitį. Berisso lietuvių darželiuose žydi puikios gėlės. Po vieną baltą, gelsvą arba raudoną rožės žiedą buvo prisisegusios visos naujo choro choristės.

Choro pirmąjame koncerte matėsi keletas svečių ir iš Buenos Aires, nors oras nebuvo palankus.

Ant rytojaus, Berisso lietuvių jaunimas vyko į Buenos Aires. Vieni į Dr. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centrą, kiti į Susivienijimo asado pietus.

Garbingon aukštumon jaunimas kelia Berisso lietuvių kolonijos vardą, pats kultūriniais ryšiais susirišdamas su Buenos Aires lietuvių jaunimu. Pusantros valandos kelio jau nesudaro tos „Kiniškos sienos", kuri skirdavo Berissą nuo Buenos Aires. Tą sieną išgriovė inteligentiškas mūsų visuomenės susipratimas.

Nadas Giedraitis.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ siuvėjas. Užsakymus priima ir su savo medžiaga. Tartis vietoje:
JONAS PAULAUSKAS,
C. 1, Nr. 1732, V. S. Carlos, Berisso.

E. SKIKAS
LIETUVIŠKAS KNYGYNAS
Reikmenys Mokykloms
Priima „A. L. Balso" pren.
Comercio 4311 — Berisso, FCNGR

Baras - Restoranas
"EL RAPIDO"
Federikas Grunovas
Savininkas
CENTENERA 3204. T. A. 61-1735
NUEVA POMPEYA - Bs. AIRES
Puikus maistas, skubus patarnavimas, vietiniai ir užsieniniai gėrimai. Pavieniai ir šeimynos kviečiama apsilankyti.

BRAZILIJOS LIETUVIAI

IŠ BRAZILIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

— Robertas Grinbergas, kilęs iš Jurbarko, baigė S. Paulyje veikiančią amerikiečių 12-kos metų kurso mokyklą — „S. Paulo Graded School" ir žada dar šiemet persikelti į JAV studijuoti mechaniką. R. Grinbergas, atvykęs iš Europos jau po karo, čia gyvena pas dėdę Glucksmaną, stambios importo-eksporto įmonės savininką.

— „Dainavos" vakaras Rio de Janeiro 7. X. 50 puikiai pavyko. Publikoje matėsi Brazilija užsieny sporto arenose gynęs lietuvis sportininkas Petras Genevičius, pulkin. inž. Jurgutis, inž. Slenis ir šiaip daug inteligentiškos lietuvių publikos.

— Petras Paronas, lietuvis siuvėjas, nusilpęs, reikalingas skubios tautiečių paramos, sunkiai serga Santa Casa da Misericordia ligoninėje, Rio de Janeiro. Ed. Girčis.

— P. Lebedėvas, lietuvis, maisto produktų krautuvės savininkas Rio de Janeiro, pirko namą už 200.000 kruzeirų.

— Pranas Zedžius, Rio de Janeiro pirko gražų namą už 250.000 kruzeirų. Jis verčiasi prekyba.

KLARNETISTAS

(Atkelta iš 5-to pusl.)

naičia. Dešimtį metų vaikščiojai...

— Dešimtį metų kalbinau: Varuse, susikrauk kraitį ir keliausim prie Dievo stalo. Bet apgavo, velnio vaikas: už kito ištekėjo.

— O ko gi snaudei?

— Tai vis, mat, nepasiruošiau: kol nusimezgu vyžas, ateina adventas. Po advento karvė užtrūksta — kuo gi pa mylėsiu jauną pačiutę...

Kai pasibaigia vakaruškos, visi išsiskirsto ir šeimininkų duktė ruošiasi gulti, tu trauki pypkę ir mąstai:

— O gal ir gerai būčiau padaręs, jeigu būčiau vedęs?

Paskui tu jai pasakoji tūkstantį kartų pasakotas istorijas, kvailas ir nuobodžias.

— Reiktų ir man namo, — tari pagaliau tyliu, nerūpestingu balsu.

— Paspėsit, — taip pat nerūpestingai atsako mergina, taisydama pagalvius. Paskui apsidairo; pasinaudojus akimirka, kai tu kitur nukreipi akis, nusivelka suknelę ir pasineria pataluos.

— Papasakokit dar ką nors, — murma ji, apimta miego.

Tu pasakoji ir pasakoji, kol visiškai užmiršti, kiek dabar laiko Pasižiūri į merginą: atmetusi už galvos baltas rankas, šniopščia per nosį, lūputės virpa, akys užmerktos.

— Ar girdi? — klausi prislėgtu balsu.

— Girdžiu, gir...

Ir vėl pasakoji apie tai, kaip generolienė vienam kareiviui puikiausios veislės kumelę padovanojo. Už ką? Už tai, kad vieną rytą kareivis sumušo pentinais ir pasakė: jūsų malonybe, tamsta motinėle, joji geriau už visą pėstininkų pulką.

Bet mergina jau nieko nebegirdi: ji sapnuoja šviesų pavasarį, savo laimingų ir džiaugsmingų vestuvių pokylį. Palikim ją, Valentinai, matai, kaip gražiai paraudę jos skruostai ir kaip giedriai šypsosi lūpos. Po biesų, ir aš su tavim nebepasmačiau, kaip pradėjo giedoti rytiniai gaidžiai. Keliaukim sveiki!

— — — — — — — —

Lietus perstojo taškęsis. Mėnesiena apšvietė krūvas suskilusių kaštano kekių. Giedras dangus šviesus kaip sniegas. Antrieji gaidžiai traukė savo giesmę, o mes keliavome abu su Valentinu ir tylėjom.

Aukštai mirgėjo žvaigždės. Valentinas jas visas pažįsta. Daug metų jos mirga toje pačioje vietoje, bet yra ir naujų nematytų.

Ties Valentino sodu atsisveikinom. Sugirgždėjo apkerpėjusios tvoros varteliai. Ties pirkios slenksčiu pasitiko katinas. Išrietęs uodegą, sukosi paliai Valentino kojas ir murkė.

— Kur vaikštinėji taip vėlai? — barėsi klarnetistas, rakindamas duris. Įleido katiną, o pats dar sustojo prie slenksčio ir ilgai ilgai žiūrėjo į ramią kaimyniją.

— Kokie vis dėlto gražūs rudenio žibūriai, kokios pasiutusiai gražios naktys!

1935 m. Pamalaišys.

Kaunas pavasarį. Su Argentinos pavasario žiedais visi sutiksime Lietuvą, lapkričio 5, 17 val., Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda — J. Gilvydžio ruošiamo Kino-Teatro „Vytis" spalvuotose-garsinėse filmose. Čia tarp matytų ir nematytų vaizdų, valandėlei viską užmiršę, persikelsime į savo gimtuosius laukus, ošiančius miškus, amžinai spindančius ežerus, kame išnaujo atsidusę prisiminsime jaunystę. Lietuviška filma šiandien virto tikra tautos dvasia, laisvės ilgesio simbolis, kuri šaukia ir gaivina mus. Tat nepraleiskime šios malonios progos. Po filmų — šokiai.

S. L. Arg. Veikimas

S. L. ARG. PARENGIME DALYVAVO BERISIEČIAI

Spalių 29, 1950 Susivienijimo Lietuvių Argentinoje asado pietuose ir piknike Susivienijimo nuosavybėje, nepaisant nepalankaus oro, dalyvavo keletas desėtkų svečių iš Berisso, didžiumoje mindaugiečių.

Bendrai, parengimas praėjo geroje nuotaikoje. Svečiai gėrėjosi statomais Susivienijimo rūmais ir daugelis atėjo su parama taip kilniam tikslui. Mindaugiečiai paaukavo $ 63. PD.

— PIKNIKAS Quilmes parke „Los Robles" įvyks sekmadienį, 19. XI. 50 nuo pat ryto iki nakties. Visa vadovybė penktojo skyriaus veikėjų iš Villa Scasso ir Villa Lugano. Visi keliai veda į Susivienijimo pirmąjį pikniką Quilmes! Skyriai — kamionais!

sekmadienį.

— S. L. A. Patalpose šokiai kas

— BENEDIKTAS BERKLOVAS, S. L. Arg. veikėjo P. Keturakio uošvis, buvo sunkiai susirgęs. Dukters, žento ir gydytojo prižiūrimas p. Berklovas sveiksta.

ŽAGARĖ

(Atkelta iš 5-to pusl.)

žagarės mūgių, į kurias suvažiuodavo pirkliai iš Rusijos, Vokietijos, Anglijos?

Bet kaip visiems praeina gražus, garbingas amžius, taip praėjo ir žagarei. Ji sunyko, suseno, sugriuvo, o savo vietą užleido sparčiai pradedančiam augti Joniškiui. Ta nelaukta senatvė atėjo todėl, kad susikūrus Nepriklausomai Lietuvai žagaré atsidūrė užkampyje, Latvijos pasienyje ir nebeteko prekybinio judėjimo. Bet kultūrinį svorį žagarė išlaikė ilgai. Čia buvo trys žymūs sporto klūbai, veiklus organizacinis gyvenimas. Žagaré net keliais atvejais turėjo savo laikarštį. O labiausiai ji išgarsėjo, kai buvo įsteigtas J. Kirlio spaudos muziejus (žagariškių km., prie pat miestelio), kuris užėmė 10 kambarių. Šio muziejaus pažiūrėti lankydavosi ekskursijos ir pavieni asmenys iš visos Lietuvos.

Ne tik pati žagaré yra pasipuošusi gamtos grožybėmis, bet ir plati jos apylinkė. Ak, kaip gražu Švedlaukio ir Pabalių kaimų apylinkėse, kur kalneliai ir miškai akį veria. Čia Svetės upė sudaro naturalę sieną tarp Lietuvos ir Latvijos. Tokiose gražiose gamtos vietose ir žmonės augo gražūs ir nuoširdūs. — „M."

Vyt. Kasnėnas.

Aukso Išdirbinių Fabrikas
JUSTINO VALAIČIO
Daro naujus ir perdirba iš auksc žiedus, apyrankius, retežėlius, vyrams ir moterims. — Parduods laikrodžius:
CORDOBA 2019 - 2-ras aukštas
T. A. 44, Juncal 9256, Bs. Aires

Nauji Kapai

KLEMENSĄ GALVANAUSKĄ PALAIDOJUS

Po kraujo spaudimo atakos, sirgęs 10 dienų ligoninėje José Penna rugsėjo 19, 1950 mirė Klemensas Galvanaus kas. Vėlionis buvo gimęs vasario 16, 1895 m., Karolių kaime, Rokiškio apskrity. Argentinoje išgyveno lygiai 20 metų.

Lietuvoje liko vėlionies žmona ir 3 sūnūs.

Klemensas Galvanauskas buvo ramaus būdo ir visų pažįstamų gerbiamas asmuo. Visą Argentinoje gyvenimo laiką, t. y. 20 metų, dirbo skerdyklose (frigorifike) Wilson. Dėl jo taip staigios mirties liūdi visi jo draugai, nes jis buvo tikrai nuoširdus tautietis.

Išreikšdami pagarbą lydint į paskutinę kelionę, gyvų gėlių vainikus atsiuntė:

Darbo draugai F-co Wilson, Tarnautojų ir Darbininkų Sindikatas Wilson, Skyriaus Darbo Draugai Wilson, Sykiu dirbę tautiečiai lietuviai, Būto draugai, Jonas Baltrūnas, Dominikas Peldžius ir kt.

Lai bus lengva ilsėtis amžinai vėlioniui svetingos Argentinos žemėje.

J. B.

A. a. KLEMENSAS GALVANAUSKAS, palaidotas Sarandi kapuose 20. 9. 1950.

ROMOJ STAIGA MIRĖ DR. FUKSAS

Rugsėjo 15, 1950 nuo kraujo išsiliejimo smegenyse staiga mirė Dr. Raimondas Fuksas. Baigęs Jezuitų gimnaziją Kaune, medicinos fakultetą baigė Romoje. Kelis metus dirbo čia savo srity.

Liko liūdinti žmona italė ir 7 metų amžiaus sūnus Maksimilijonas. Dėl savo švelnaus būdo Dr. Fuksas buvo visų mėgiamas, dėl to staigi šio seno Romos gyventojo mirtis sukrėtė visą Romos lietuvių koloniją.

Tebūnie jam lengva svetinga italų žemė. „A. L. B." Koresp.

BRAZILIJOJE MIRĖ ELZBIETA GUGEVIČIENĖ

Rugsėjo 23, 1950, Sao Paulo mieste mirė Elzbieta Gugevičienė. Vėlionė buvo gimusi Kaune ir apie prieš 20 metų su šeima emigravo Brazilijon.

Vėlionė didžiausiame nuliūdime Brazilijoje paliko didelę šeimyną. Vieną jos duktė yra pasauliniai pagarsėjusi menininkė — paveikslų siuvinėtoja — ponia Aleksandra Gugevičiūtė Hermann, kurios kūriniai puošia daugelį Pietų Amerikos meno galerėjų. Du tos žymios dailininkės kūrinius Argentinoje yra įsigijusi ponia Emilija Čekanauskienė. N. G.

— ANTANAS MAKUŠA, sulaukęs 62 m. amžiaus, mirė Brazilijoje 3. X. 1950. Buvo kilęs iš Južintų valsčiaus, Brazilijon su šeima atvyko 1927 m.

Žinios.

— JONAS BAUŽYS, 40 m. amžiaus, mirė Brazilijoje .30. 9. 50.

— JUOZAS IŠGANAITIS, kilęs iš Suvalkijos, tragiškai žuvo Kanadoje 13. 8. 1950.

RESTORANAS — BARAS
A. Degulis, P. Olišauskas ir A. Švarlys savininkai
Geras valgis. Pirmos rūšies gėrimai. Nebrangios kainos.
c. Pedro Mendoza 2117.
Tel. 21-2952

GERAS — TIK VIENAS DIEVAS

Kodėl vadini mane geru? Niekas nėra geras, kaip tik vienas Dievas (Mk. 10,18).

Toks buvo Kristaus atsakymas turtingajam jaunikaičiui. Juo Jis pataikė jam į silpniausią vietą. Jis smogė nedelsdamas ir nelauktai į jo paslėptą gerumo sąmonės ir saviteisos tvirtovę, kuri taip didingai ir saugiai riogsojo jo širdyje. Mums pradžioje galėjo atrodyti, kad anas turtingasis jau buvo prie pat Dievo karalystės. Bet, iš tikrųjų, muitininkai ir paleistuvės buvo arčiau prie jos, negu jis. Šitie žmonės žinojo, kad, jei yra jiems koks nors kelias į Dievo karalystę, tai tik Dievo pasigailėjimo kelias. Jie rėmėsi Dievo malone. Bet turtingasis rėmėsi savo gerumu. Iš visu žmogaus nuodėmių kiečiausią sprandą turi ta, kad žmogus, farizėjiškai ir pagal raidą vykdydamas Dievo įsakymus, tariasi tuo jau esąs geras ir nusipelnąs Dievui. Kokio dar išganymo bereikia šitokiam žmogui? Jis juk yra pats savęs išganytojas. Ko jam trūksta, tai yra ne Dievo malonė, bet Dievo pripažinimas, Dievo pagyrimas, Dievo „taip".

Apskritai, žmogus visuomet linkęs manyti, kad jis yra pakankamai geras. Turtingasis jaunikaitis nėra mums svetimas žmogus. Jis gyvena ir mumyse. Ar ir tu nemąstai savyje: „Aš nieko nesu užmušęs, nieko nesu pavogęs, niekuomet nesu svetimavęs, niekam nepadaręs skriaudos; ko dar man bereikia?" Be abejo, žmonės, kurie nedaro tokių dalykų, yra geresni už tuos, kurie daro juos. Ir Kristus, atsiliepdamas į jaunikaičio paklausimą, tuojau jam priminė įsakymus. Jis niekuomet nepaneigė gerų darbų vertės, tik dažnai jis abejodavo verte žmogaus, kuris daro gerus darbus. Juk ir gerus darbus darydamas žmogus gali būti Dievo priešas. Jis gali tapti Dievo molonės neprietelis. Jis gali pasidaryti pagonis, kuris, užuot garbinęs Dievą, klūpčioja prieš savo „gerojo" aš stabą. Jis gali tapti akiplėša, kuris nebepraši Dievo malonės, bet tiesiog reikalauja iš Jo. Dievas jam atrodo skolingas todėl, kad jis daro gera, lyg kad gera daryti jis nebūtų skolingas Dievui. Dievas turi dovonoti dangaus karalystę todėl, kad jis vykdo Jo įsakymus, lyg kad jų vykdymas nebūtų kiekvieno žmogaus savaime suprantama pareiga. Ar tai ne apjakimas, jei mes, pamiršę Kristaus mirties nuopelnus, savo darbais norėtume nupelnyti dangaus karalyste? Ar neturėtume džiaugtis, kad, gera darydami, mes bent dalinai galime atsidėkoti Dievui už jo laisvą ir nenupelnytą malonę?

Tavo geri darbai yra Dievo tave atpirkusios malonės demonstracija, bet jie niekuomet nėra josios sąlyga.

DVASINIO TURINIO LITERATŪROS GALIMA VELTUI ĮSIGYTI RAŠANT Į MŪSŲ RAŠTINĘ JAV
LIETUVIŲ MISIJOS DRAUGIJA INCORPORATED
P. O. Box 488, Chicago 90, Illinois, USA

JONAS KRUTAS
Įrengia elektrą, taiso radio, prosus ir kt.
Catamarca 3335, Avellaneda

Despensa "La Fe"
ANTANAS BUNDINIS
Savininkas
Šviežias valgomas prekes ir gerą alų bei vyną gausite pas mus pigiau negu kitur. Prašom apsilankyti ir pasitikrinti.
Canning 1706 ir Costa Rica 4401
Telefonas 72, Parque 4029

QUILMES BOCK
la mejor cerveza

Calidad superior
CINZANO
VERMOUTH

VIETOS KRONIKA

ARTIMIAUSI PARENGIMAI LIETUVIŲ KLŪBE.

LAPKRIČIO 4, ŠEŠTADIENĮ, 21 val. nepaprastas šokių vakaras visiems geros nuotaikos mėgėjams, orkestrui „Baltica" griežiant.

LAPKRIČIO 10, PENKTADIENĮ iškilminga vestuvių vakarienė panelės Birutės - Marijos Buividaitės su architektu Guillermo T. Dabag. Dalyvauja tik jaunavedžių ir jų tėvų kviesti svečiai.

LAPKRIČIO 11, ŠEŠTADIENĮ, 21 val., Latvių Sąjungos Argentinoje iškilmingas vakaras su įdomia programa ir šokiais, orkestrui „Baltica" griežiant.

LAPKRIČIO 18, ŠEŠTADIENĮ, 21 val. linksmas lietuvių šokių vakaras, orkestrui „Baltica" griežiant.

GRUODŽIO 2 D., ŠEŠTADIENĮ, nuo 21 val. tradicinis Argentinos lietuvių moksleivių vakaras su programa ir bendrais publikos šokiais, orkestrui „Baltica" griežiant.

SPALVUOTOS MŪSŲ FILMOS VIETINEI PUBLIKAI

Pianisto prof. Andriaus Kuprevičiaus pastangomis, per vietinę meno sąjungą PRO - ARTE, iš architekto p. Jorge E. Biraben gauta jo privati auditorija, Diagonal Norte 740, Buenos Aires, kur 26. X. 50 p. Jurgis Gilvydis parodė spalvotas Lietuvos filmas — LITUANIA.

Seanso metu prof. Kuprevičius komentavo filmas, ta proga supažindindamas vieting publiką su Lietuva.

Taigi jau antras mūsų kultūrinis aktas įvyko privatėje architekto Biraben puošnioje auditorijoje. Pirmiausia, kaip žinoma, ten įvyko Pabaltijo tautų paroda ir koncertas, kur lietuviai, latviai ir estai pavyzdingai pasirodė, laimėdami palankius vietos laikraščių ir žurnalų atsiliepimus.

Dalyvavo labai daug intelektualės publikos. Visi sužavėti prof. Kuprevičiaus paskaita ir Lietuvos filma.

VISI Į LIETUVIŲ CENTRĄ 11. XI. 50

Minint 24 metų sukaktį nuo Dr. J. Basanavičiaus vardo Argentinos Lietuvių Centro įkūrimo, šios pašalpinės organizacijos nuosavybėje, Tabaré 6950, Villa Lugano, Buenos Aires, šeštadienį, lapkričio 11, 1950, 19 val. (7 v. v.) įvyks draugiškas Vermouth — pagerbimui Lietuvių Centro narių — kūrėjų. Dalyvavimas bendrose vaišėse $ 5. Po to įvyks bendri publikos šokiai. Visi Buenos Aires lietuviai kviečiami dalyvauti, užsisakant vietas iš anksto.

K. Mankus, L. C. pirm.

— **RIMANTAS BABUŠIS** iš Mar del Plata šią savaitę viešėjo pas pp. Bukevičius ir Satkauskas, Buenos Aires. Stodamas į gimnaziją, atvežė „A. L. Balsui" savo ir savo brolio Sigito gimimo metrikus išvertimui, patvirtinimui ir legalizavimui.

— **STASYS BARTNIKAITIS,** Foto — Esba studijos savininkas iš Urugvajaus, šią savaitę buvo atvykęs į Buenos Aires ir Berissą savo firmos reikalais. Ta proga aplankė „A. L. Balsą".

— **JURGIS IR JANĖ STOČKŪNAI** iš Berisso, atostogų proga, vieši pas savo gimines Urugvajuje.

BRUNO MATUSEVIČIUS
Įvairiausių baldų dirbtuvės sav.
Gral. Fructuoso Rivera 6679.
Villa Lugano — Buenos Aires

Įrengiu elektrą ir antenas
Darau naujus ir taisau
RADIO APARATUS
Leonas Bernotas,
Camarones 5826, Buenos Aires.

VILIUS RASIŪNAS
Optikas Technikas
Akiniai, Foto-Aparatai
Savo Laboratorijoje priima:
Šeštadienį nuo 10—16
Sekmadienį nuo 11—15
Gral. M. Acha 876
(Frente Club Pomona)
Parqeu Peluffo-Moron-F.N.D.F.S.

PIRMA LIETUVIŠKA ŠOFERIŲ AKADEMIJA
Technika
Kvotimai
Valdymas
Calle VIEYTES 1789 (Puente Barracas) Bs. As. T. A. 21-0265

SUSIKŪRĖ P. L. B ARGENTINOS SKYRIUS

Spalių 22, 1950, Lietuvių Parapijos salėje, Avellaneda, įvyko steigiamasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Argentinos skyriaus susirinkimas. Inicia toriai susirinkiman per spaudą ir laiškais - cirkuliarais kvietė visų srovių žmones. Atvyko apie 40 asmenų.

Pirmininkaujant Lietuvai Išlaisvinti Centro pirmininkui p. Ignui Padvalskiui, sekretoriaujant agr. p. Šantarui — kuris perskaitė PLB kūrimo statutus — kalbėjo komp. V. Kerbelis, prof. D. Gruodis, A. Kaibutas, kun. A. Grauslys. Naruševičius, „A. L. B." leidėjas Pr. Ožinskas, „Laiko" red. Dr. Brazys, gimn. mokyt. J. Vedegys, Vl. Veselauskas, ponios Kun caitienė ir Buzienė, teisininkas Gediminas Burdulis, J. Gilvydis, A. Jakubauskas, J. Kékštas, A. Petravičius ir dar keletas įvairių srovių žmonių, visi pabrėždami reikalą sukurti PLB skyrių nepartiniais pagrindais, kad visi už Lietuvos nepriklausomybę kovojanti lietuviai galėtų veikti Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje, padėdami VLIK'ui vykinti Lietuvos vadavimo darbą.

Po pertraukos išrinkta PLB Argentinos skyriaus laikinoji vadovybė iš 9 žmonių, priklausančių įvairioms Argentinos lietuvių organizacijoms:

G. Burdulis, kun.. Garšva, prof. D. Gruodis, pianistas prof. Andrius Kuprevičius, „A. L. B." red. Kast. Norkus, Ignas Padvalskis,, inž. J. Ramanauskas, Jurgis Gilvydis ir Leonardas Sruoga. P.p. Sruoga ir Ramanauskas šiame susirinkime nedalyvavo, bet jų sutikimas įeiti PLB buvo gautas iš anksto.

Susirinkimas užbaigtas Lietuvos himnu.

Numatytu laiku įvykusiame posėdyje PLB Argentinos skyriaus laikinoji valdyba išrinkta sekančiai:

Lietuvai Išlaisvinti Centro pirmininkas p. Ignas Padvalskis išrinktas pirmininku, o prof. Andrius Kuprevičius ir „A. L. B." red. Kast. Norkus — vicepirmininkais. Pirmuoju sekretorium išrinktas JAV ambasados buchalteris Leonardas Sruoga, o antruoju sekr. prof. D. Gruodis. Iždininkas kun. Pranas Garšva. Valdybos nariais lieka: Inž. Jonas Ramanauskas, teisininkas Gediminas Burdulis ir Jurgis Gilvydis. Įstatų komisijon išrinkti: Prof. D. Gruodis, Leonardas Sruoga ir Gediminas Burdulis.

Valdyba greitu laiku paskelbs atsišaukimą į visus Argentinos lietuvius PLB reikalu.

BLADAUSKŲ ŠEIMA PLAUKIA ARGENTINON

Žinomų audinyčios savininkų pp. Kazimiero ir Anelės Margevičiūtės Burbų iš Villa Ballester giminės sekančią savaitę jau bus Buenos Aires. Jų šeima iš 5 asmenų:

Jurgis Bladauskas, Ona Margevičiūtė Bladauskienė, Janė Bladauskaitė 17 m. amžiaus, Juozas Bladauskas 16 m. ir Pranas Bladauskas 15 m. amžiaus.

Jie atvyksta iš Vokietijos. Laivan „Claude Bern", sėdo Havre 18. X. 1950. Buenos Aires uostą pasieks 6. XI. 1950.

Tuo pačiu laivu Argentinon apsigyventi atvyksta buvusi IRO sekretorė, p-lė de Lucky.

— **LAIŠKUS,** atėjusius „A. L. Balso" adresu, prašomi atsiimti: Pranas Kybartas, Jonas Sprindžiukas ir Marija Mačiūlytė de Žitkus — laiškai iš JAV. Javasei Derenčienei — laiškas iš Lenkijos. Kaziui - Česlavui Lapinskui — telegrama.

— **BROLIUS** Vladą ir Juozą Paškevičius, kilusius iš Marijampolės apskrities, prašau atsiliepti šiuo adresu: Sr. Albertas Negražis, Totoras, FCNGB. Prov. Santa Fé.

Radio – Elektra
Radio technikas dirba naujus, taiso ir pakeičia visokių rūšių, aparatus. Pataiso antenas pigiai, garantuotai ir ant išsimokėjimo. Išnuomuojami visokiems banketams Radio - Fono amplifikadoriai su lietuviškomis plokštelėmis pigia kaina. Tartis:
VINCAS RAMANAUSKAS
Baigęs mokslą USA
calle POLA 289 — Buenos Aires
T. E. 64 - Liniers - 4154.

Akušerė Beneš Bilek
Diplomuota Pragos ir Bs. Aires Universitetuose. Specialė pagelba gimdyvėms. Pasitarimų valandos nuo 8 iki 21 ir sekmadieniais; 3 kv. nuo Constitución.
Calle Lima 1217, Bs. Aires.
TE. 23-3389.

LIETUVIŲ MOKSLEIVIŲ VAKARAS GRUODŽIO 2, ŠEŠTADIENĮ

Gruodžio 2 dieną, šeštadienį, Lietuvių Klūbo salėje, Av. Boedo 737, Buenos Aires įvyks tradicinis Argentinos lietuvių moksleivių vakaras su pačių moksleivių pildoma programa ir bendrais publikos šokiais, orkestrui „Baltica" griežiant.

Šiemetiniame lietuvių moksleivių vakare pasirodys scenoje Buenos Aires universiteto studentai ir studentės, o taipgi jaunieji menininkai. Norinti dalyvauti programoje prašomi pranešti, kas ką išpildys.

MUZ. IGNAS ANDRIJAUSKAS, pianų dirbtuvės ir parduotuvės savininkas, visuomet suranda laiko ir meninei talkai. Gruodžio 2 d., šeštadienį, jis maloniai lydės pianu lietuvių moksleivių koncerto — baliaus programos pildytojus ir pildytojas Lietuvių Klūbo scenoje.

— **PRANAS KYBARTAS,** siuvėjas, gyvenęs Cachi 259, Buenos Aires, prašomas atsiliepti pas jo pusbrolį šiuo adresu: Mr. Bronius Simonavičius, 92 Plainfield Str., Providence 9, R. I., USA.

P. ŠNIOKO IR J. JANUŠAUSKO AUTŲ DIRBTUVĖ „LITUANO"

Žinomi automobilių mekanikai, P. Šniokas ir J. Janušauskas atidarė automobilių taisymo dirbtuvę, kuriai duotas vardas „Lituano". Tikrumoje, jie nupirko jau veikiančią dirbtuvę: Paraguay 3691, tel. 71-9132, Buenos Aires - Palermo.

Patys savininkai su samdytais specialistais atlieka visus automobilių taisymo atnaujinimo darbus: Patikrina motorus, lygina, dažo (duco), pakeičia odines dalis, soldadura autogeno ir elektriška ir t. t.

Savieji — pas savus. A. R.

RODOMOS LIETUVIŠKOS FILMOS

J. Gilvydžio yra paruoštos šiam sezonui geriausios, spalvuotos, garsinės lietuviškos filmos, kurios bus rodomos sekmadienį, 5 d. lapkričio, lietuvių salione, Brasil 835, Avellaneda ir šeštadienį, 11 d. lapkričio, Rosarijo lietuviams, salon inglés, Tucumán 1257, Rosario, lygiai 21 valandą. Visiems patartina aplankyti ir pasigėrėti savo pasiilgta Tėvyne.

— **KAMBARYS** Villa Sastre su virtuve už $ 150 išnuomuojamas vedusiai porai. Teirautis: Sra. Berta, Tel. 30-5307.

ROBERTO FISCHER
PRISAIKINTAS IR TECHNIŠKAS VERTĖJAS:
Lietuviškai, vokiškai, angl., pranc., oland., port., skandinavų kalboms.
C. SAN MARTIN 154
(Galeria Güemes)
4 aukštas: T. E. 34-0149

VYTAUTAS PETRONAITIS ATVYKO ARGENTINON

Žinomas lietuvis sportininkas, Basket-Ball treneris, 25 m. amžiaus, 20. 10. 1950 laivu Campana iš Vokietijos anglų zonos atvyko Argentinon.

Kvietimus per „A. L. Balso" Redakciją jam padarė giminės: p. p. Petras Taraška ir Andrius Tunikaitis. Su p. p. Tunikaičiais ir su savo pussesere ponia Viktorija Taraškaite ir p. Antanu Paluikiais svečias lankėsi Lietuvių Klūbo parengime 21. X. 50, kur susitiko su „Grandies" sekr. Vytautu Kaibutu ir kitais mūsų sportininkais.

Lietuvių Klūbe Petronaitis sutiko savo seną pažįstamą iš Lietuvos, pasauliniai pagarsėjusį krepšinio trenerį Mykolą Rūzgį, atstovaujantį Ispaniją pasauliniame krepšinio čempionate, vykstančiame Buenos Aires Luna Parke.

DVYNUKŲ KLŪBO NARIŲ SUSIRINKIMAS

„Club de Mallizos" (Dvynukų Klūbas) šaukia visuotiną metinį narių susirinkimą, kuris įvyks lapkričio 4, 1950, 17 val., Canning 2910, Bs. Aires.

Visi lietuviai dvynukai ir dvynukės iš visos Argentinos respublikos prašoma dalyvauti. Kas negalės atvykti, prašoma pranešti raštu kad ir vėliau apie savo egzistenciją šioje padangėje.

Organizacinės Komisijos vardu kviečia vienas iš dvynukų: A. Sruoga.

LAIMĖS NERADUSĮ TĖVĄ PALAIDOJUS

Velionis Juozas Sadauskas, gimęs Pamarkijos kaime, Telšių apskrity 29. 4. 1888, sunkiai dirbęs dvaruose, atvažiavo Argentinon 1929 metais laimės ieškoti. Vienok ir Argentinoje krizės laikas nedavė prasisiekt materialiai, tuo labiau, kad nemokėjo jokio amato, buvo beraštis ir ant klausos nesveikas. Vis ruošėsi užsidirbęs grįžti Lietuvon, kur liko žmona ir šeši maži vaikai. Vienok tėvo norai neišsipildė.

Ir štai liepos mėnesio 4 d., šių 1950 metų, iš Belgijos Argentinon atvažiavo Juozo Sadausko sūnus, tapgi Juozas Sadauskas su jauna žmona ir trimi mažais vaikais. Pagyvenus vos tris džiaugsmo mėnesius su taip seniai nematytu ir beveik užmirštu tėvu, jaunajam Sadauskui teko vėl atsiskirti su savo tėvu, bet šį kartą jau amžinai: Dirbęs prie statybos senelis susižeidė ir nuvežtas ligoninėn Muniz miré rugsėjo 24. Kadangi sūnus tuo pačiu momentu sunkiai sirgo plaučių uždegimu ir negalėjo dalyvauti savo tėvo laidotuvėse, tai velionies seni draugai Kazimieras Gembutas ir J. Braziukaitis pasistengė pargabenti velionies lavoną iš ligoninės į Lanus ir kitiems kaimynams dalyvaujant palaidojo Sarandi kapuose.

Senelis buvo dvarų darbininkas, o dabar iš Belgijos atvykęs jo sūnus buvo angliakasys, kuris gyvena apverktinose sąlygose su didele šeima. Kas turi išaugtų rūbų, malonėkite nuvešti vaikučiams į Lomas de Zamora, c. Segunda Pirovano 261.

Kaimynas.

— **REIKALINGAS** stalius (pusiau oficialas), mokantis dirbti mašinomis. Kreiptis į statybos medžiagų firmą: Wolf Arendar, Maximo Paz 1099, TE. 241-0673.

Dr. E. LEVINAS
Lietuvis gydytojas - chirurgas
diplomuotas Berlyno ir Kordobo universitetuose, buvęs Rosario ligoninės klinikos vedėjas, daba Hospital de Clinicas, Sala 4 gydytojas, kalbantis lietuviškai, priima širdies, aorta ir kt. ligų ligonius savo konsultorijoje
nuo 15 iki 18 val.
CALLAO 545 T. A. 35-8669

RESTORANAS IR BARAS „JOSÉ MITURA"
(St. Povilonio namuose)
c. La Rioja 2219, VILLA PORVENIR
TE: 20 — Avellaneda — 9380
Europiečiški valgiai. Visoki gėrimai

ODOS LIGOS — SIFILIS
Dr. MIGUEL FINKELBERG
Gydytojas specialistas ligoninės Durand
CORRIENTES 5628, 1 piso T. A. 54-7593
Priėmimo val.: 15-19. — Sekmad. ir šventad. 9-11.

GRAN INSTITUTO "RAMOS MEJIA"
VENEREAS
LYTIES LIGOS — SIFILIS — ŠLAPUMAS
Gydymas ligų ODOS ir KRAUJO
Egzema — Psoriasis — DR. FILIPPINI, Gyd.
Pilvelio — vidurių — jaknų — inkstų — plaučių ligos.
REUMATIZMAS — ŠIRDIS — Hemorojus — Venų išsiplėtimas.
MOTERŲ LIGŲ Gydytojas, DR. NUÑEZ
GERKLĖ — NOSIS — AUSYS — Gyd. DR. MACCHI
Priėmimas nuo 9 iki 21, Sekmadieniais nuo 9 iki 12.
SUSIKALBAMA LIETUVIŠKAI.
RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

Dr. M. RABINOVICH
Šlapumo ligos. — Venerinės. — Lytinis nusilpimas.
Oda. — Sifilis. — Pilvas.
Širdis. — Plaučiai.
Moterų ligos. — Gyslos. — Hemorojus.
Spindulinė X. Trumpieji, Elektrokoagulacia.
Priėmimo val. nuo 15 iki 20. Sekmad. ir švent. nuo 10 iki 12
JOSE E. URIBURU 770 — T. A. 47, Cuyo 4970 — BS. AIRES
(Altura: Córdoba 2200)

VIANORD
Skaudinių nuvežimas iš Lietuvos kaimelio į Europą ir atgal
PATARIMAI EMIGRACIJOS REIKALAIS
T. E. 35-0485 — SUIPACHA 156 — T. E. 35-7912

DEVEIKIŲ ŠEIMA ATVYKO IŠ EUROPOS

Spalių 28, 1950 prancūzų laivu Kergaelen iš Prancūzijos į Buenos Aires atvyko ukmergiškis Vytautas Jonas Deveikis su žmona Marija Alicija Targanskaite Deveikiene ir 6 metų amžiaus dukrele Violeta.

Ponia Deveikienė Argentinoje turi brolį, bet jo likimas jau daug metų nežinomas. Kvietimus per „A. L. Balsą" padarė jos pusbrolis, p. Aleksandras Kavaliauskas, gyvenantis Mar del Plata ir jo švogeris p. Amadeo A. Martel iš Buenos Aires.

Vytautas J. Deveikis yra tikras brolis daktarės J. Deveikės, istorikės, žurnalistės, uolios „A. L. Balso bendradarbės, gyvenančios Paryžiuje. Pats Vytautas Deveikis ėjo aukštąjį mokslą Kaune ir tremtyje.

— **PRANAS ZABULIONIS** iš Comodoro Rivadavia atostogauja sostinėje. Mūsų laikraščio korespondentas lankėsi u. r. ministerijoje, kuri deda pastangas padėt atgabent Argentinoje gimusią P. Zabulionio dukrą iš okupuotos Lietuvos.

— **REIKALINGI** trys šaltkalviai - mechanikai, mokanti pieluot geležį. Pradžiai $ 4 valandai. Galima dirbt ir savon sąskaiton. Firma estų. Teirautis telefonu: 45-2929 arba „A. L. Balso" Redakcijoje.

— **KUN. ALF. GRAUSLYS** sekančią savaitę išvyksta į El Paso, Texas, JAV., kur gavo paskyrimą amerikiečių parapijon.

— **JUOZAS ZORUBA,** „A. L. Balso" bendradarbis, dirba kaipo technikas Argentinos filmų studijoje „San Miguel".

— **JONAS RUDIS,** kultūrtechnikas, pasistatė nuosavą namą Villa Independencia ir su šeima persikėlė jin gyventi.

ALFONSAS ŽALYS RAŠO IŠ INDOKINIJOS

Prancūzijos svetimšalių legijonuose Indo-Kinijoje yra gana daug lietuvių. Ne vienas mūsų tautietis čia palydėjo savo gyvybę.

Atsitarnavę sutartą laiką jau grįžo Prancūzijon: J. Aidukas, A. Juška, J. Kanuševičius, Z. Čečetas, S. Padvaiskas, J. Sajauskas, G. Žebertavičius, Darulis, Mikaitis, V. Tarvydas, V. Uržauskas, A. Sarpalius, P. Simutis, Kesminas ir Kymantas, Keli jų invalidai.

Aš čia gyvenu neturėdamas su kuo daugiau pasikalbėti lietuviškai. Dar kelis metus turių būti, o taip noris gyvam išlikti ir grįžti kur lietuvių yra.

Gerbemuosius „A. L. Balso" skaitytojus labai prašau atsiųsti man lietuviškos literatūros, pirmoj eilėj laukiu Balso. Mano adresas:

Leg. Žalys Alfonsas, N. 61265, C. C. B. 3, S. P. 82388, T. O. E. Indo-China.

— **JONAS SPRINDŽIUKAS,** gyvenantis Buenos Aires, paieškomas jo sesers iš Vokietijos nuvykusios į JAV. Jos adresas: Miss Zofija Sprindžiukaitė, 7 Marshall St., Haverhill, Mass., USA.

— **LEONAS ZAKRYS,** atostogų proga, savo motociklu iš Buenos Aires buvo nuvykęs į Rosario, kur aplankė savo draugus.

A. JANULAITIS ir B-vė
Stato naujus namus. Taiso ir remontuoja senus
Cor. Brandzen 2786 — Sarandi

„AVENIDA"
BARAS — KAVINĖ — BILIJARDAI
AV. SAENZ 1243 — TE. 61-0241
Nueva Pompeya
Savininkai lietuviai:
Leonas Pilka, Jonas Staškauskas ir Ignas Liūmas.
Poilsio vieta tarpe sostinės ir provincijos.

GONDRAND - DELFINO SRL.
Organización Mundial de Viajes
Florida 439 Buenos Aires T. E. 31-1051/8
Pasajes de llamada con fecha fija de Alemania, Austria, Inglaterra, Francia, Italia etc. — Venta de pasajes marítimos y aereos de todas las Compañias a precios oficiales. — Oficinas propias en todos los paises del mundo.

NIKODEMAS LEIPUS
Laikrodininkas
c. Constitución 3586.
Telefonas 46-1819.

JONAS KISIELIUS & SŪNUS
Namų Statytojai
Piedrabuena 5550 — Bs. Aires
Statyba — Planai — Sąmatos.

ANTANAS PASTARNOKAS
Restoranas — Baras — Bilijardai
CARLOS PELLEGRINI 1453
Isla Maciel — Avellaneda

Ave America!
25 poeto Jurgio Kastyčio Gliaudos eilėraščiai. 17 dailininko Vl. Vijeikio piešinių. Gražus 32 pusl. leidinys. Viršelyje — dangoraižiu perverta širdis.
Išleista J.A.V. Knygelės kaina 3 Argentinos pezai. Gaunama:
„A. L. BALSE"
Av. Boedo 737 — Buenos Aires.

Lietuvių Krautuvė
parduoda: papirosus, loterijos bil., marškinius, kojines vyrams, kvepalus ir rašomąją medžiagą.
PETRAS VAICEKONIS, sav.
WARNES 378 VILLA CRESPO

JURIDINIS BIURAS
Adv. Dr. Roman Ciechanow
Adv. Dr. Roberto Rois
c. Maipu 231, oficina 231
TE: 34-1020 ir 34-0601
Nuo 3 iki 6:30. Šešt. 3-4
Darbo bylos. Šeimos Dokumentai pilietybei ir pensijai. Pirkimas ir pardavimas. nejudomų nuosavybių.

M. Baltaitytė - Frey
lietuvė akušerė
priima ligones ir duoda patarimus gimdyvėms visą dieną.
CHACO 2158 Valentin Alsina

VINCAS BAGDONAVIČIUS
Almaceno „Kėdainiai" sav.
Albarreyos 2799; Tel. 51-7014
Villa Pueyrredon — Bs. Aires.

Arenas Resnikas
Laikrodininkas ir auksorius
Parduoda ir pertaiso laikrodžius ir brangenybes. Perdirba žiedus
Ir perka auksą.
CORRIENTES 5349 — Buenos Aires
T. A. 54, Darwin 7981

Antano Girdausko
Visokių Baldų Fabrikas
HERNANDARIAS 1721 - Bs. Aires
Dirba moderniškiausius baldus šeimynoms garantuotai ir nebrangiai. Kviečia persitikrinti ir pasirinkti.

CORRALON Y SANITARIOS
de Wolf Arender e hijo
Įteikiama statybai medžiaga įmokant 50 % kainos. Likęs išsimokėjimui. Kainos pigios. Lietuviai pasiteiraukit
MAXIMO PAZ 1099, esq. Santa Fe
T. A. 241-0673 - 4 de Junio

DR. J. GINTYLA,
Medicinos Gydytojas
ELEKTROTERAPIA
Reumatizmo, ciatica ligų specialistas
PERSIKĖLĖ Į
José Evaristo Uriburu 1312
I-as aukštas
T. E. 42-2036
Priima ligonius kasdien 10-13 val. ir Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais 15-18 val.

JURIDINĖ SLAVŲ STUDIJA
Dr. Joaquín Prieto — adv., b. Trib. teisėjas.
I. STAMBOLSKI — Procurador
Sr. José Podres — Admin. reikalai.
GUIDO PODRES
Civilial, kriminaliai ir administraciniai reikalai; ypatingai greit sutvarkomos bylos už SUŽEIDIMUS DARBE, kelionėse ir už paliuosavimus iš darbo sostinėj ir provincijoj. Palikdami, paveldėjimų išieškojimai. Tarpininkauja perkant ir parduodant biznius ir namus. Skuba visuomet užtikrintr.
Priėmimo valandos nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 20
LAVALLE 1605 (entrepiso derecha) — BUENOS AIRES
T. A. 35, Libertad 3444
PASTABA: Išreikalavimas, legalizavimas ir vertimai metrikų iš visų Europos šalių pensijomis ir pilietybės gavimui.

Imprenta „La Voz", Defensa 828, B. Aires.